

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„VÝCHOVA K ODPOVĚDNOSTI A OSOBNÍ SVOBODĚ“

Platnost od 1. 9. 2016

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu: Výchova k odpovědnosti a osobní svobodě

Údaje o škole:

Název školy	Základní škola, Trutnov, R. Frimla 816
IZO	600101932
IČ	64201139
Adresa	R. Frimla 816, 54101 Trutnov
Ředitelka	Mgr. Jitka Libřická
Zástupkyně ředitelky	Mgr. Milena Kočanová
Koordinátorka ŠVP	Mgr. Vlasta Koutková

Kontakty

Telefon	499813073, 732606764
E-mail	skola@4zsrf.cz , libricka@4zsrf.cz
www	www.4zsrf.cz
Fax	499811495

Zřizovatel

Adresa zřizovatele	Město Trutnov Slovanské nám. 165, 54101 Trutnov
--------------------	--

Číslo jednací: zsrf126/2016

Mgr. Jitka Libřická
ředitelka školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Velikost a úplnost školy

Základní škola, Trutnov, R. Frimla 816 je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Škola je umístěna v okrajové části Trutnova. Jedná se o bezpečnou a klidnou oblast. Žáci ze vzdálenějších částí města a okolí mají možnost dojíždět městskou dopravou, která je uzpůsobena začátku vyučování. V současné době školu navštěvuje přibližně 400 žáků.

2.2. Vybavení školy

Škola má světlé, čisté a upravené prostory. Její chloubou je květinová výzdoba na chodbách i v učebnách.

V budově je k dispozici 35 učeben, z toho 11 odborných. Odborné učebny slouží pro výuku dějepisu, přírodopisu a zeměpisu, fyziky a chemie, angličtiny, výpočetní techniky. Dále je zde cvičná kuchyňka, školní dílny, žákovská knihovna, učebna hudební výchovy a dvě herny. Většina odborných učeben je vybavena interaktivní tabulí, počítačem a dataprojektory. Interaktivní tabule mají i všechny kmenové učebny 1. stupně a některé kmenové učebny 2. stupně. Pro potřeby žáků a učitelů jsou počítače vybaveny celou řadou výukových programů. Pro pohybové aktivity jsou určeny – sportovní stadion, sportovní hala, malá tělocvična a herna stolního tenisu.

Škola umožňuje žákům nákup svačinek o velké přestávce ve školní jídelně. Nápoje s regulovaným množstvím cukru lze zakoupit v automatu na chodbě k jídelně. Obědy jsou zajištěny ve školní jídelně.

Ve škole je družina s ranním i odpoledním provozem.

Rodiče mají možnost komunikovat se školou prostřednictvím třídních a informativních schůzek, internetových žákovských knížek, mailu nebo individuálně.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor, v němž spolupracují mladí i zkušení pedagogové, tvoří 3 vychovatelky a 26 učitelů. Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, koordinátor švp, metodik ICT, speciální pedagog a několik dyslektických asistentek. Snahou pedagogického sboru je vytvořit co nejlepší partnerské vztahy a otevřenou komunikaci mezi rodiči, pedagogy a žáky. K rozvoji komunikačních dovedností, týmové spolupráce a rozšiřování škály používaných vzdělávacích metod směřuje také další vzdělávání pedagogických pracovníků.

2.4. Školní parlament

Žáci se podílejí na řízení školy prostřednictvím školního parlamentu, kde dávají podněty a připomínky k životu a organizaci školy, navrhuji a sami organizují své vlastní projekty.

2.5. Školská rada

Školská rada má 6 členů s tripartitním zastoupením zástupců zřizovatele, pedagogů a zákonných zástupců nezletilých žáků školy.

2.6. Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Zákonní zástupci žáků dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, internetových žákovských knížek, na třídních a informačních schůzkách. Velmi častým způsobem komunikace mezi učiteli a zákonnými zástupci je také předem domluvená individuální schůzka. Informace o činnosti školy lze nalézt na webových stránkách školy. Pro rodiče a veřejnost pořádá škola každoročně Den otevřených dveří.

Škola spolupracuje s místní mateřskou školou – besídky, divadelní představení, Den dětí...

Každoročně využíváme také spolupráci se studentkami SZŠ, které naše žáky při názorných ukázkách a praktických cvičeních zdokonalují ve zdravotnických dovednostech.

Velmi si ceníme spolupráce s Policií ČR a trutnovským hasičským sborem.

Samozřejmostí je spolupráce s ostatními školami v Trutnově zejména při organizování sportovních a kulturních akcí a dále spolupráce se Střediskem volného času, které sídlí v objektu školy.

Škola spolupracuje s plaveckou školou a Lokomotivou Trutnov.

Úzce spolupracujeme s PPP v Trutnově.

2.7. Mezinárodní spolupráce

V současné době spolupracujeme se školou v Polsku - Myslakowicích. Kromě výměnných pobytů žáků jsou obsahem spolupráce společné projekty žáků a učitelů, konání sportovních a kulturních akcí. Při práci žáci komunikují v cizím jazyce (angličtina, němčina), ke komunikaci na dálku a prezentaci výsledků žáci využívají informační a komunikační technologie, které vedou ke zdokonalování jejich dovedností v této oblasti.

2.8. Spolupráce se zřizovatelem

Škola velmi úzce spolupracuje se zřizovatelem, především prostřednictvím členů Školské rady a Odboru sociálních věcí, školství a zdravotnictví. Předkládáme návrhy na řešení zásadních problémů, které spadají do kompetence zřizovatele. Dále projednáváme koncepční záměry, podmínky činnosti školy a další záležitosti.

2.9. Projekty

Škola má vypracovaný „Preventivní program“, který je součástí školního vzdělávacího programu.

1. stupeň je již dlouhodobě zapojen do projektu „Zdravé zuby“.

V rámci dopravní výchovy se žáci na 1. stupni zapojují do různých projektů a akcí, např. „Průkaz cyklisty“...

V rámci výuky Ochrana člověka za mimořádných situací a Příprava občanů k obraně státu jsou každoročně pořádané akce ve spolupráci s Policií ČR, hasiči a zdravotníky, popř. vojáky.

Škola se účastní a je jedním z organizátorů „Olympiády trutnovských škol“.

Mezi další menší pravidelné projekty školy patří akce Školního parlamentu, např. Halloween, aprílový den aj., dále akce ke Dni Země, sportovní dny, plavecký výcvik, vánoční besídky, „Čert a Mikuláš“, „Noc s Andersenem“, historické exkurze a další.

Škola se pravidelně zapojuje do výzev MŠMT – tzv. Šablony a dalších, čímž získává potřebné zdroje na podporu DVPP, žáků a nákup potřebných pomůcek a vybavení.

2.10. Vlastní hodnocení školy

Vlastní hodnocení chápeme jako nástroj ke sledování důležitých prvků života školy, které slouží k tomu, abychom mohli pružně vstupovat do dějů, ve kterých se objeví problémy a posilovat silné stránky školy. Mělo by napomáhat ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole.

Oblasti hodnocení:

- a) soulad realizovaného vzdělávacího programu s ŠVP ZV
- b) podmínky žáků naší školy ke vzdělávání
- c) průběh vzdělávání (používané vzdělávací strategie, jejich efektivitu, naplňování cílů vzdělávání)
- d) podpora školy žákům (jak škola motivuje žáky k učení, jak podporuje žáky s problémy i žáky nadané)
- e) vyučovací a školní klima
- f) spolupráce školy s rodiči (její rozsah, formy a efektivitu)
- g) řízení školy (vliv řízení a organizace školy na její vzdělávací, společenskou i kulturní funkci)
- h) personální práce – hospitační činnost (hospitace řídících pracovníků, ale i vzájemné hospitace mezi učiteli)

- i) kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků (jejich profesní rozvoj)
- j) úroveň práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům (hledání rezerv)
- k) oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření,

Ke všem těmto oblastem se mohou zaměstnanci školy, zákonní zástupci a v přiměřené míře i žáci školy vyjadřovat, přicházet s připomínkami a podněty. Kromě toho management školy zjišťuje, shromažďuje a vyhodnocuje názory, připomínky a návrhy žáků, jejich zákonných zástupců, zaměstnanců školy i širší veřejnosti. Zpracované výsledky průběžně zapracovává do života školy.

Vlastní hodnocení doplňujeme externí evaluací. (např. Scio, Kalibro, Cermat).

Časové rozvržení hodnotících činností odpovídá struktuře školního roku, ve kterém jsou realizovány. Obecně platí, že tyto činnosti rozprostíráme rovnoměrně do celého roku.

Kritérii pro vyhodnocování výsledků autoevaluace jsou:

1. Výsledky předchozí fáze vlastního hodnocení, která byla věnována dané oblasti
2. Zjištěné objektivní výsledky srovnatelných škol v České republice v dané oblasti – využití např. Scio
3. Korelace se zjištěnými očekáváními žáků, jejich zákonných zástupců a pedagogických pracovníků školy v dané oblasti
4. Korelace s platnými právními normami

Nástroje a prostředky vlastního hodnocení

1. pozorování
2. rozbor dokumentace školy
3. dotazníky a ankety pro rodiče, žáky a učitele
4. testování – testy školní, testy standardizované (SCIO, CERMAT,...)
5. hospitace
6. jednání pedagogické rady
7. rozhovory s žáky, rodiči a učiteli
8. jednání a závěry žakovského parlamentu
9. SWOT analýzy
10. účast žáků v soutěžích, olympiádách, práce žáků
11. výroční zpráva
12. jednání školské rady

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. Zaměření školy

Hlavním úkolem našeho školního vzdělávacího programu je poskytnutí pevných základů všeobecného vzdělání všem žákům. Při tvorbě učebních osnov dbáme na smysluplnost učení, na jeho propojenost se skutečným životem. Zaměřujeme se na praktickou využitelnost získaných vědomostí a dovedností a na osvojování klíčových kompetencí.

Naše škola nabízí žákům:

- otevřené a přátelské prostředí, umožňující diskusi a názorovou různorodost,
- vysokou úroveň pedagogické práce s žáky,
- přiměřenost kladených nároků a požadavků na žáky,
- vzájemný respekt a úcta ve vztahu učitel – žák,
- individuální přístup a respektování osobnosti žáka,
- práci s informacemi a informačními a komunikačními technologiemi,
- volný přístup k internetu a využití žákovské knihovny,
- používání metod výuky jako je skupinová práce, projektové vyučování, formy zážitkové pedagogiky.....,
- maximální využití dostupných materiálů, názorných pomůcek a techniky v hodinách.

V popředí záměrů a cílů našeho ŠVP je rozvoj tvořivosti žáků, podporování jejich samostatnosti, sebejistoty, zodpovědnosti a pozitivního sebehodnocení. Žák by měl pociťovat uspokojení nad svými dosaženými výsledky. Měl by mít možnost, aby daný úkol nebo problém řešil vlastním způsobem, na základě svých zkušeností a dovedností. Významnou roli při této práci má zdůvodňování zvoleného řešení. Tím žáka vedeme k přemýšlení o své práci, k jejímu srovnávání s prací spolužáků a k uvědomění si dalších možností řešení. Učitelé se snaží neustále rozvíjet zájem žáků a dosahovat tak co nejlepších výsledků bez jejich přetěžování. Jsme si vědomi toho, že každý má mít nárok na individuální tempo, možnost chybování a nápravy, hodnocení podle individuálního pokroku v učení. Žáci mají prostor na vlastní projev a názor. Chceme podporovat vzájemnou komunikaci a spolupráci nejen mezi žáky, ale i mezi žáky a učiteli.

3.2. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.

a) pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

b) Zodpovědné osoby: Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno ředitelkou školy, zástupkyní ředitelky, výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost a dále školním speciálním pedagogem, který na naší škole pracuje na poloviční úvazek. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

c) Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

zařazení předmětů speciálně pedagogická péče

3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

a) pravidla a průběhu tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu šk. roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP

zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

- b) **Zodpovědné osoby:** Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno ředitelkou školy, zástupkyní ředitelky, výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost a dále školním speciálním pedagogem, který na naší škole pracuje na poloviční úvazek. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

c) **Specifikace provádění podpůrných opatření**

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol

3.4. Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence pomáhají žákům při získávání základů všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	UTVÁŘENÍ A ROZVÍJENÍ KK NA NAŠÍ ŠKOLE
Kompetence k učení – umožňuje žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	- Klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací - Zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami. - Vedeme žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních. - Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce. - Žáky vedeme k sebehodnocení - Umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost - Podporujeme účast v různých soutěžích a olympiádách - Pracujeme s žáky různými metodami (frontální, individuální, práce na projektech) - Využíváme různé způsoby učení (pamětné, logické, činnostní, učení se individuálně, z různých zdrojů) - Umožňujeme žákům pracovat s různými zdroji informací (učebnice, knihy, internet, média, ústní informace ...) - Zapojujeme žáky do prací na projektech - Jdeme příkladem - neustále se sami vzděláváme.
	- Zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů. - Zařazujeme metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům,

Kompetence k řešení problémů – podněcuje k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	řešením a závěrům. - Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu. - Vůči každému žákovi projevujeme očekávání úspěchu při řešení problému. - Jdeme příkladem – snažíme se problémové situace ve škole řešit s rozumem a nadhledem. - Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života - Při práci využíváme mediální a počítačové zdroje (internet, sdělovací prostředky, výuková CD) - Učíme žáky pracovat s chybou, vyhledat ji, pojmenovat - Učíme žáky pracovat ve skupinách - Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (soutěže, akce Školního parlamentu..)
Kompetence komunikativní – vede žáky k všestranné a účinné komunikaci	- Zajímáme se o názory, náměty a zkušenosti žáků. - Klademe otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost žáků. - Zadáváme úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů. - Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu. - Žáci pracují formou referátů - Vedeme žáky k vyjadřování se písemnou formou v mateřském jazyce a ke komunikaci v jazyce cizím - Dbáme na ústní projev žáků - Učíme žáky rozumět grafům, tabulkám, diagramům... - Učíme žáky zvládat pravidla diskuse, prezentovat práci skupiny - Učíme žáky obhajovat vhodnou formou svůj názor, vhodně argumentovat a naslouchat názoru ostatních - Vedeme žáky k dodržování pravidel diskuse

Kompetence sociální a personální – rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	- Zajímáme se o názory, náměty a zkušenosti žáků. - Vedeme žáky k prozkoumávání všech pohledů a názorů na danou problematiku. - Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu. - Zadáváme úkoly, při kterých žáci spolupracují. - Zajímáme se, jak žákům vyhovuje způsob výuky. - Učíme žáky vzájemné pomoci při učení a nenechat se odradit v případě neúspěchu - Učíme žáky respektovat společně dohodnutá pravidla (školní řád, řád ŠD) - Vedeme žáky k bezpečnosti a k ochraně zdraví svého i ostatních - Zadáváme týmové práce, při kterých si žáci musí rozdělit role a dbáme na prostřídání rolí - Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k vlastnímu zdraví - Snažíme se, aby si žáci osvojili zdravý životní styl (odmítáme drogy a další návykové látky, jsme proti kouření...)
Kompetence občanské – připravuje žáky jako svobodné a zodpovědné	- Zajímáme se o názory, náměty a zkušenosti žáků. - Vedeme žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních. - Vedeme žáky ke vzájemné komunikaci k danému úkolu. - Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel. - Vedeme žáky k rozpoznání projevů šikany, rasismu, diskriminace ... - Snažíme se, aby si žáci uvědomili svobodu projevu a zároveň i odpovědnost za svá slova a činy. - Zapojujeme žáky do činností, kde se seznamují s kulturou jiných národů. - Učíme žáky respektovat školní řád (řád ŠD), popř. stanovit další pravidla chování a respektovat běžné zásady společenského chování.

osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	- Učíme žáky poskytnout účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích a situacích ohrožujících život a zdraví člověka. - Hodnotíme společně s žáky péči o kulturní památky. - Odsuzujeme vandalismus. - Vedeme žáky k tomu, aby se při pobytech v přírodě chovali jako zodpovědné osoby, aby chránili životní prostředí a další hodnoty vytvořené člověkem.
Kompetence pracovní – pomáhá žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	- Klademe otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost. - Zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami. - Učíme žáky flexibilitě. - Vyzýváme žáky k dodržování bezpečnosti při práci (důsledné dodržování pracovních pokynů, užívání ochranných pracovních pomůcek). - Přehled o profesní orientaci doplňuje znalostmi z praktických exkurzí. - Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci. - Usilujeme o to, aby žáci uměli objektivně posoudit reálné možnosti při výběru svého budoucího povolání.

3.5. Začlenění průřezových témat

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematický okruh	ročník	předmět	učivo	forma realizace
T. ok. Receptivních čin.				
kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	4. – 5.	Čjl	komunikace	tvorba inzerátů, dramatizace reklamy, diskuse recenze na film, video, média
	8. – 9.	Aj	film, televize	
interpretace vztahu med. sdělení a reality	6. -7.	Voz	reklama - alkohol, kouření	video, kresba
stavba mediálního sdělení	5	Čjl	komunikační dovednosti– zprávy	hra na zpravodajství
	6. -9.	Čjl	práce s uměleckým textem	referáty z četby
vnímání autora mediálního sdělení	9.	D	nástup Hitlera k moci	výklad a video
fungování a vliv médií ve společnosti	8. -9.	Hv	moderní populární hudba	referát, poslech
	9.	Z		diskuse
T. ok. Produktivních činností				
Tvorba mediálního sdělení	6. – 7.	ICT	publicistické útvary reklamy, obaly člověk a společnost	tvorba textu plakát referáty, plakáty, cestopisy
	9.	Čjl Vv Z		
Práce v realizačním týmu	8. -9.	Vv	dekorativní řešení plochy	skupinová práce

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

tematický okruh	ročník	předmět	učivo	forma realizace
ekosystémy	4. 6. -9.	Člas Z,Př	přírodní krajiny	referáty, vycházky
základní podmínky života	8.	Ch	oxidy, vzduch, voda	referáty
lidské aktivity a problémy životního prostředí	7. – 9. 9.	Voz Př	ochrana životního prostředí globální problémy	referáty, prezentace na PC, video, diskuse
vztah člověka k prostředí	8. – 9. 9.	F Ch	energie a její výroba přírodní látky, chemické výrobky	referáty, exkurze referáty, laboratorní práce bez chemikálií

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

tematický okruh	ročník	předmět	učivo	forma realizace
kulturní difference	7.	Voz	rasismus	hry, diskuse
lidské vztahy	6. -9. 6. - 9.	Tv Hv	pohybové a míčové hry folk, tramp, píseň	pravidla her zpěv s kytarou
etnický původ	1. 9.	Čjl, Člas D	čtení s porozuměním antisemitismus, rasismus	integrovaná tematická výuka výklad, video
multikulturalita	9.	Čjl	slovanské jazyky	křížovky, četba, práce se slovníky
princip soc. smíru a solidarity	6. – 9.	Hv	lidová píseň různých národů	zpěv

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematický okruh	ročník	předmět	učivo	forma realizace
Evropa a svět nás zajímá	6. 8. – 9.	Čjl Hv	antická mytologie vývoj hudby	referáty poslech
objevujeme Evropu a svět	5. 6. – 9.	Člas Aj	státy Evropy tradice a zvyky	plakáty, referáty, výkresy internet, časopisy kresba, malba
jsme Evropané	6. -7. 7.	D VOZ	raný středověk EU EU	výukové plakáty, práce s textem a mapou plakáty EU

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematický okruh	ročník	předmět	učivo	forma realizace
občanská společnost a škola	6.	Aj	My school	vyprávění
občan, občanská spol. a stát	6. 8. – 9.	Voz Z	státní symboly a svátky obyvatelstvo ČR	křížovka, referáty skupinová práce
formy participace občanů v politickém životě	1. – 5.			projektové dny pro školky
principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	6. – 9. 9.	Voz Hv	volební systém 60. léta	simulace zpěv, poslech

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

tematický okruh	ročník	předmět	učivo	forma realizace
osobnostní rozvoj				
rozvoj schopností poznávání	1. – 5. 6.	F	měření veličin	projektový den měření
sebepoznání a sebepojetí	8.	Voz	osobnost	testy, hry
seberegulace a sebeorganizace	6.	Voz	učební styly	testy
	6. – 9.	Hv	sólový zpěv	karaoke
psychohygiena	6. – 9.	Hv	koncert	návštěva představení
kreativita	6. 7. - 9	Hv Tv	tanec rozcvička	karaoke cvičení
sociální rozvoj				
poznávání lidí	6.- 9.	Aj	vybrané t. celky	tvorba plakátů
mezilidské vztahy	6.- 9.	Vv	tematické práce	komiks
komunikace	6. 6.- 9.	Voz Čjl	komunikace mluvní cvičení	hry referáty
kooperace a kompetice	8.	Čjl	líčení	výukový plakát
morální rozvoj				
řešení problému a rozhod. dovednosti	6.- 9.	Z	lidské rasy	skupinová práce
hodnoty, postoje a praktická etika	6.- 9.	Voz	první pomoc	ukázky a praxe

4. UČEBNÍ PLÁN

Učební předměty	1. stupeň					
	1.	2.	3.	4.	5.	Dotace 1. – 5.
Český jazyk a literatura	9	10	9	8	8	44
Cizí jazyk	-	-	3	3	3	9
Matematika	4	5	5	5	5	24
Informační a komun. tech.	-	-	-	-	1	1
Člověk a jeho svět	2	2	3	3	3	13
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarné a pracovní činnosti	2	2	2	3	3	12
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Celkem týdně	20	22	25	25	26	118
Nepovinné předměty						
Sportovní příprava	-	2	-	-	-	2
Speciálně pedagogická péče	dle doporučení PPP					

Poznámky k učebnímu plánu

Disponibilní časová dotace na 1. stupni je 16 hodin.

Z toho: 11 hodin – Český jazyk a literatura

4 hodiny – Matematika

1 hodina – Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je na 1. stupni posílen o 11 vyučovacích hodin, z toho:

- 1. ročník – 2 hodiny
- 2. ročník – 3 hodiny
- 3. ročník – 2 hodiny
- 4. ročník – 2 hodiny
- 5. ročník – 2 hodiny

Vyučovací předmět Matematika je na 1. stupni posílen o 4 hodiny, a to po 1 hodině od 2. do 4. ročníku.

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět je posílen ve 3. ročníku o 1 hodinu.

Vyučovací předmět Výtvarné a pracovní činnosti vznikl integrací očekávaných výstupů Člověk a svět práce a Člověk a kultura (obor výtvarná výchova).

Učební předměty	2. stupeň				
	6.	7.	8.	9.	Dotace 6. – 9.
Český jazyk a literatura	4	4	4	4,5	16,5
Cizí jazyk	3	3	3	3	12
Další cizí jazyk	-	2	2	2	6
Matematika	4	4	4	4,5	16,5
Informační a komun. tech.	1	1	-	-	2
Dějepis	2	2	2	2	8
Výchova k občanství a ke zdraví	2	2	2	2	8
Fyzika	1	2	2	2	7
Chemie	-	-	2	2	4
Přírodopis	2	2	2	2	8
Zeměpis	2	2	2	2	8
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Člověk a svět práce	1	1	1	1	4
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Volitelné předměty	2	-	1	1	4
Celkem týdně	29	30	31	32	122
Nepovinné předměty					
Speciálně pedagogická péče	Dle doporučení PPP				

Poznámky k učebnímu plánu

Disponibilní časová dotace na 2. stupni je 18 hodin.

Z toho: 1,5 hodin – Český jazyk a literatura

1,5 hodin – Matematika

1 hodina – Informační a komunikační technologie

3 hodiny – Výchova k občanství a ke zdraví

6 hodin – Člověk a příroda

1 hodina – Člověk a svět práce

4 hodiny – Volitelné předměty

Vyučovací předmět Výchova k občanství a ke zdraví vznikl integrací očekávaných výstupů oborů Člověk a společnost a Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví).

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 2. stupni na tři tematické okruhy: práci s technickými materiály, přípravu pokrmů a svět práce.

Časová dotace: Práce s technickými materiály – chlapci/dívky 6. – 7. ročník / 1 hodina týdně, zařazeno ve 14 denním cyklu po 2 hodinách

Příprava pokrmů – chlapci/dívky 6. – 7. ročník / 1 hodina týdně, zařazeno ve 14 denním cyklu po 2 hodinách

Svět práce – 8. – 9. ročník / 1 hodina týdně

Volitelné předměty jsou dotovány z disponibilní časové dotace.

Přehled nabízených volitelných předmětů, jejich náplň a časová dotace je podrobně popsána v kapitole Rozšiřující oblast.

V případě žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je možné využít disponibilní časovou dotaci k zařazení předmětů speciální pedagogické péče.

5. UČEBNÍ OSNOVY

Český jazyk a literatura - 1. stupeň

Charakteristika předmětu:

Předmět český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Tento předmět vede žáka k osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě. Žák získává schopnost vyjadřovat myšlenky a pocity. Učí plynule a s porozuměním číst, vnímat a chápat různá jazyková sdělení, správně vyslovovat a osvojit si požadované dovednosti a návyky při psaní a čtení. Rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku a literatuře.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně výpočetní techniky, v učebně ITV a v knihovně.

Předmět má na prvním stupni komplexní charakter, o časovém rozvržení jednotlivých složek rozhoduje vyučující.

Časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících: v 1. ročníku 9 hodin týdně, v 2. ročníku 10 hodin, ve 3. ročníku 9, ve 4. ročníku 8 hodin a v 5. ročníku 8 hodin týdně.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- nácvik a zdokonalování čtení a psaní
- používání pravidel pravopisu
- řešit problémy a plánovat samostatnou činnost

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- snažit se porozumět problému
- navrhnout různá řešení problémů, dokončovat úkoly a zdůvodnit své závěry
- vzájemně si radit a pomáhat

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uplatňovat zásady slušného chování
- respektovat názory ostatních

4. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vést k výstižnému a kultivovanému projevu
- srozumitelně se verbálně i graficky vyjádřit

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- spolupracovat při řešení problémů
- prezentovat své myšlenky a názory a vzájemně se respektovat, respektovat pokyny pedagoga

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- dodržovat hygienická pravidla pro čtení a psaní
- dodržovat dohodnutou kvalitu, postupy a termíny
- organizovat a plánovat učivo
- aktivně si připravovat a udržovat pracovní prostor

Český jazyk a literatura – 2. stupeň

Charakteristika předmětu:

Český jazyk a literatura je vyučován v 6., 7. a 8. ročníku 4 hodiny týdně, v 9. ročníku 4,5 hodiny týdně.

Jazykové vzdělávání je zaměřeno především na rozvíjení kultivovaného písemného a ústního projevu, praktické zvládnutí základů českého pravopisu a gramatiky a porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů.

Literatura je vnímána v historických souvislostech s důrazem na osvojení znaků jednotlivých uměleckých období a literárních směrů. Vede k poznání různých literárních žánrů, rozvíjení čtenářských návyků a schopností interpretovat a reprodukovat literární text.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura.

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- vyhledávat a třídit informace a využívat je v procesu učení a v praktickém životě
- uvádět věci do souvislostí
- formulovat závěry své práce

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- porozumět problému
- plánovat si postup a vybírat vhodné prostředky řešení

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- rozumět různým typům textů a záznamů

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- účinně spolupracovat ve skupině
- přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- respektovat názory druhých

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

1. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Komunikační a slohová výchova				
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	poznává písmena velké a malé, psací a tiskací abecedy čte, vyslovuje a píše písmena a hlásky skládá a čte slabiky a slova tvoří a čte jednoduché věty využívá čtení jako zdroj informací vybere z nabídky vhodný nadpis vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku	písmena a hlásky, technika čtení znalost orientačních prvků v textu	1.- 2.	

porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	čte hlasitě věty se správnou intonací rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat snaží se o pozorné, soustředěné, aktivní naslouchání posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzení vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu vypíše požadovanou informaci z textu	čtení s porozuměním zdvořilé, soustředěné a aktivní naslouchání	1. – 3.	
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	zkouší oslovení, zahájení a ukončení dialogu a zdvořilé vystupování	oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí posluchače a mluvčího	1. – 3.	
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost		správná výslovnost hlásek a slov	1. – 3.	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči		přiměřené tempo řeči, správné dýchání	1. – 3.	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	kontroluje hlasitost svého verbálního projevu a svoji gestikulaci a mimiku předvede na základě zadání s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení - oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta vhodně se představí ostatním dětem, dospělému	gesta, mimika,	1. – 3.	
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	zkouší souvislý jazykový projev a jednoduché vyprávění podle osnovy sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa,	souvislý jazykový projev, jednoduchá osnova vyprávění	2. – 3.	

	zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka) posoudí, zda náležitosti daného slohového útvary jsou úplné, či zda něco chybí vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě			
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	nacvičuje správné sezení, držení psacího náčiní	správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku	1. – 2.	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky	snaží se o úhledný a čitelný projev	automatizace psacího pohybu	1. – 3.	
kontroluje vlastní písemný projev		návyky spojené s kontrolou a opravou vlastní práce	1. – 3.	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi doplní v ukázce dopisu, co chybí		1. – 3.	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	vypravuje podle obrázků sestavuje jednoduchou osnovu příběhu spojuje obsah textu s ilustrací	vypravování podle jednoduché obrázkové i psané osnovy	1. – 3.	

Jazyková výchova				
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	poznává, píše a vyslovuje samohlásky, souhlásky a dvojhlásky procvičuje sluchové rozlišení hlásek	souhlásky, samohlásky, dvojhlásky	1. – 3.	
osvojuje si psaní slov s párovými souhláskami		párové souhlásky	2. – 3.	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená	rozšiřuje si slovní zásobu o nová slova a pojmy nahradí v textu slovo slovem významem	význam slov	1. – 3.	

	protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy			
vyhledá v textu slova příbuzná		stavba slova	2. – 3.	
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	seznamuje se s podstatnými jmény, přídavnými jmény, slovesy, předložkami a spojkami vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh	slovní druhy	2. – 3.	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves		tvarosloví, ohebné slovní druhy	2. – 3.	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	rozliší větu jednoduchou a souvětí rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku	věta, souvětí	2. – 3.	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	třídí druhy vět používá správnou intonaci	druhy vět	2. – 3.	
zdůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách		měkké a tvrdé souhlásky	2. – 3.	
odůvodňuje a píše správně: i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	uvede k danému slovu slova příbuzná	vyjmenovaná slova	3.	
odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev		psaní dě.,tě.,ně, bě, pě, vě, mě psaní ú/ů	2. – 3.	
odůvodňuje a píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních	seznamuje se s pravidly pravopisu	pravidla pro psaní velkých písmen na začátku i uvnitř věty	1. – 3.	

pojmenování		vlastní jména		
aktivně využívá abecedu	vyjmenuje abecedu, řadí slova podle abecedy, vyhledává slova podle abecedního pořadí	abeceda	2. -3.	

Literární výchova				
čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	poslouchá literární texty procvičuje techniku čtení rozlišuje poezii a prózu naslouchá přednesu a nacvičuje recitaci básně z paměti	poslech literárních textů, technika čtení	1. – 3.	
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	snaží se o vyjádření pocitů různými způsoby (slovem, písmem, zpěvem, výtvarným projevem, dramaticky)	zážitkové čtení a naslouchání	1. – 3.	
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	orientuje se v různých druzích literárních útvarů (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka) rozhodne, zda ukázka je poezie, nebo próza	literární útvary	1. – 3.	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	snaží se o reprodukci, dramatizaci, výtvarné a pohybové vyjádření literárního textu přednese a volně reprodukuje text vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma	tvořivá práce s textem	1. – 3.	

2. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Komunikační a slohová výchova				
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	vybere z nabídky vhodný nadpis posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzení posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplyvá z textu		4.- 5.	

	vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku vystihne hlavní myšlenku textu			
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	vyhledává a vybírá informace v textu, hledá rozdíly, shrnuje a zapisuje vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro smysl (vyznění) textu vypíše požadovanou informaci z textu utřídí přečtené informace vybere podstatná fakta	čtení výpisky, osnova	4.- 5.	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	rozpoznává podrobnosti v důležitosti sdělení sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka) posoudí, zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce	čtení, vyjadřovací schopnosti	4.- 5.	
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě		4.- 5.	
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s kamarádem, s dospělým) zanechá vzkaz na záznamníku posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na		4.- 5.	

	záznamníku něco chybí nebo zda je úplná změna dialogu na vzkaz apod.			
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout		4.- 5.	
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	rozlišuje komunikační situace, pokouší se naslouchat na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení - oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta vhodně se představí ostatním dětem, dospělému		4.- 5.	
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	poznává spisovná a nespisovná slova, uvádí příklady rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyž vo tom apod.) při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost	čtení, vyjadřovací schopnosti besídky, vystoupení, soutěže	4.- 5.	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	rozpozná hlavní znaky a pojmenuje slohové útvary píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi v ukázce dopisu doplní, co chybí	slohové útvary: prostý popis, popis činnosti, vypravování	4.- 5.	

sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	rozčlení příběh, pojmenuje části a sestavuje osnovu k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu (nejméně o třech bodech) zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo	slohové útvary: prostý popis, popis činnosti, vypravování	4.- 5.	
--	---	---	--------	--

Jazyková výchova				
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	vybere z nabídky slovo, které má významem nejbližší k zadanému slovu nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)	slova jednoznačná, mnohoznačná, protikladná, opačná, synonyma, slova citově zabarvená	4.- 5.	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	píše skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně určí kořen slova, část příponovou, předponovou rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem a která ne k danému slovu uvede slova příbuzná	stavba slova, slova příbuzná skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně	4.- 5.	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh	třídění slovních druhů, tvary slov mluvnické kategorie sloves	4.- 5. 5.	

	určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podstatná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu určí osobu, číslo, způsob (u způsobu oznamovacího čas) u slovesa, užívá slovesa ve správných tvarech mluveném i psaném projevu rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně	zájmena, číslovky	5.	
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného a přídavného jména a slovesa a nahradí ho tvarem spisovným doplní zadaný tvar podstatného jména do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně (1. a 4. pád rod mužský životný).	slova spisovná a nespisovná	4.- 5.	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie)		4.- 5.	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	rozliší větu jednoduchou a souvětí rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku		4.- 5.	

užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu		4.- 5.	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	používá pravidla pro psaní i/y vyjmenovaných a příbuzných slov používá pravidla pro psaní i/y v koncovkách podstatných jmen používá pravidla pro psaní i/y v koncovkách přídavných jmen tvrdých a měkkých správně píše/doplňuje i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického	vyjmenovaná a příbuzná slova mluvnické kategorie a vzory podstatných jmen mluvnické kategorie a vzory přídavných jmen měkkých a tvrdých	4.- 5. 4.- 5. 5.	
zvládá základní příklad syntaktického pravopisu	pokouší se aplikovat pravidla shody podmětu s přísudkem na základě znalosti shody přísudku s podmětem používá správné tvary přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu doplňuje správně čárky do zadaného textu (oslovení, několikanásobný větný člen)		4.- 5.	

Literární výchova				
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	zpracuje stručné sdělení (referát) o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do		4.- 5.	

	portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku řekne, jak na něj vyslechnutá / přečtená ukázka působí			
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	přednese a volně reprodukuje text vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma napíše pohádku, bajku		4.- 5.	
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	zkoumá žánry dětské literatury rozhodne, z kterého druhu / žánru je úryvek – řešení v nabídce (úryvek z poezie, komiksu, z naučného textu – encyklopedie, z návodu k použití, z pohádky)	pohádka, bajka, pověst, povídka, dětský hrdina, dobrodružné příběhy	4.- 5.	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	rozhodne, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka rozhodne, zda ukázka je poezie, nebo próza	poezie (verš, rým, sloka) próza (kapitola, odstavec, předmluva, doslov)	4.- 5.	

2. stupeň

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Komunikační a slohová výchova				
odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení	zaujímá vlastní stanovisko k vybranému problému	úvaha	8.-9.	
ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	využívá znalostí získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech	výklad	8.-9.	formou mluvních cvičení
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	rozlišuje popis od líčení, dokáže vyjádřit své pocity, nálady	popis místnosti a budovy (6.) popis předmětu (7.) popis uměleckého díla (7., 9.) popis pracovního postupu (7., 9.) líčení (8., 9.)	8.	
	výstižně vyjádří charakteristické	charakteristika (7., 9.)	7.-8.	

	rysy popisované osoby, rozliší charakteristiku přímou od nepřímé	charakteristika literární postavy (8.)		
	rozliší základní publicistické útvary	publicistické útvary – zpráva (6.), fejeton (9.)		
rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	rozpozná, zda autor je, nebo není nestranným pozorovatelem	inzerát a reklama	9.	
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	rozliší základní slohové útvary	osvojuje si v rámci probíraných slohových útvarů (př. vypravování, charakteristika, popis, výtah ...)	6.-7.	
	vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými funkčními styly	funkční styly	8.-9.	
	vyplňuje jednoduché tiskopisy	poštovní poukázky, podací listek, telegram	6.	
	vyjadřuje se stručně a jasně	vzkaz (6.) telegram (6.) zpráva, oznámení (6.) životopis (7.)	6.-7.	
	aplikuje znalosti o uměleckých prostředcích při tvorbě vlastního projevu	líčení	8.	
	promyšleně vybírá vhodné jazykové prostředky pro různé typy popisů	popis odborný, líčení	9.	
	formuluje dopis s ohledem na adresáta	dopis osobní a úřední (6.,9.) žádost (7.)	(6., 9.)	
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	vhodně používá přímou řeč	vypravování	6.-7.	
v mluveném projevu připraveném i	vhodně se vyjadřuje	v rámci mluvních cvičení	6.-9.	

improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči				
zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	respektuje názory druhých	diskuse (9.) úvaha (8.-9.)	8.-9.	
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	vyjádří svými slovy obsah textu, vybere nejpodstatnější informace	výtah	6.-9.	
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	rozdělí text do odstavců, sestaví osnovu textu	vypravování – osnova heslová, obrázková a citátová (6.-7.)	6.-7.	
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	pokračuje v načatém vypravování, píše originálně	vypravování – pokračování příběhu	6.-9.	
Jazyková výchova				
spisovně vyslovuje česká slova		zvuková stránka jazyka	6.,9.	
spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova		slova přejatá	8.-9.	
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov	určí u slov jednotlivé morfémy	slovní zásoba a její obohacování (7.) tvoření slov odvozováním, skládáním a zkracováním (7.-9.)	7.-9.	
rozpoznává přenesená pojmenování,	vyhledává jednoznačná a	slova jednoznačná a mnohoznačná	7.	

zvláště ve frazémech	mnohoznačná slova			
	rozeznává synonyma, homonyma a antonyma a uvádí jejich příklady	synonyma, homonyma a antonyma (7.)	7.	
	vysvětluje rčení	sousloví a rčení	7.-8.	
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami		jazykové příručky – Pravidla českého pravopisu, Stručná mluvnice česká, Slovník spisovné češtiny	6.-9.	
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	určuje mluvnické kategorie u podstatných jmen	podstatná jména – mluvnické kategorie podstatná jména pomnožná, hromadná, látková, konkrétní, abstraktní, obecná a vlastní	6.,9.	
	určuje druhy přídavných jmen, zájmen a číslovek	přídavná jména zájmena číslovky	6.,9.	
	stupňuje přídavná jména	stupňování přídavných jmen	6.	
	určuje mluvnické kategorie u sloves	osoba, číslo, způsob a čas u sloves (6.) činný a trpný rod (7.) vid dokonavý a nedokonavý (8.) slovesné třídy (9.)	6.-9.	
	stupňuje příslovce	příslovce	7.	
	užívá správných tvarů českých vlastních jmen	tvary podstatných jmen podle vzorů	6.	
	užívá správných tvarů cizích vlastních jmen	skloňování jmen přejatých a cizích vlastních jmen	8.	
	určuje slovní druhy	slovní druhy	6. a 9.	
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		procvičováno při psaní jednotlivých slohových útvarů	6.-9.	
rozlišuje významové vztahy	určuje základní a rozvíjející větné	základní skladební dvojice (6.)	6.-9.	

gramatických jednotek ve větě a v souvětí	členy a uvědomuje si vztahy mezi nimi	rozvíjející větné členy – předmět a přívlastek (6.) rozvíjející větné členy – příslovečné určení a doplněk (7.)		
	rozpozná větu jednoduchou a souvětí	věta jednoduchá a souvětí	6.-7.	
	odliší větu jednočlennou od dvojčlenné	věta jednočlenná a dvojčlenná	7.-9.	
	určuje druhy vedlejších vět	druhy vedlejších vět	7.-8.	
	rozlišuje poměry mezi větami a větnými členy	významové poměry mezi souřadně spojenými větami hlavními, mezi souřadně spojenými větami vedlejšími a mezi souřadně spojenými větnými členy	8.-9.	
	užívá vhodných spojovacích výrazů	spojovací výrazy uvozující vedlejší věty (7.) spojovací výrazy u souřadně spojených vět (8.)	6.-9.	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický		koncovky podstatných a přídavných jmen, zájmen a číslovek (6., 8.) shoda podmětu s přísudkem (6.-7.) psaní velkých písmen ve vlastních jménech (6.-7., 9.) psaní předpon s-, z- a vz- a předložek s a z (8.) psaní skupin bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně (8.)	6.-9.	
v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický ve větě jednoduché i souvětí		interpunkce při psaní vět vedlejších (7.-8.) interpunkce v složitějších souvětích (8.-9.)	7.-9.	

		interpunkce ve větě jednoduché: u přístavku (7.) mezi větnými členy (8.) u řeči přímé (9.) u vsuvky, samostatného větného členu a oslovení (9.)		
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	uvádí příklady k jednotlivým vrstvám národního jazyka	rozvrstvení národního jazyka	6.-9.	
	vyjmenuje slovanské jazyky	slovanské jazyky	8.-9.	
Literární výchova				
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	výrazně čte a přednáší vhodný literární text	recitace textu zvoleného podle probíraného učiva	6.-9.	
	určuje básnické prostředky, vyjádří hlavní myšlenku, odlišuje řeč postav a vypravěče	práce s textem dle probíraného učiva	6.-9.	
	zvládá dramatizaci jednoduchého textu	dramatizace textu zvoleného podle probíraného učiva	6.	
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora		spisovatelé 20. století (např. Čapek, Vančura, Hrabal)	9.	
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		referáty, případně zápisky do čtenářského deníku	6.-9.	
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie		tvorba básně	6.-9.	
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty		referáty, práce s uměleckým textem	9.	

rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	na konkrétním textu rozpoznává znaky pohádky a bajky	pohádka	6.	Němcová, Erben, Andersen, Wilde, Exupéry, Čapek, Drda, Werich, Čtvrtek
		bajka	6.	Ezop, Krylov, Olbracht
	na konkrétním textu rozpoznává znaky pověsti a balady	pověst	7.	trutnovská pověst, nejstarší české pověsti, Jirásek
		balada	7.	Erben, Čelakovský, Neruda, Wolker
	rozlišuje vyjadřování v próze a v poezii	literární druhy	6.	
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	reprodukuje jeden z biblických příběhů a jeden z antických příběhů	biblické příběhy antické mýty	6.	formou referátů
	vyjmenuje nejvýznamnější představitele starověké literatury, uvede jejich díla	starověká literatura	6.	Epos o Gilgamešovi, čínská poezie, Tisíc a jedna noc, Homér, antické drama, Vergilius, Ovidius
	charakterizuje středověkou literaturu, rozlišuje její žánry, má přehled o nejvýznamnějších literárních dílech	středověká literatura - nejstarší česká literatura - rytířská epika - dvorská lyrika - Hus a husitská literatura	7.	Konstantin a Metoděj, Kosmova a Dalimilova kronika, legendy, Svatý Václav, Hospodine,

				pomiluj ny Tristan a Izolda, rytíři kulatého stolu, Píseň o Rolandovi, Vita Caroli, Jan Hus, Ktož jsú boží bojovníci
	pojmenovává základní znaky renesanční literatury, vyhledává je v konkrétním textu	renesanční literatura - italská, anglická, španělská a francouzská - Jan Amos Komenský	7.	Boccaccio, Shakespeare, Cervantes, Villon, Komenský
	zhodnotí význam autorů doby NO	česká literatura v době NO	8.	Rukopisy, Čelakovský, Tyl, Havlíček, Němcová
	pojmenovává základní znaky romantické literatury, vyhledává je v konkrétním textu	romantická literatura - světová - česká	8.	Hugo, Puškin, Brontëová, Poe, Stoecker, Heine, Mácha, Erben
	uvádí literární skupiny 2. poloviny 19. století a jejich nejvýznamnější představitelé	májovci ručovci a lumírovci realistická a naturalistická literatura - světová - česká	8.	Neruda, Hálek Vrchlický, Sládek, Čech Balzac, Flaubert, Dickens, Dostojevskij, Čechov, Maupassant Šlejhar, Jirásek, Rais,
	orientuje se v základních	literární směry na začátku 20. stol.	9.	prokletí básníci –

	literárních směrech 1. poloviny 20. stol.			Rimbaud, Verlaine, Baudelaire, moderní česká poezie – Machar, Šrámek, Gellner, Toman, Sova, Hlaváček, Dyk, Bezruč, futurismus a dadaismus – Apollinaire, Tzara, Morgenstern
	vyjmenuje nejvýznamnější představitele literatury 1. poloviny 20. stol., uvede jejich díla	meziválečná literatura - próza - poezie - drama	9.	o válce: Rolland, Remarque, Hašek próza: Čapek, Vančura, Poláček, J. Havlíček, Kafka poezie: Nezval, Biebl, Wolker, Orten divadlo: Osvobozené divadlo
	srovnává díla zpracovávající téma druhé světové války uvádí nejznámější díla poválečné literatury	poválečná literatura - zobrazení války v české próze - odpor proti komunismu - humor v české literatuře, moderní divadlo	9.	Otčenášek, Drda, Aškenazy, Hrabal, Pavel Kundera, Orwell, Škvorecký, Jirotko, Semafor,

		- poezie		Divadlo Járy Cimrmana Seifert, Halas, Kolář, Skácel
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování		v rámci probíraného učiva	6.-9.	v návaznosti na nabídku divadel video: Kytice, Babička, Osudy dobrého vojáka Švejka, Smrt krásných srnců, Romeo, Julie a tma, Obsluhoval jsem angl. krále
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		v návaznosti na probíraná témata, při tvorbě referátů	6.-9.	

Cizí jazyk – 1. stupeň

Charakteristika předmětu:

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem vyučovacího předmětu Anglický jazyk je vytvoření a rozvoj nástroje pro komunikaci v nejužívanějším světovém jazyce. Dovednost používat anglický jazyk chápeme jako prostředek k získávání informací o světě, navazování kontaktů a vytváření mezilidských vztahů. Schopnost dorozumět se anglicky zároveň chápeme jako cestu k rozvoji nezávislé osobnosti dítěte (přístup k různým zdrojům informací).

Anglický jazyk je vyučován od třetího do pátého ročníku, ve všech ročnících je dotován třemi vyučovacími hodinami týdně.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- propojovat jednotlivě probraná témata spolu navzájem
- vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, řídit vlastní učení, projevovat ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- řešit jednoduché problémové situace v cizím jazyce
- aplikovat osvojené vědomosti v praxi
- nebát se komunikovat s cizincem v anglickém jazyce
- naučit se vyhledat neznámá slova (slovník, internet)
- umět odhadovat smysl textu i poslechu, pokud nejsou známa všechna slovíčka

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- porozumět jednoduchému sdělení, umět reagovat
- formulovat jednoduché myšlenky
- naučit se vyjádřit myšlenku, chybí-li slovní zásoba
- využívat osvojené dovednosti k navázání kontaktu s anglicky mluvícími

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- spolupracovat v anglicky hovořící skupině při hrách a práci na jednoduchém úkolu
- nacvičovat aktivní navazování kontaktů

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- prezentovat vlastní práci
- ověřovat si výsledky vlastní práce

Cizí jazyk – 2. stupeň

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Anglický jazyk navazuje na výuku anglického jazyka na 1. stupni.

Vyučuje se jako samostatný předmět s časovou dotací v 6.-9. roč. 3 hodiny týdně.

Výuka je zaměřena na prohlubování zájmu o studium anglického jazyka. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyky a souvisejících okruhů průřezových témat RVP pro základní vzdělávání. Klade se důraz na rozvoj komunikačních dovedností, poznávání kultury jiných zemí. Zjištěné poznatky žáci porovnávají s kulturními tradicemi a životním stylem naší země

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vybírat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- s pomocí učitele propojovat efektivně vybrané poznatky do širších celků

- uplatňovat získané znalosti v konverzačních soutěžích
- posuzovat vlastní učení, ověřovat si svůj pokrok při řešení nových a složitějších úkolů

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- promyslet a naplánovat způsob řešení problémů
- využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledat informace vhodné k řešení problému
- ověřovat prakticky správnost řešení problémů

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- vyjadřovat se výstižně a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- využívat informační a komunikační prostředky pro kvalitní a účinnou komunikaci s anglicky mluvícími lidmi

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- spolupracovat s kolegy ve skupinách
- pokoušet se o vytváření příjemné atmosféry v týmu
- vytvářet pozitivní náhled na sebe sama

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- respektovat názory ostatních
- učit se zodpovědně rozhodnout v dané situaci
- dodržovat určené normy a pravidla
- porovnat zvyky v anglicky mluvících zemích se zvyky v České republice

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- využívat znalosti a zkušenosti získané při studiu cizího jazyka v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

1. stupeň

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Řečové dovednosti				
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně		základní pokyny a reakce na ně: postav se, posad' se, otevři, zavři, vezmi si, kresli, polož to na What colour? How many? What is your name? How old are you? What is this? sloveso být, osobní a přivlastňovací zájmena	3.	
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		nácvik výslovnosti (písničky, básničky) čtení v rámci probrané slovní zásoby	3.	
rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		tematické okruhy – pozdravy, barvy, čísla, třída, Vánoce, hračky, domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, zvířata, dopravní prostředky, jednoduchá konverzace v rozsahu probrané slovní zásoby	3.	
rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem	3.	
přihadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	3.	
píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy			3.	

Poslech s porozuměním				
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností		postav se, posad' se, otevři, zavři, vezmi si, kresli, polož to na, počítej, čti, poslouchej, napiš, pojď sem rozumí jednoduchým otázkám	4. - 5.	
rozumí slovům a jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně rozumí jednoduchým číselným údajům	4. - 5.	
rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu		rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	4. - 5.	
Mluvení				
zapojí se do jednoduchých rozhovorů	vhodně používá známou slovní zásobu, jednoduše konverzuje na nejběžnější témata, odpovídá na otázky vyjádří svými slovy obsah textu	pozdrav, poděkování, prosba, představování, omluva, žádost aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	4. - 5.	
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		používá známou slovní zásobu, jednoduše konverzuje na nejběžnější témata, odpovídá na otázky	4. - 5.	
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny,		pokouší se ptát a odpovídat v jednoduché konverzaci (přítomný čas prostý a průběhový. Sloveso být , mít ,	4. - 5.	

školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá		can a ostatní základní plnovýznamová slovesa)		
Čtení s porozuměním				
vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu vyhledává neznámou slovní zásobu v textu a následně v cizojazyčném slovníku	osvojování slovní zásoby na téma vyučovací předměty, volný čas, povolání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, příroda, počasí, jídlo, potraviny, oblékání, kalendářní rok, svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, sloveso být, mít, moci, vyjádření libosti a nelibosti, další plnovýznamová slovesa množné číslo podstatných jmen, člen určitý, neurčitý, přídavná jména (základní a přivlastňovací), zájmena (osobní, přivlastňovací, tázací, ukazovací), číslovky (základní, řadové), základní předložky místa a času množné číslo podstatných jmen přídavná a podstatná jména s opačným významem slovesa to be, to have, can a známá plnovýznamová slovesa v přítomném čase (prostý a průběhový), rozkazovací způsob věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, otázky s „who/what/when/where/how/why“, vazba there is/ there are anglická abeceda - hláskování slov ze známé slovní zásoby používá dvojjazyčný slovník	4. - 5.	
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální		mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	4. - 5.	

oporu				
Produktivní řečové dovednosti				
rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	4. - 5.	
Psaní				
napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů	sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální dopis kamarádovi reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu formulář, blahopřání, pozdrav, krátký neformální dopis, email, pozvánka, pohlednice např. z prázdnin	4. - 5.	
vyplní osobní údaje do formuláře		vyplní své základní údaje do formulářů	4. - 5.	

2. stupeň

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	rozumí jednoduchým větám o sobě, lidech, věcech a zvířatech	poslechová témata / texty, dialogy / dle použité učebnice, schopnost rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace classroom language	6. - 7.	

rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	rozumí pokynům a frázím, adekvátně na ně reaguje, rozumí obsahu promluvy a krátkého sdělení, dokáže se orientovat v monologu a dialogu s malým počtem neznámých výrazů, dokáže postihnout hlavní smysl sdělení, rozlišuje základní informace od informací nepodstatných	pokyny a instrukce, otázky a odpovědi, dialogy našich i rodilých mluvčích v pomalejším tempu, poslechová témata: místo, kde žijeme, co kdo dělá, situace v obchodě/ jídlo, oblečení ... /, seznam věcí – shopping list, návrhy - shall we go shopping, sing a song, go cycling.... let's why don't we go.... poslech - životní příběh, poslech a vytvoření přehledu o čem se hovoří		
MLUVENÍ				
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	zúčastní se rozhovoru dvou i více osob, reaguje v běžných řečových situacích, používá správné oslovení, dokáže někoho přivítat a rozloučit se s ním	rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci, vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, představení sebe i druhých, zahájení a vedení rozhovoru, předvedení krátkého telefonního rozhovoru	6. - 7.	
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	při pozdravu a představení používá další informace o sobě, zeptá se a odpoví na otázky kdo je, kde byl, popíše, kde kdo je a co právě dělá, tvoří otázky v rozsahu známých mluvnických časů, užívá Wh - otázky	rozhovor o zálibách, obvyklých i každodenních činnostech, popis zvířete nebo člověka, otázky na předměty v místnosti a mluvení o nich, nákupy - rozhovor v obchodě, důležitá data, interview – zjištění základních údajů, rozhovor - pozvat kamaráda do kina ...		

		tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, kultura, sport, město, nákupy a móda, počasí, příroda, zeměpisné údaje, cestování, kalendářní rok, / svátky, tradice, zvyky /, roční období / měsíce, dny v týdnu, hodiny /, zvířata, názvy povolání		
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	rozumí přiměřeně složitým souvislým textům a promlouvám na témata z běžného života, vyjádří hlavní myšlenku, vybere nejdůležitější informaci, chápe námět, umí převyprávět přibližně obsah textu na základě četby	rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru / jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění / popis plánů do budoucnosti výslovnost podle fonetických znaků, intonace, spelování, ...		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	čte hlasitě i tiše různorodé texty vyhledává a zpracovává jednoduché informace	čtení textů v učebnici, v časopisech, informační letáky, práce se slovníkem	6. - 7.	
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	umí číst nahlas plynule foneticky správně jednoduché texty, odhadne význam neznámých výrazů, zvolí správnou odpověď na otázky s vícenásobnou volbou odpovědí, vyhledává v	témata dle použité učebnice, pozdravy a představování, osobní informace, popis lidí a předmětů, seřazení obrázků podle textu/		

	textu potřebnou informaci, čte s porozuměním, volně překládá text, vyhledává základní informace a hlavní myšlenky v textu	Ordering Mickey's story, family tree, personal essay, texty z časopisu Hello, materiály z internetu, texty písní - doplňování do neúplného textu		
PSANÍ				
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	napíše stručné sdělení o sobě, vyplní jednoduchý formulář	rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům doplnění informace – osobní údaje, použití a napsání správného data /řadové číslovky/, názvů měsíců a dnů, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby gramatika: přítomný čas průběhový a prostý, minulý čas slovesa být, mít, moci / be, have, can / a vybraných pravidelných i nepravidelných sloves, rozkazovací způsob, řadové číslovky, přídavná jména a příslovce, / srovnání as-as, stupňování/, výrazy this/these, that/those, some, any, zájmena / osobní, přivlastňovací, ukazovací/, číslovky / základní, řadové/, základní předložky místa a času, pořádek slov ve větě, tvorba otázky a záporu / Wh - otázky, how,... / počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, otázky - how much, how many, výrazy a lot of, a few, a little, modální slovesa - can,	6. - 7.	

		can't, could, couldn't, must, členy - určitý, neurčitý, vazba there is, there are		
napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vyjádří písemně svůj názor, napiše stručné sdělení o sobě, rodině, ... / dopis, pohled - pozdrav, e-mail, .../	použití různých podob sdělení – pozdrav, blahopřání, zpracování zadaného nebo volného tématu, dopis - mail kamarádovi, recept, popis - rodina, zvíře, převyprávění jednoduchého příběhu, omluvenka učiteli, přání k svátku - Valentine's Day, ... využití slovníku, internetu, pravopis osvojených slov a tvarů		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	napiše krátký dopis, pohled, e-mail	e-mail na zadané téma, zpráva, přání, písemné shrnutí hlavní myšlenky krátkého textu, anketa mezi spolužáky a její jednoduché zpracování		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v	porozumění slyšenému textu, využití audio záznamů k učebnici, tematické video Window on Britain, autentické záznamy, písně se srozumitelnou angličtinou, práce v jazykové laboratoři	8. - 9.	

	pomalů a žřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ▪ rozlišuje zásadní informace od významově nepodstatných ▪ využívá svých poslechem získaných informací ke splnění dalších problémových úkolů ▪ pracuje ve dvojicích i skupinách			
rozumí obsahu jednoduché a žřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	▪ žák porozumí tématu /obsahu krátkého a jednoduchého projevu žřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) ▪ vystihne hlavní smysl krátkých a srozumitelných hlášení a zpráv ▪ rozumí požadavkům k organizaci výuky	poslech sdělení učitele a spolužáků porozumění slyšenému textu, dialogy rodilých mluvčích v krátkých nahrávkách, otázky a odpovědi true - false, gap filling, krátká sdělení, jednoduché zprávy a hlášení, porozumění žřetelně vyslovovanému vyprávění o běžných tématech, rozlišení formální a neformální promluvy či rozhovoru		
MLUVENÍ				

zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	▪ žák se zapojí do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života ▪ formuluje pozvání a na pozvání reaguje ▪ domluví se na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje ▪ sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si nepřeje přeje/ ▪ poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích ▪ podá informace o směru cesty ▪ vyjadřuje své pocity ▪ nabídne pomoc druhým	využití osvojených dovedností v běžných konverzačních situacích zdvořilá žádost o informaci, službu, pomoc, souhlas, nesouhlas, příkaz, zákaz a rada, přivítání, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, tvorba otázek, tázací dovětek, návrh - pozvání, přijmutí, odmítnutí, náhlé rozhodnutí, nabídka pomoci, adekvátní reakce ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem, anketa telefonování s kamarády - domluva na společném programu / co, kdy a kde budou dělat /	8. - 9.	
mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	▪ žák krátce pohovoří na osvojené téma	vyjádření se o současných a minulých situacích Tematické okruhy: Rodina, Přátelé, Bydlení, Sport, Zdravý životní styl, U lékaře, Budoucnost a volba povolání, Londýn, Moderní technologie a média, Problémy teenagerů a generační rozdíly, Cestování, Příroda a životní prostředí, Pocity a nálady lidí, Vnitřní a vnější charakteristika člověka, Počasí a klima, Oblékání, Části těla, Škola a pravidla		
vypráví jednoduchý	▪ žák popíše sebe samého, další	reprodukce slyšeného textu, vyjádření		

příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět ▪ žák vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec ▪ žák popíše událost ▪ žák popíše své plány ▪ reprodukuje vyslechnuté sdělení další osobě ▪ vypráví o svém minulém životě a zážitcích	se o současných a minulých situacích		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	▪ žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě ▪ stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu ▪ pracuje s autentickými materiály pro vyhledání a zpracování nových informací	jízdní řády, jídelní lístky, prospekty, návody, mapky / Praha, Londýn /, noviny, časopisy, internet	8. - 9.	
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	▪ žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat ▪ žák odvodí z kontextu význam	hlasité i tiché čtení, texty učebnice, práce s časopisem Hello, komiksové příběhy, referát, ilustrovaný příběh, adaptované literární dílo, reálie anglicky		

	neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu ▪ žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů ▪ tvoří otázky k přečtenému textu ▪ rozlišuje základní zvukové prostředky anglického jazyka	mluvících zemí Fonetika: slovní a větný přízvuk, rytmus, intonace a melodie věty, výška a síla hlasu, tempo řeči krátké samohlásky, dlouhé samohlásky dvojhásky, souhlásky nevyslovované hlásky znělé a neznělé souhlásky “č”, “š”, “s” “p” a “b” /I/ x /I:/ /v/, /w/ hlásky “g”: /g/ x /dZ/ “th” /A/, /O:/, /@U] slabé formy sloves slabé formy vs silné formy stejných slov v různých výrazech intonace větných dodatků koncové “-ed” u minulého přičestí přízvuk ve větě s trpným rodem podobně znějící slova využití různých slovníkových příruček, práce s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem		
PSANÍ				
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	▪ žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává	písemná reakce na krátké sdělení obsahující otázky a schopnost na ně odpovědět	8. - 9.	
napíše jednoduché texty	▪ žák sestaví/napíše krátký	samostatné písemné vyjadřování na		

týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět ▪ žák napíše jednoduchý text (dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu ▪ žák napíše jednoduchý příběh ▪ žák popíše událost ▪ žák popíše své plány ▪ žák aktivně používá slovní zásobu týkající se probíraných témat ▪ popíše představy o své budoucnosti a povolání	zadané téma v rámci probrané slovní zásoby ve vztahu k tematickým okruhům, popis obrázku, děje, činnosti, detailní popis osoby, věci a události, školní pravidla, komentář průvodce městem, jednoduché hodnocení filmu / knihy / Gramatika: člen určitý a neurčitý, stupňování přídavných jmen, pořadí rozvíjejících přídavných jmen, zájmena / osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací, neurčitá /, číslovky / základní, řadové, násobné /, příslovce, předložky místa a času, slovesné časy – přítomný prostý, průběhový, minulý prostý, průběhový, vyjadřování budoucnosti going to, will, předpřítomný čas prostý, like + ing, used to, modální slovesa, rod činný a trpný, podmiňovací způsob, měl bych, neměl bych, muset, nesmět, nemuset, mohl bys, základní slovesné vazby, sloveso + “ing“ nebo infinitiv, větný dodatek, stavba věty, podmětne a předmětne vedlejší věty, podmínkové věty 1. typu, časové věty, vyjádření účelu, pravidla interpunkce		
reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho	základní pravidla psaní formálního a neformálního dopisu, e-mail na zadané téma, zpráva, přání, písemné shrnutí hlavní myšlenky krátkého textu, anketa		

	samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života ▪ napíše krátký dopis, pohled, e-mail	mezi spolužáky a její jednoduché zpracování		
--	---	---	--	--

Další cizí jazyk – 2. stupeň

Charakteristika předmětu:

Vyučuje se od 7. do 9. ročníku v rozsahu dvou hodin týdně. Výuka je zaměřena především na zvládnutí komunikativních dovedností. Důraz je kladen na dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a psaní.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu **Německý jazyk**:

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují:

- efektivně získávat poznatky z nejrůznějších zdrojů
- využívat aplikace internacionalismů a anglikanismů
- využívat jednotlivých dovedností v dalších jazycích
- vybírat a využívat vhodné metody pro efektivní učení

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují:

- aplikovat různé postupy získané při jiných činnostech pro řešení problému v Nj
- orientovat žáka v cizím jazykovém prostředí
- vyhledat informace vhodné k řešení
- ověřovat prakticky správnost řešení

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují:

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- vyjadřovat se adekvátně situaci v písemné i mluvené podobě jazyka
- využívat prakticky všech způsobů komunikace pro porozumění s lidmi jiných zemí

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují:

- spolupracovat ve skupinách
- respektovat jiný názor při týmové práci
- hodnotit sama sebe

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují:

- učit se zodpovědně rozhodnout v dané situaci
- tolerovat odlišnosti kultur
- dodržovat určená pravidla a normy
- porovnávat zvyky v německy mluvících zemích se zvyky u nás

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Německý jazyk využíváme pro utváření a rozvoj dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které umožňují

- formovat pracovní návyky
- plánovat práci
- využívat znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucnost

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	rozumí pokynům a frázím k jednotlivým činnostem a řídí se jimi	vstupní audio-orální kurz práce v hodinách – základní pokyny a instrukce, schopnost rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka	7.	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí jednoduchým větám o sobě, lidech, věcech a zvířatech reaguje na otázky v běžných situacích	jednoduché dialogy v pomalejším tempu, využití ilustrací či obrázkových osnov, otázky a odpovědi	7.	
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	rozumí obsahu promluvy a krátkého sdělení, dokáže se orientovat v monologu a dialogu s malým počtem neznámých výrazů, dokáže postihnout hlavní smysl sdělení	poslech dialogů rodilých mluvčích, využívání poslechových textů, poslech písní a říkadel	7.	
MLUVENÍ				
se zapojí do jednoduchých rozhovorů	zúčastní se rozhovoru dvou i více osob, reaguje v běžných řečových situacích, používá správné oslovení, dokáže někoho přivítat a rozloučit se s ním, vyjádří souhlas/nesouhlas, poděkování, zvládá slovosled věty tázací a oznamovací	rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, seznamovací dialogy, představování se, W - otázky G - časování pravidl. sloves, sloveso být a mít – přít. čas, přivlastňovací zájmena, členy, zápor, kein	7.	
sdělí jednoduchým způsobem	při pozdravu a představení	krátká sdělení- škola, rodina, volný	7	

základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	používá další informace o sobě, rozvíjí slovní zásobu vztahující se k probíraným tématům, popíše kamaráda, vyjádří mám/nemám rád, nejraději, užívá správných gramatických tvarů a slovosledu jednoduché věty, dbá na fonetickou správnost	čas, přátelé, koníčky, realie něm. mluv. zemí G- časování některých nepravidelných sloves, 4. p. podstatných jmen, řadové číslovky, časové údaje, antonyma přídavných jmen		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	zeptá se a odpoví na otázky kdo je, popíše, kde je a co právě dělá, zahájí a vede rozhovor, reaguje v běžných řečových situacích poskytne požadované informace	dialogy k osvojovaným tématům, W- otázky, krátké telefonní rozhovory G – tvorba otázek a záporu	7.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	čte foneticky správně, cvičí hlasité i tiché čtení rozmanitých textů, vyhledává a zpracovává jednoduché informace	nácvik výslovnosti a porozumění, správné plnění písemných pokynů	7.	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k daným tématům	odhadne význam neznámých výrazů, zvolí správnou odpověď na otázky s vícenásobnou volbou odpovědi	texty k osvojovaným tématům	7.	
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	umí číst nahlas, plynule, foneticky správně jednoduché texty, čte s porozuměním, vyhledává hlavní myšlenky textu, volně překládá text	četba a reprodukce obsahu textu vlastními slovy, obrázkové příběhy, časopisy práce se slovníky	7.	

PSANÍ				
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	napiše požadované informace o sobě	vyplňování přihlašovacích formulářů a dotazníků, osobní údaje, řadové číslovky-datum, názvy měsíců a dnů	7.	
napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vyjádří písemně svůj názor, napiše stručné sdělení o sobě, rodině ...za správného použití základních gramatických struktur a vět	vazby „mám/nemám rád, líbí se mi“, pozdrav z cesty, dopisy kamarádovi, písemné zpracování zadaného tématu, využití slovníku	7.	
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	umí písemně odpovědět na dopis, pozdrav nebo e-mail,	e-mail, pozvánka, blahopřání, dopis	7.	
POSLECH S POROZUMĚNÍM				
rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	rozumí požadavkům k organizaci výuky, rozumí obsahu promluvy a krátkého sdělení, dokáže se orientovat v monologu a dialogu s malým počtem neznámých výrazů, dokáže postihnout hlavní smysl sdělení, rozlišuje základní informace od nepodstatných	porozumění slyšenému textu, poslech písní a říkadel, využití audio záznamů k učebnici, otázky a odpovědi k textu, hodnocení – chybně/správně	8.- 9.	
MLUVENÍ				
se zapojí do jednoduchých rozhovorů	tvořivě se zúčastní rozhovoru dvou i více osob	užití běžných společenských frází v rozsahu učebnice – omluva, žádost, prosba, příkaz, odmítnutí	8.- 9.	
sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	rozvíjí slovní zásobu k osvojovaným tématům, vede telefonní rozhovory – domluví se na detailech, zjišťuje informace, vyjádří svá přání, popíše místo, stav počasí, informuje o minulém zážitku	krátká sdělení k osvojovaným tématům – volný čas, přátelé, město, nakupování, prázdniny, u lékaře, roční období a oblékání, realie německy mluvících zemí G – časování nepravidelných sloves	8.- 9.	

		v přít. čase, préteritum pomocných sloves, mn.č. podstatných jmen, slovosled po způsobovém slovese, předložky se 3.a 4.p., číslovky do 100 tisíc		
odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	reaguje v běžných řečových situacích k osvojovaným tématům, komunikuje v jednoduchých úlohách vyžadujících jednoduchou a přímou výměnu informací, zeptá se na cestu, sdělí zdravotní problém	dialogy k osvojovaným tématům, G -W- otázky, rozkaz. způsob	8.- 9.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM				
rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	orientuje se v jednoduchém psaném textu, rozumí významu klíčových slov, tvoří otázky k textu, volně reprodukuje obsah, zaznamená hlavní myšlenku	texty učebnice a časopisu Hallo, hlasité a tiché čtení, práce se slovníkem	8.- 9.	
rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k daným tématům	přečte foneticky správně i středně náročný text	tvorba otázek a odpovědí, vyhledání základní informace	8.- 9.	
PSANÍ				
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	vyplní běžný formulář a dotazník	písemná reakce na krátké sdělení obsahující otázky, schopnost odpovědět	8.- 9.	
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	aktivně používá slovní zásobu k osvojovaným tématům, vyjádří svou myšlenku, volně reprodukuje text, popíše své nejbližší okolí, aktivity ve volném čase a ročních obdobích, školní týden, plány na prázdniny, napíše o minulém zážitku, dbá na jazykovou správnost	krátké samostatné vyjadřování v rámci probrané slovní zásoby a témat, popis obrázku, písemné prověřování učiva G –přesné vyjádření času, vazba es gibt, předložky se 3. a 4.p.,3.p.podst.		

		jmen, sloveso werden, osobní zájmena, některá způsobová slovesa, slovesa s odluč. předponou		
stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	napíše krátký dopis, e-mail, pohled, pozvánku	základní pravidla psaní dopisu, zpráva, písemné shrnutí hlavní myšlenky krátkého textu	8.- 9.	

Matematika - 1.stupeň

Charakteristika předmětu:

Předmět matematika je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

Předmět rozvíjí intelektové schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení a schopnost logického úsudku. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Umožňuje postupně si osvojovat některé pojmy, algoritmy, symboliku a způsoby jejich užití.

Výuka probíhá obvykle v kmenových třídách. Je možné využívat matematické programy v počítačové učebně.

Časová dotace předmětu matematika: 1. ročník - 4 hodiny, 2. ročník - 4 + 1 hodina, 3. a 4. ročník - 5 hodin, 5. ročník - 4 + 1 hodina

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Matematika

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- řešit problémy a plánovat samostatnou činnost
- rozřadit a seřadit informace podle jejich důležitosti
- vhodně použít závěry své práce v praxi
- řešit úlohy z praxe s použitím početních výkonů
- znát základní pojmy důležité pro práci s výpočetní technikou

2. Kompetence k řešení problému

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- snažit se porozumět problému
- hledat různé varianty řešení problému a vybírat mezi nimi
- naplánovat si postup a vybrat vhodné prostředky pro jeho řešení

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uplatňovat své vědomosti a zkušenosti
- snažit se pomáhat druhým

4. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- umět se srozumitelně graficky vyjádřit
- referovat a diskutovat o zadaném úkolu
- umět formulovat svůj požadavek při práci s počítačem

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozvíjet spolupráci při řešení úloh
- při práci ve skupině se podělit o pomůcky

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyhodnocovat výsledky své činnosti
- vybírat z různých možností vhodné řešení úkolu
- zodpovědně plnit svoji pracovní roli ve skupině
- dodržovat bezpečnost při práci s počítačem

Matematika - 2. stupeň

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět má v 6. až 8. ročníku časovou dotaci 4 hodiny týdně, v 9. ročníku je 5 hodin.

Důraz je kladen na schopnost využít matematické poznatky v praxi. Žáci se postupně seznamují s matematickými pojmy, osvojují si některé algoritmy a myšlenkové postupy. Žáci se učí řešit problémové úlohy na základě analýzy problému, vyhledávání údajů a využití názorných pomůcek. Žáci pracují s kalkulátory a využívají výpočetní techniku. Využívají vědomosti a dovednosti získané na prvním stupni.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Matematika

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- naplánovat a zorganizovat si dílčí kroky k dosažení vytyčeného cíle
- využívat vyhledané informace, vhodné metody a pomůcky
- využít získaných a osvojených informací a návyků v dalších oblastech vzdělávání i v praktickém životě
- samostatně vyslovit hypotézu a ověřit si její platnost

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozpoznat a pochopit problém a naplánovat způsob řešení
- vyhledat vhodné informace a využít je k řešení úloh
- samostatně nebo ve spolupráci ostatními žáky řešit problémy
- přijmout zodpovědnost, ale i kritiku za způsob řešení
- schopnost obhájit svá rozhodnutí

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- výstižně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v písemném i ústním projevu
- je schopen naslouchat, reagovat na danou situaci a účinně se zapojit do diskuze
- orientovat se v textu, grafech, tabulkách a geometrických schématech a využívat je při řešení úloh

- využívat informační a komunikační prostředky a technologie

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- spolupracovat ve skupině, podílet se na rozdělení činnosti a vytváření pravidel práce v týmu
- uplatňovat a používat své znalosti ve prospěch skupiny
- respektovat názory druhých
- pomáhat slabším jedincům
- podporovat jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj

5. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- naučit se používat rýsovací pomůcky a udržovat jejich funkčnost
- přistupovat kriticky k výsledkům své práce

6. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uvědomovat si své školní povinnosti
- poskytovat podle svých možností pomoc druhým

1. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Číslo a početní operace				
používá přirozená čísla k modelování reálných situací,		vyjadřování počtu a pořadí číslem	1.– 3.	
počítá předměty v daném souboru, vytváří		počítání předmětů vytváření skupin předmětů	1.- 2.	

soubory s daným počtem prvků		o daném počtu		
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čte a zapisuje přirozená čísla do 20 porovnává množství čte a zapisuje přirozená čísla do 100 porovnává množství čte a zapisuje přirozená čísla do 1000 porovnává množství	čtení a zápis čísel do 20 porovnávání množství a jejich číselných vyjádření v oboru 0-20 používá značky =, < , > , čtení a zápis čísel do 100 porovnávání množství desítky a jednotky ve dvojciferném čísle porovnávání čísel a zápis výsledku porovnání používá značky =, < , > , čtení a zápis čísel do 1000 porovnávání množství desítky a jednotky ve dvojciferném čísle porovnávání čísel a zápis výsledku porovnání používá značky =, < , > ,	1. 2. 3.	
zobrazí číslo na číselné ose užívá lineární uspořádání,	orientuje se na č.ose	zobrazování, vyhledávání čísla na ose 0-20 ovládá číselnou řadu 20 pracuje s pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi	1.	

	orientuje se na č.ose	zobrazování, vyhledávání čísla na ose 0-100 ovládá číselnou řadu 100 pracuje s pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi	2.	
	orientuje se na č.ose,	zobrazování, vyhledávání čísla na ose 0-1000 ovládá číselnou řadu 1000 pracuje s pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi	3.	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání a odčítání bez přechodu desítky	sčítání a odčítání v oboru 0 – 20 s přechodem přes desítku	1.- 2.	
	sčítání a odčítání	sčítání a odčítání v oboru 0 – 100 , násobení a dělení do 50 sčítání a odčítání v oboru 0 – 1000	2.	
	sčítání a odčítání písemně sčítá a odčítá	násobení a dělení do 100 násobení a dělení násobků 10 dělení se zbytkem	3.	

řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace		řešení a tvorba úloh ze života dětí formulace odpovědi k získaným výsledkům tvorba jednoduchých slovních úloh podle vzorů	1. – 3.	
žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání	žák z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky		1.- 3.	
	žák využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu	řešení a tvorba úloh se zkouškami	1. – 3.	

Závislosti, vztahy a práce s daty				
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	základní časové pojmy (ráno, dopoledne, ...) základní časové pojmy	určování celé hodiny	1.	
		určování čtvrt, půl, třičtvrtě, celá	2.	
		převody z hod. na min. a z min. na s. a opačně	3.	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života		slovní úlohy	1. - 3.	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel		práce s údaji, tabulky	1. - 3.	

Geometrie v rovině a prostoru				
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary, nachází v realitě jejich prezentaci	rozlišuje, třídí	lomená čára, křivá čára	1.	
	rýsuje, kreslí, poznává	čtverec, obdélník, trojúhelník,	2.	
	rýsuje, práce s kružítkem	kruh přímka, úsečka, trojúhelník, čtyřúhelník, obdélník, přímka, polopřímka, úsečka, kružnice konstrukce trojúhelníku, obvod trojúhelníku,	3.	
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá	rozeznává, třídí	tělesa	1.- 3.	

tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci				
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	odhaduje a měří	měření, zápis měření jednotky délky	2. – 3.	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině		rovinné útvary, tělesa, osová souměrnost	1. – 3.	

2. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Číslo a početní operace				
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání		komutativní zákon asociativní zákon	4. – 5.	
využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost násobení		žák využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek.	4. – 5.	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	provádí písemné početní operace 0 -100 000 provádí písemné početní operace 0 – 1 000 000	dělení se zbytkem v oboru násobilky písemné sčítání a odčítání včetně kontroly, správný zápis čísel pod sebe při písemném výpočtu využívat znalost přechodu mezi jednotlivými řády dodržování pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel násobení dvojčiferným a trojčiferným číslem včetně kontroly	4. 4. – 5. 4. – 5. 4. 4. - 5.	

		dělení jednociferným i dvojciferným číslem včetně kontroly		
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel		čtení a zápis čísla (do milionů) s užitím znalostí číselných řádů v desítkové soustavě užívání polohových vztahů (hned před, hned za) v oboru přirozených čísel využití rozvinutého zápisu čísla (do statisíců) porovnávání čísel do statisíců zaokrouhlování čísel do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování orientace na číselné ose a jejich úsecích provádění číselného odhadu a kontroly výsledku	4. -5. .	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel		porozumění textu jednoduché úlohy a její řešení formulace odpovědi k získaným výsledkům vytvoření jednoduché slovní úlohy podle vzoru složené slovní úlohy řešené jednou a dvěma početními operacemi	4. -5.	
modeluje a určuje část celku, používá zápis ve formě zlomku		vysvětlení a znázornění vztahu mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na		

		příkladech z běžného života využívání názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{10}$ celku vyjádření celku z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	5.	
porovnává, sčítá, odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel		porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem pomocí názorných obrázků zápis početních operací se zlomky	5.	
čtení zápisu desetinného čísla a vyznačení desetinného čísla dané hodnoty na číselné ose		vysvětlení a znázornění vztahu mezi celkem a jeho částmi vyjádřenou desetinným číslem čtení, zápis, a znázornění desetinného čísla v řádu desetin na číselné ose a jejich úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu porovnávání desetinných čísel v řádu desetin	5.	
porozumění významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a vyznačení tohoto čísla na číselné ose		znázornění, přečtení, zápis a porovnávání čísel v rozmezí -100 až +100 hledání reprezentací záporných čísel v běžném životě	5.	

Závislosti, vztahy a práce s daty				
vyhledává, sbírá a třídí data (podle návodu)		vyhledávání, zápis jednoduchých pozorování, sběr a třídění dat, porovnávání	4. -5.	

		dat podle daného kritéria		
		posuzování reálnosti vyhledaných údajů		
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy		doplňování údajů do připravené tabulky nebo diagramu vyhledávání požadovaných dat v tabulce nebo diagramu vyhledávání údajů z různých typů diagramů (sloupcový, kruhový) používání jednoduchých převodů jednotek času při práci s daty čtení a orientace v jízdním řádu,	4. -5.	

Geometrie v rovině a prostoru				
Narýsuje, znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	manipuluje s kružítkem používá pravítko s ryskou a dvě pravítka využívá postup pro konstrukci pravoúhlých rovinných útvarů užívá postup pro rýsování kružnice	rýsování kružnice a části kružnice s daným poloměrem rozeznávání základních rovinných útvarů nezávisle na jejich velikosti, natočení	4.	

		či označení určení rovinných útvarů pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran využívání základních pojmů a značek užívaných v geometrii rozpoznávání jednoduchých těles a na nich určování základních rovinných útvarů rýsování obecného trojúhelníku nebo trojúhelníku se třemi zadanými délkami stran rýsování čtverce, obdélníku s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic dodržování zásad rýsování	5. 4.-5.	
sčítá a odčítá graficky úsečky	používá kružítko k přenášení délky úsečky	rozlišování obvodu a obsahu rovinného útvaru	4. – 5.	

		grafické sčítání, odčítání a porovnávání úseček		
určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran		určování délky lomené čáry graficky i měřením sčítání částí lomené čáry s pomocí čtvercové sítě nebo měřením určit obvod rovinného útvaru převody jednotek: km na m, m na cm, cm na mm	4. – 5.	
sestrojí rovnoběžky a kolmice	používá pravítko s ryskou a dvě pravítka	vyhledání dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti načrtnutí a narýsování kolmic a rovnoběžek	4.	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	aplikuje vzorce pro výpočet obsahu čtverce a obdélníka užívá základní jednotky obsahu	práce se čtvercovou sítí, určení obsahu rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků používání základních	4. – 5. 5.	

		jednotek obsahu (cm ² , m ² , km ²) bez vzájemného převádění	5.	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru		poznávání osově souměrných útvarů překládáním papíru určení osy souměrnosti útvaru	4. – 5.	

Nestandardní aplikační úlohy a problémy				
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky		vyhledávání v textu jednoduché úlohy potřebné údaje a vztahy volba vhodných postupů pro řešení jednoduchých úloh vyhodnocení výsledku úlohy neúplné číselné řady magické čtverce hádky, hlavolamy, rébusy matematické hry	4. – 5.	

2. stupeň

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL		pojem násobek a dělitel prvočíslo, číslo složené nejmenší společný násobek největší společný dělitel kritéria dělitelnosti (znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10)	6.	
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	používá a rozumí pojům násobek a dělitel vlastními slovy vyjádří znaky dělitelnosti a je schopen je používat dokáže rozpoznat prvočísla a čísla složená, seznámí se s rozkladem čísel na prvočísla seznámí se s pojmy nejmenší spol. násobek a největší společný dělitel aplikuje poznatky v řešení zadaných úloh			
ÚHEL		pojem úhel a druhy úhlů - přímý, pravý, ostrý a tupý velikost úhlu osa úhlu sčítání a odčítání úhlů - početně i graficky vedlejší a vrcholové úhly střídavé a souhlasné úhly konstrukce úhlů pomocí kružítka (15°, 30°, 45°,....)	6.	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	vyjádří vlastními slovy pojem úhel pracuje s pojmy ostrý, tupý, pravý a přímý úhel, dokáže je sestrojit			

určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	na základě konkrétních situací se seznámí s pojmem úhel zapiše úhel pomocí dané symboliky i pomocí řeckých písmen dokáže označit úhly v obrázcích i v prostoru seznámí se s úhloměrem a dokáže s ním pracovat (sestrojit úhel dané velikosti, změřit velikost úhlu) dokáže pomocí kružítka přenést úhel seznámí se s pojmem osa úhlu a dokáže ji sestrojiti používá jednotky stupeň a minuta dokáže sčítat a odčítat úhly početně i graficky používá správně pojmy tupý, ostrý, pravý a přímý úhel seznámí se s pojmy vedlejší a vrcholový úhel a poznatky o nich využívá k určování velikostí úhlů v daných úlohách rozliší typy úhlů			
načrtne a sestrojí rovinné útvary	dokáže načrtnout a sestrojiti ostrý, tupý, pravý a přímý úhel dokáže pomocí obrázku vysvětlit pojem vedlejší a vrcholový úhel			
LINEÁRNÍ ROVNICE		rovnost a její vlastnosti lineární rovnice s jednou neznámou (kořen lineární rovnice, ekvivalentní úpravy, zkouška) jednoduché rovnice	6.	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí	vysvětlí pojem rovnost			

rovnice a jejich soustav	řeší rovnice pomocí základních ekvivalentních úprav provede zkoušku řešení dosazením do rovnice rozhodne, zda rovnice má řešení			
OSO VÁ SOUMĚRNOST		shodnost geometrických útvarů (příklady shodných zobrazení) osa souměrnosti, vlastnosti osové souměrnosti osově souměrný obrazec soustava souřadnic rovinová souměrnost	6.	
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	pracuje se znaky " náleží, nenáleží, průsečík, velikost úsečky a úhlu, polopřímka " je schopen pomocí symbolů zapsat, zda dané útvary jsou nebo nejsou shodné je schopen určit, zda jsou dané útvary shodné (pomocí průsvitky, měření) dokáže pracovat se soustavou souřadnic (zapisovat a číst body, správně se v soustavě orientovat)			
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	pomocí vhodných příkladů se seznámí s pojmem osa souměrnosti a jejími vlastnostmi sestrojí obraz bodu, úsečky, přímky, kružnice a dalších jednoduchých rovinných útvarů v osové souměrnosti je schopen poznat osově soum.			

	obrazce a sám některé sestrojít (nakreslit) dokáže najít osy souměrnosti jednoduchých rovinných útvarů na vhodných příkladech se seznámí s pojmem rovinová souměrnost			
DESETINNÁ ČÍSLA		číselná osa zápis desetinných čísel porovnávání desetinných čísel zaokrouhlování desetinných čísel sčítání a odčítání desetinných čísel násobení a dělení desetinných čísel převody jednotek s využitím násobení a dělení 10, 100, 1000.....	6.	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	řeší slovní úlohy, ve kterých vhodně využívá získané poznatky a dovednosti z oboru desetinných čísel			
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	využívá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel na jednotky, desetiny, setiny,... je schopen s danou přesností provést odhad početních operací v oboru desetinných čísel k výpočtům v oboru desetinných čísel vhodně využívá kalkulátor, výsledek je schopen zaokrouhlit			
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	sčítá a odčítá desetinná čísla (jednodušší z paměti, složitější písemně pod sebe nebo s využitím kalkulátoru) násobí a dělí desetinné číslo 10, 100,			

	1000,... získané poznatky aplikuje k převodu jednotek násobí a dělí desetinná čísla celým a desetinným číslem (jednodušší z paměti, složitější písemně nebo s využitím kalkulátoru) dodržuje pravidla pro pořadí početních operací, využívá vlastností operací sčítání a násobení			
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak samostatně vyhledává data			
TROJÚHELNÍK		popis trojúhelníků a jejich vlastností (vnitřní a vnější úhly, vrcholy, délky stran, druhy trojúh., výšky, těžnice, střední příčky, kružnice opsaná a vepsaná, osy stran) konstrukce trojúhelníků (rozbor, zápis konstrukce) obvod a obsah trojúhelníků	6.	
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých	je schopen využít trojúhelníkové nerovnosti k tomu, aby poznal, zda lze daný troj. sestavit			

praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	používá, že součet vnitřních úhlů v troj. je 180° je schopen sestrojit výšky, těžnice a střední příčky trojúhelníku je schopen sestrojit osy stran a vnitřních úhlů troj. seznámí se s pojmy kružnice trojúhelníku vepsaná a opsaná			
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	roztřídí trojúhelníky na pravoúhlé, ostroúhlé a tupouhlé			
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	aplikuje vzorec pro výpočet obvodu trojúhelníku v úlohách			
načrtne a sestrojí rovinné útvary	načrtne a sestrojí trojúhelník s využitím rozboru a zápisu konstrukce ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání			
OBJEM A POVRCH KVÁDRU A KRYCHLE		vlastnosti krychle a kvádrů náčrt těles sestrojení obrazu krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání význam objemu jednotky objemu, převody jednotek objemu výpočet objemu krychle a kvádrů síť krychle a kvádrů význam povrchu výpočet povrchu krychle a kvádrů	6.	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	na modelu tělesa je schopen popsat a charakterizovat vlastnosti krychle a kvádrů (vrcholy, hrany, stěny, úhlopříčky stěnové i tělesové)			

	ze skupiny těles vybere krychli a kvádr používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka			
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	pomocí modelu těles a znalostí o obsahu čtverce a obdélníku je schopen definovat vzorce pro výpočet povrchu krychle a kváдру vzorce aplikuje k řešení úloh snaží se učinit odhad výpočtu a pomocí vzorce vypočítá povrch krychle a kváдру správně používá a převádí jednotky obsahu pomocí modelů jednotkových krychlí sestaví krychli a kvádr daného objemu vlastními slovy je schopen vysvětlit pojem objem tělesa pomocí modelu těles je schopen definovat vzorec pro výpočet objemu krychle a kváдру seznámí se s jednotkami objemu, je schopen jednoduchých převodů snaží se učinit odhad výpočtu a pomocí vzorce vypočítá objem krychle a kváдру			
načrtne a sestrojí síť základních těles	pomocí modelů těles se seznámí se sítí krychle a kváдру vytvoří si vlastní síť krychle (kváдру) a z ní krychli			

	(kvádr)sestaví pomocí daného modelu dokáže načrtnout a sestrojít síť krychle a kvádrů			
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	seznámí se s pravidly pro náčrt a konstrukci krychle a kvádrů načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů na základě daných rozměrů stran			
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	k řešení úloh na výpočet objemu a povrchu krychle a kvádrů vhodně využívá znalosti získané při práci s desetinnými čísly vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy volí vhodné matematické postupy pro řešení úlohy vyhodnotí výsledek úlohy			
CELÁ ČÍSLA		číselná osa, znázornění čísel na č. ose záporná čísla čísla opačná porovnávání celých čísel absolutní hodnota pravidla při početních operacích slovní úlohy	6.	
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	zapiše kladné a záporné číslo, zobrazí je na číselné ose určí opačné číslo k danému číslu porovná dvě celá čísla určí absolutní hodnotu čísla řeší jednoduché slovní úlohy na užití			

	celých čísel vytvoří matematický model konkrétní situace v oboru celých čísel využívá při řešení konkrétních situací matematický aparát v oboru celých čísel vyhodnotí výsledek řešení úlohy			
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	sčítá a odčítá celá a racionální čísla násobí a dělí celá a racionální čísla užívá početní výkony s celými a racionálními čísly v praxi dodržuje pravidla pro pořadí početních operací, využívá vlastností operací sčítání a násobení			
ZLOMKY, RACIONÁLNÍ ČÍSLA		základní tvar a zápis zlomku znázornění na číselné ose porovnávání zlomků krácení a rozšiřování zlomků smíšená čísla převrácený zlomek společný jmenovatel početní operace se zlomky složený zlomek slovní úlohy	7.	
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	sčítá a odčítá celá a racionální čísla násobí a dělí celá a racionální čísla užívá početní výkony s celými a racionálními čísly v praxi dodržuje pravidla pro pořadí početních operací, využívá			

	vlastností operací sčítání a násobení			
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	využívá znalostí zlomků a desetinných čísel k vyjádření vztahu celek - část			
Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel	vytvoří matematický model konkrétní situace v oboru racionálních čísel využívá při řešení konkrétních situací matematický aparát v oboru racionálních čísel vyhodnotí výsledek řešení úlohy			
LINEÁRNÍ ROVNICE		rovnost a její vlastnosti lineární rovnice s jednou neznámou (kořen lineární rovnice, ekvivalentní úpravy, zkouška) jednoduché rovnice se zlomky	7.	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	vysvětlí pojem rovnost řeší rovnice pomocí základních ekvivalentních úprav provede zkoušku řešení dosazením do rovnice rozhodne, zda rovnice má řešení			
SHODNOST		shodnost trojúhelníků konstrukční úlohy (věty sss, sus, usu) středová souměrnost středově souměrné útvary využití středové souměrnosti v konstrukčních úlohách	7.	
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	určí shodné útvary aplikuje věty o shodnosti			

	trojúhelníků (sss, usu, sus)			
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti určí střed souměrnosti středově souměrného rovinného obrazce využívá shodná zobrazení v praxi			
POMĚR, PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST		poměr krácení a rozšiřování poměru dělení celku na části v daném poměru měřítko plánů a map zvětšování a zmenšování v daném poměru přímá úměrnost soustava souřadnic, osy souřadnic graf přímé úměrnosti nepřímá úměrnost graf nepřímé úměrnosti trojčlenka řešení slovních úloh	7.	
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	porovná dvě veličiny poměrem zvětší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru rozdělí celek na části v daném poměru daný poměr zjednoduší krácením řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru využívá dané měřítko při čtení map a plánů			
určuje vztah přímé anebo nepřímé	určí, zda daná závislost je či není přímá (nepřímá) úměrnost a své			

úměrnosti	tvrzení zdůvodní řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky			
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	zapiše tabulku přímé, nepřímé úměrnosti zakreslí bod s danými souřadnicemi v pravoúhlé soustavě souřadnic přečte souřadnice bodu vyznačeného v pravoúhlé soustavě souřadnic sestrojí graf přímé, nepřímé úměrnosti			
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak samostatně vyhledává data			
ČTYŘÚHELNÍKY		pojem rovnoběžník vlastnosti čtverce a obdélníku lichoběžník, vlastnosti lichoběžníku vlastnosti kosodélníku a kosočtverce konstrukční úlohy obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku řešení slovních úloh převádění jednotek obsahu	7.	

zduvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	je schopen sestrojit výšky rovnoběžníku a lichoběžníku využívá vlastností rovnoběžníků a lichoběžníků k řešení úloh			
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků a zná jejich vlastnosti			
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	aplikuje vzorce pro výpočet obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku odhaduje obsah a obvod útvarů pomocí čtvercové sítě			
načrtne a sestrojí rovinné útvary	sestrojí rovnoběžník v jednotlivých případech dokáže provést rozbor a zápis konstrukce sestrojí lichoběžník v jednoduchých případech určí počet řešení konstrukční úlohy ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání			
HRANOLY		práce s modely povrch a objem hranolu sítě hranolů úlohy z praxe na výpočet objemu a povrchu hranolu	7.	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	na modelu tělesa je schopen popsat a charakterizovat vlastnosti hranolů ze skupiny těles vybere hranoly pracuje s půdorysem a nárysem mnohostěnů			

odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	pomocí modelu těles a znalostí o obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku je schopen s pomocí definovat vzorce pro výpočet povrchu hranolu vzorce aplikuje k řešení úloh snaží se učinit odhad výpočtu a pomocí vzorce vypočítá povrch hranolu správně používá a převádí jednotky obsahu pomocí modelu těles je schopen definovat vzorec pro výpočet objemu hranolu využívá správně jednotky objemu, je schopen jednoduchých převodů snaží se učinit odhad výpočtu a pomocí vzorce vypočítá objem hranolu			
načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	pokusí se načrtnout obrazy jednoduchých hranolů sestrojí obraz krychle a kvádru			
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	k řešení úloh na výpočet objemu a povrchu hranolu vhodně znalosti získané při práci s racionálními čísly			
PROCENTA		pojem procento, základ, procentová část, počet procent řešení slovních úloh význam a využití v praxi	7.	
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným	určí kolik procent je daná část z celku určí, jak velkou část celku tvoří daný			

číslem, procentem)	počet procent určí celek z dané části, z daného počtu procent je schopen rozdělit celek na části v daném poměru využívá znalostí zlomků a desetinných čísel k vyjádření vztahu celek - část			
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	řeší slovní úlohy na výpočet počtu procent, procentové části, celku			
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak samostatně vyhledává data			
DRUHÁ MOCNINA A ODMOCNINA		druhá mocnina racionálního čísla určování druhé mocnin (z tabulek, pomocí kalkulačky) druhá odmocnina určování druhé odmocniny (z tabulek, pomocí kalkulačky) seznámení s n-tou mocninou čísla sčítání a odčítání mocnin násobení a dělení mocnin rozvinutý zápis čísla v desítkové	8.	

		soustavě		
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	vysvětlí pojem mocnina a odmocnina určí druhou mocninu (z tabulek a pomocí kalkulačky) určí druhou odmocninu (z tabulek a pomocí kalkulačky) užívá znalosti druhých mocnin celých čísel od 1 do 20			
PYTHAGOROVA VĚTA		Pythagorova věta výpočet délky přepony a odvěsny pravoúhlého trojúhelníku užití Pythagorovy věty k řešení dalších úloh	8.	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	snaží se řešit praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy volí vhodné matematické postupy pro řešení úlohy vyhodnotí výsledek úlohy			
KRUŽNICE, KRUH		základní pojmy (kruh, kružnice) vzájemná poloha přímky a kružnice Thaletova věta vzájemná poloha dvou kružnic délka kružnice Ludolfovo číslo obvod kruhu, obsah kruhu slovní úlohy na obvod a obsah kruhu	8.	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	řeší slovní úlohy na obvod a obsah kruhu řeší slovní úlohy na objem a povrch			

	válce			
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	uvede rozdíl mezi kruhem a kružnicí			
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	určí vzájemnou polohu kružnice a přímky určí vzájemnou polohu dvou kružnic seznámí se s obsahem Thaletovy věty určí a sestrojí tečnu, sečnu a tětivu snaží se zapsat konstrukční postup s použitím matematické symboliky			
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	vypočítá délku kružnice, obsah kruhu používá a převádí jednotky délky a obsahu			
VÁLEC		základní pojmy práce s modelem sít' válce objem a povrch válce slovní úlohy z praxe	8.	
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	snaží se řešit slovní úlohy na objem a povrch válce vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy volí vhodné matematické postupy pro řešení úlohy vyhodnotí výsledek úlohy			
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	uvede základní pojmy o válci pozná válec využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti			

načrtne a sestrojí síť základních těles	načrtne válec a jeho síť			
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	pomocí modelu těles a znalostí o obsahu kruhu je schopen definovat vzorec pro výpočet povrchu válce vzorec aplikuje k řešení úloh snaží se učinit odhad výpočtu a pomocí vzorce vypočítá povrch válce správně používá a převádí jednotky obsahu pomocí modelu těles je schopen definovat vzorec pro výpočet objemu válce využívá správně jednotky objemu, je schopen jednoduchých převodů snaží se učinit odhad výpočtu a pomocí vzorce vypočítá objem válce			
VÝRAZY		číselný výraz, hodnota číselného výrazu výraz s proměnnou, určování hodnoty jednočlen, mnohočlen sčítání a odčítání jednočlenů sčítání a odčítání mnohočlenů násobení (jednočlenů, mnohočlenu jednočlenem, mnohočlenů mnohočlenem) druhá mocnina dvojčlenu, rozdíl druhých mocnin dělení (jednočlenu jednočlenem, mnohočlenu jednočlenem) úpravy mnohočlenů na součiny	8.	

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	vysvětlí pojem číselný výraz určí hodnotu daného číselného výrazu osvojí se pojem výraz s proměnnou objasní rozdíly mezi jednočleny, mnohočleny sestaví číselný výraz podle slovního zadání provádí základní početní operace s jednočleny, mnohočleny vytkne z daného výrazu vhodný výraz a správně zapíše rozklad použije vzorce pro druhou mocninu součtu a rozdílu a pro rozdíl druhých mocnin pomocí vzorců upraví daný výraz			
KONSTRUKČNÍ ÚLOHY		konstrukce trojúhelníků konstrukce čtyřúhelníků osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice	8.	
načrtne a sestrojí rovinné útvary	sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané několika prvky zakreslí náčrtek zadaného úkolu používá základní pravidla správného rýsování s důrazem na přesnost a čistotu projevu určí počet řešení konstrukční úlohy ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání			
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a	pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti			

k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	využívá množiny všech bodů dané vlastnosti při řešení úloh			
LINEÁRNÍ ROVNICE		rovnost a její vlastnosti lineární rovnice s jednou neznámou (kořen lineární rovnice, ekvivalentní úpravy, zkouška) slovní úlohy řešené rovnicemi	8.	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	vysvětlí pojem rovnost řeší rovnice pomocí základních ekvivalentních úprav provede zkoušku řešení dosazením do rovnice sestaví rovnici ze zadaných údajů přiřadí k rovnici odpovídající slovní úlohu rozhodne, zda rovnice má řešení			
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	pokusí se řešit slovní úlohy (provede rozbor slovní úlohy, řeší slovní úlohu, provede zkoušku správnosti svého řešení)			
STATISTIKA		základní statistické pojmy (statistický soubor, statistické šetření) aritmetický průměr grafy, diagramy statistika v praxi	8.	
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	vysvětlí základní pojmy statistiky využívá různých zdrojů informací ke zpracování dat vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce,			

	diagramu a grafu zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak samostatně vyhledává data			
porovnává soubory dat	vypočítá aritmetický průměr porovnává soubory dat z předložených materiálů			
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	čte a sestrojuje různé tabulky, diagramy a grafy			
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	uvede příklady využití statistiky v praxi			
PODOBNOST		podobnost geometrických útvarů v rovině poměr podobnosti věty o podobnosti trojúhelníků podobnost v praxi matematická symbolika	9.	
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvárů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	vysvětlí pojem podobnost rovinných útvárů rozpozná podobné rovinné útvary zapiše podobnost pomocí matematické symboliky určí poměr podobnosti pomocí poměru podobnosti určí velikosti dalších útvarů sestrojí podobný útvar danému útvary řeší geometrické úlohy početně			

užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků				
FUNKCE		definice funkce lineární funkce graf lineární funkce rostoucí a klesající funkce, konstantní funkce praktické příklady lineární funkce	9.	
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	vysvětlí pojem lineární funkce určí definiční obor funkce a množinu hodnot funkce vyjádří danou lineární funkci rovnicí, tabulkou, grafem sestrojí graf lineární funkce přiřadí lineární funkci vyjádřenou rovnicí k příslušnému grafu nebo tabulce a naopak			
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	odhalí funkční vztahy v textu úlohy řeší úlohu s využitím funkčních vztahů vyjádří výsledek řešení úlohy v kontextu reálné situace			
ROVNICE A SOUSTAVY DVOU ROVNIC O DVOU NEZNÁMÝCH		lineární rovnice se dvěma neznámými řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	9.	
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	vysvětlí pojem lineární rovnice se dvěma neznámými řeší soustavy dvou lineárních rovnic			

	se dvěma neznámými sestaví soustavu rovnic o dvou neznámých provede zkoušku řešení soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými provede rozbor slovní úlohy a její řešení zamyslí se nad reálností získaného výsledku dané slovní úlohy			
OBJEM A POVRCH TĚLES		objem a povrch jehlanu objem a povrch rotačního kužele objem a povrch koule slovní úlohy	9.	
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	uvede základní pojmy a vlastnosti jehlanu, rotačním kuželu a kouli pozná jehlan, rotační kužel a kouli využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti pracuje s půdorysem a nárysem			
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	pomocí modelu těles a znalostí o obsahu základních rovinných útvarů je schopen definovat vzorce pro výpočet povrchu jehlanu, rotačního kužele a koule vzorec aplikuje k řešení úloh snaží se učinit odhad výpočtu a pomocí vzorce vypočítá povrch jehlanu, rotačního kužele a koule správně používá a převádí jednotky obsahu pomocí modelu těles je schopen definovat vzorec pro výpočet			

	objemu jehlanu, rotačního kužele a koule využívá správně jednotky objemu, je schopen jednoduchých převodů snaží se učinit odhad výpočtu a pomocí vzorce vypočítá objem jehlanu, rotačního kužele a koule			
analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	řeší slovní a reálné příklady z praxe při výpočtech využívá kalkulaátor, orientuje se v tabulkách vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy volí vhodné matematické postupy pro řešení úlohy vyhodnotí výsledek úlohy			
řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	v praktických úlohách je schopen využít poznatků a vzorců hlavně z fyziky a chemie ze zadaných úloh pozná, o jaké těleso se jedná, dokáže ho načrtnout a řeší daný problém určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině popíše základní vlastnosti troj. útvaru podle jeho obrazu v rovině vzdužívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života			
FINANČNÍ MATEMATIKA		jednoduché a složené úrokování měna, valuty a další důležité	9.	

		ekonomické pojmy		
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	seznámí se se základními pojmy z finanční matematiky objasní pojmy jednoduché a složené úrokování je schopen počítat základní úlohy z finanční matematiky seznámí se se základními ekonomickými pojmy řešení slovních úloh z praxe vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak samostatně vyhledává data			
porovnává soubory dat	na základě předložených materiálů je schopen porovnat a využít potřebná data v praxi			
OPAKOVÁNÍ A UPEVNĚNÍ UČIVA Z NIŽŠÍCH ROČNÍKŮ		učivo bude vybíráno podle aktuální potřeby	9.	
užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	provede rozbor úlohy a vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy volí vhodný postup řešení provede diskusi o počtu řešení daného problému a kontrolu			

	reálnosti výsledku zformuluje odpověď na daný problém			
--	---	--	--	--

Informační a komunikační technologie

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Předmět má na 1. stupni časovou dotaci 1 hodina v 5. ročníku a po jedné hodině v 6. a 7. ročníku na 2. stupni.

Předmět se vyučuje v počítačové učebně.

Klíčové kompetence:

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Informační a komunikační technologie

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Informační a komunikační technologie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- vyhledávat v různých pramenech potřebné informace a využívat je efektivně v další práci
- samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky dokázat informace roztřídit a seřadit podle důležitosti a využitelnosti
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Informační a komunikační technologie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozpoznávat problémy při využití všech metod a prostředků, jež mají k dispozici

- jednoznačně formulovat problém, na který narazí
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- hledat, navrhnout a používat různé metody, informace či prostředky, které by mohly přispět k řešení daného problému
- korigovat chybná řešení problému
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Informační a komunikační technologie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích

4. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Informační a komunikační technologie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- reagovat na danou situaci a vyslovit svůj názor
- diskutovat o tématu či problému, umět naslouchat druhým

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Informační a komunikační technologie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pracovat ve skupině, podílet se na rozdělení činností a vzájemné spolupráci při práci na cvičeních a projektech
- pomáhat slabším za skupiny, zapojit je do činnosti
- vyslovit žádost o radu
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Informační a komunikační technologie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce

- šetrné práci s výpočetní technikou

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Základy práce s počítačem				
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	zapnutí a vypnutí počítače přihlášení k účtu a do sítě spouštění programů z nabídky a pomocí zástupců na ploše	počítač, jeho části a základní periferie operační systém, práce s okny ovládání pomocí klávesnice a myši	5.	
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	dodržuje zásady ochrany zdraví a bezpečnosti při práci s počítačem	správné držení těla při sedění u počítače vybavení pracoviště uživatele postupy při řešení běžných problémů s hardware a software	5.	
chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	dokáže uložit výsledek své práce do souboru dokáže vytvořit novou složku a organizovat soubory ve své složce	soubor, složka, ukládání dat, bezpečnost svých dat při používání internetu a on-line technologií	5.	
Hledání informací a komunikace				
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	dokáže otevřít stránku, jejíž adresu zná umí použít základní vyhledávače a katalogy rozumí pojmu informace a	internetový prohlížeč dětské weby nejznámější portály a vyhledávače postupy vyhledávání schránka a přenášení dat mezi	5.	

	dokáže s nimi pracovat umí základní postupy využití nalezených informací v jiném programu	aplikacemi vyhledávání informací		
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	umí přijmout a odeslat email i s přílohou dokáže si vést databázi kontaktů dodržuje zásady slušného chování a osobní bezpečnosti při využití elektronických komunikačních systémů	e-mail, webmail telefonování základy netikety a e-safety	5.	
Zpracování a využití informací				
pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	vytvoří a upraví jednoduchý textový dokument nakreslí jednoduchý obrázek v grafickém editoru vloží obrázek do textového dokumentu seznámí se základy programování v systému pro děti	textový editor jednoduchý grafický editor programovací systém pro děti	5.	
Základy práce s počítačem				
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	prohlubování znalostí a dovedností dokáže nastavit základní vlastnosti pracovního prostředí profilu uživatele a	vnitřní části počítače a jejich činnost periferie počítače, získávání obrázků pomocí digitálního fotoaparátu nebo skeneru	6.	

	aplikací organizuje účelně soubory a složky dovede vytisknout dokument	základní kancelářské programy složky a podložky, typy souborů, kopírování a přesouvání souborů podrobnější seznámení s klávesnicí práce s více okny a programy		
Vyhledávání informací a komunikace				
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	dokáže ověřit nalezenou informaci pomocí jiného zdroje dokáže odlišit a vybrat podstatné	vyhledávání a ověřování informací internetové vyhledávače a jejich nastavení fungování internetu	6.	
Zpracování a využití informací				
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	dokáže vytvořit a upravit dokument s textem, jednoduchou textovou tabulkou a obrázkem	textový editor bitmapový editor, vektorový editor, programy na úpravu obrázků přenos dat mezi aplikacemi	6.	
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	vhodně upraví dokument podle estetických pravidel a účelu použití využívá pokročilejších funkcí textového editoru seznámí se s používáním stylů	textový editor vlastnosti textu a odstavců struktura stránky vkládání objektů prezentační sw	6.	
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	seznámí se s pravidly používání SW a informací a dokumentů nalezených na internetu i v jiných zdrojích	druhy licencování SW autorská práva etika	6.	

	je informován o negativních jevech na internetu			
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	dokáže si založit vlastní e-mailovou schránku a pracovat s ní dokáže pomocí e-mailu odevzdávat školní práce seznámí se s dalšími způsoby elektronické komunikace	internetové služby, webmail	6.	
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	dokáže vytvářet účelné prezentace k prezentaci výsledků své práce před spolužáky a umí je použít	editor na tvorbu prezentací vytváření prezentací základní zásady pro tvorbu	6.	
Základy práce s počítačem				
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	další prohloubení práce s počítačem	operační systém – organizace a vyhledávání dat na disku práce v počítačové síti fungování počítačové sítě péče o počítač, údržba	7.	
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	umí vybrat různé vhodné metody a prostředky pro vyhledávání informací	pokročilejší vyhledávání další vyhledávače a zdroje dat	7.	
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	dovede vytvořit a upravit tabulku v tabulkovém kalkulátoru	tabulkový kalkulátor zpracování údajů	7.	

	rozlišuje základní typy dat umí použít jednoduché vzorce a základní funkce k jednoduchým výpočtům a zpracování dat umí vytvořit, upravit a použít graf			
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	umí přenášet a používat data mezi jednotlivými programy zná a dodržuje základní typografická a estetická pravidla při tvorbě dokumentů	textový, tabulkový, grafický a prezentační editor	7.	
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	informace, soubory a objekty získané z jiných zdrojů používá v souladu se zákony o duševním vlastnictví zná základní zásady bezpečnosti při práci s počítačem a internetem umí zálohovat své důležité dokumenty	tvorba dokumentů bezpečné používání internetu nastavení a zabezpečení počítače zabezpečení a zálohování dat	7.	
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	vytvoří jednoduchou fotoprezentaci dokáže vytvářet účelné prezentace k prezentaci výsledků své práce před spolužáky a umí je použít	editor fotografií, editor fotoprezentací editor na tvorbu prezentací vytváření prezentací zásady prezentování	7.	

Člověk a jeho svět

Charakteristika předmětu:

Charakteristika vyučovacího předmětu vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

V 1. – 3. ročníku předmět seznamuje s novými poznatky a dovednostmi a rozvíjí již získané vědomosti. Vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě a společnosti, o lidských činnostech a vztazích. Vytváří základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

Ve 4. – 5. ročníku se předmět dělí na oblast vlastivědnou a přírodovědnou.

Předmět se vyučuje v kmenových učebnách. Podle probíraného učiva lze zařadit vycházky do okolí, příp. exkurze.

Časová dotace tohoto předmětu je v 1., 2. i 3. ročníku 2 hodiny týdně.

Časová dotace ve 4. ročníku je 3 hodiny týdně a v 5. ročníku 4 hodiny týdně.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- ukázat a vysvětlit, proč a jak daná věc funguje
- definovat vlastními slovy dříve naučenou látku
- orientovat se ve světě informací
- třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- upevňovat účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti
- hledat různé varianty řešení problémů a vybírat mezi nimi
- využívat odbornou literaturu, encyklopedie apod., využívat různé informační zdroje

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- aktivně se zapojovat do veřejně prospěšných a charitativních aktivit
- vnímat krásy přírody a kulturních výtvorů
- aktivně chránit přírodu
- respektovat pravidla slušného chování a dodržovat mravní zásady
- zvládat základní životní situace

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- efektivně spolupracovat na řešení problémů
- respektovat názory druhých
- věcně argumentovat a přispívat k diskusi

5. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- používat různé materiály, nástroje a vybavení
- zohledňovat soudobí stav poznání a technického rozvoje

6. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- osvojovat si rozšiřovat si slovní zásobu v probíraných tématech
- samostatně vystupovat a jednat, efektivně komunikovat
- umět popsat danou situaci

1. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Místo, kde žijeme				
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	orientuje se ve škole, seznamuje se s pravidly chování zvládá cestu do školy, orientace v okolí školy a bydliště	škola, třída, lidé ve škole, práce, odpočinek, slušné chování okolí školy a bydliště riziková místa a situace	1. 1. – 3.	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	rozlišuje město, vesnici	moje město a jeho části, znak minulost a současnost města město x vesnice domov - místo, kde bydlím	3. 1. – 2. 2. - 3.	
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	rozlišuje přírodní a umělý prvek	přírodní a umělé památky a objekty	2. – 3.	

Lidé kolem nás				
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům		rodina, rodinné vztahy členové rodiny, oslavy práce v domácnosti vztahy v třídním kolektivu	1. – 2.	
odvodí význam a potřebu různých povolání a	rozlišuje fyzickou duševní práci	zaměstnání, povolání		

pracovních činností			1. – 2.	
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	seznamují se s odlišnostmi jedinců seznamují se s různými etniky učí se toleranci v mezilidských vztazích	odlišnosti mezi lidmi	1. – 3.	

Lidé a čas				
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	seznamuje se s kalendářem	orientace v čase jednotky času denní režim	1. – 3.	
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije		kultura a historie Trutnova místní báje a pověsti	2. – 3.	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí;		mezilidské vztahy	1. – 3.	

na příkladech porovnává minulost a současnost				
---	--	--	--	--

Rozmanitost přírody				
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	pozoruje měnící se přírodu v průběhu roku	práce na zahradě práce na poli kalendář přírody	1. – 2.	
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	rozlišuje živé a neživé přírodniny a lidské výtvoř	ovoce, zelenina rostliny, stromy živočichové a jejich mláďata ochrana přírody třídění živočichů horniny, nerosty, koloběh vody, skupenství látek, vzduch, půda životní podmínky organismů	1. – 2. 1. – 3. 3.	
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů		smyslové poznávání vlastnosti a měření látek	1. – 2. 3.	

Člověk a jeho zdraví				
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních		lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka	1. – 3.	

znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví		zdravý životní styl denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim		
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných		nemoc a úraz, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních	1. – 3.	
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek		zásady osobní bezpečnosti krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, zásady bezpečné komunikace přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku pravidla silničního provozu dopravní značky předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních	1. – 3.	

		prostředcích (bezpečnostní prvky), pro chodce a pro cyklisty		
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	1. – 3.	

2. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Místo, kde žijeme				
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	orientuje se na mapě a v plánu města	Trutnov a okolí	4.	
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	poznává světové strany na mapě i v terénu	světové strany, práce s buzolou	4.	

rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	seznamuje se s barvami a značkami na mapě	náčrt, plán, mapa	4.-5.	
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	hledá souvislosti mezi přírodními podmínkami a zemědělstvím a průmyslem	regionální zvláštnosti Trutnova správní zřízení města	4.	
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	shromažďuje materiály z cest, zapisuje vlastní zážitky	zajímavosti, zkušenosti a zážitky z cest	5.	
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam		orgány státní moci ČR a jejich současní nejvyšší představitelé, státní správa a samospráva, státní symboly ČR armáda ČR	4.-5.	

Lidé kolem nás				
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a		soužití lidí, mezilidské vztahy	4.-5.	

dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)		ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům		
rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu řešení	seznamuje se s různými etniky	pravidla komunikace, názor jedince, skupiny, diskuze reklamace (nárok na ni)	4.-5.	
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy		základní lidská práva, demokratické principy korupční jednání	4.-5.	
orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy		vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, používání peněz rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	4.-5.	
poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	sleduje dění ve městě	problémy, které nás trápí v Trutnově	4.-5.	

Lidé a čas

pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	pokouší se sestavit denní režim	orientace v čase, časový řád	4.	
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek		návštěva knihovny, muzea, galerie	4.-5.	
rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	seznamuje se s časovou osou	historie českého státu, vybrané události a osobnosti našich dějin	4.-5.	
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik		způsob života v pravěku, středověku, novověku	4.-5.	
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů		státní svátky	4.-5.	

Rozmanitost přírody				
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi		voda, vzduch, půda, horniny, nerosty, rostliny, živočichové, působení	4.-5.	

konečným vzhledem přírody a činností člověka		člověka		
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období		pohyby Země, střídání dne a noci, ročních období	4.-5.	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí		společenstva les, louka, voda	4.-5.	
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy		rovnováha v přírodě, vzájemné vztahy mezi organismy	4.-5.	
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat		ekologická výchova	4.-5.	
stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit		rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a		

		ochrana před nimi		
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu		praktické činnosti	4.-5.	

Člověk a jeho zdraví				
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života		stavba lidského těla, péče o zdraví, životní styl pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	4.-5.	
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození		vývojová stádia člověka nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena	4.-5.	
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných		denní režim, vztahy v rodině	4.-5.	

osob				
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista		krizové situace- požár, dopravní nehoda, úraz, situace ohrožující zdraví a chování směřující k jejich odvrácení předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích	4.-5.	
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek		návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	4.-5.	
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou		zdravý životní styl a prevence označování nebezpečných látek	4.-5.	
rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc		zásady první pomoci	4.-5.	

uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku		partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality	5.	
---	--	---	----	--

Dějepis

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Vyučovací předmět Dějepis je zařazen v 6.- 9. ročníku v hodinové dotaci 2 hodiny týdně.

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Žák je veden k pochopení dějinných procesů, které ovlivňují vývoj společnosti. Historické jevy a děje jsou vnímány komplexně. Důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století. Zvláštní význam má zařazování regionální historie pro konkretizaci obecných historických problémů. Předmět vychovává k toleranci a k respektování lidských práv, k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Dějepis

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pracovat s různými spolehlivými informačními zdroji, které jim umožní poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským vývojem
- chápat probírané oblasti v dějepisném i zeměpisném kontextu
- vyhledávat a třídit informace o probírané látce
- seznamovat se s obecně používanými dějepisnými termíny a fakty a dávat je do vzájemných souvislostí
- formulovat závěry své práce a prezentovat je

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky
- využívat získané vědomosti k řešení problémů, např. při zpracování referátů
- kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí a svá rozhodnutí obhájit
- vnímat nejrůznější společenské jevy a problémy v jejich historickém vývoji
- rozpoznat a pochopit problém

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyslechnout jiný názor a zabývat se jím

- výstižně formulovat své názory na společenské dění v minulosti, vhodně je obhajovat
- rozumět různým typům textů a záznamů, přemýšlet o nich, reagovat na ně
- vyjadřovat se výstižně a v logickém sledu (např. při ústních referátech)
- v řízené diskusi naslouchat promluvám druhých, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- poznávat a rozumět různým typům textů (mapy, grafy, diagramy) a dokumentů (videozáznamy, obrazy)

• zaznamenat podstatu sdělovaného projevu

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a přispívat k upevňování mezilidských vztahů
- poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- účinně spolupracovat ve skupině a ovlivňovat kvalitu společné práce, uplatňovat své znalosti ve prospěch skupiny
- vyjadřovat své názory a obhajovat je
- ocenit a vzít si poučení ze zkušeností druhých lidí
- být schopen vcítit se do situace druhých

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- poznávat naše kulturní tradice a historické dědictví a cítit potřebu je oceňovat a chránit
- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- na základě poučení z historie nacházet nenásilnou cestu k řešení konfliktů
- uvědomovat si úctu a respekt ke státním symbolům

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Dějepis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- být odpovědný za svoji odvedenou práci (termín, kvalita)
- mít smysl pro povinnost
- zodpovědně plnit svoji pracovní roli ve skupině

- nacházet způsoby, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- efektivně uspořádat svůj pracovní postup

2. stupeň

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Člověk v dějinách				
uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	objasní důležitost historického poznání uvede dějepisné poznatky z místa svého bydliště	dějiny, dějepis, význam zkoumání dějin	6.	
uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	popíše, čím se zabývá archeolog a archeologie uvede příklady hmotných i písemných pramenů vysvětlí význam muzeí pro příští generace popíše, co je úkolem archivů uvede konkrétní místa zdrojů historického poznání z regionu	prameny poznání dějin archivy, muzea archeologie	6.	
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	osvojí si práci s časovou přímkou seznámí se s pojmy prostor a čas	historický čas a prostor časová přímka	6.	
Počátky lidské společnosti				
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	seznámí se s různými pohledy na vznik člověka najde rozdíly mezi jednotlivými vývojovými fázemi člověka posoudí příčiny, které vedly ke vzniku náboženství	vznik člověka lidská společnost v pravěku starší doba kamenná	6.	

	uvede příklady tvorby pravěkého umělce			
objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství vysvětlí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu	mladší doba kamenná pozdní doba kamenná doba bronzová doba železná		
uvede příklady archeologických kultur na našem území	vyjmenuje příklady archeologických kultur s obrázky a mapou diskutuje o životě lidí v pravěku na našem území	střední Evropa v pravěku počátky osídlení území České republiky	6.	
Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury				
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	seznámí se s podstatou společenského uspořádání ukáže na mapě nejstarší starověké státy	nejstarší starověké státy Mezopotámie Egypt Indie Čína	6.	
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	vyhledává a třídí informace o kulturních památkách starověkého Egypta zaujme stanovisko k vybraným myšlenkám hinduismu nebo buddhismu zdůvodní vliv písma a používání číslic na rozvoj společnosti	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	6.	
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci	přečte si a dokáže reprodukovat obsah jedné řecké báje popíše na příkladech druhy antických sloupů vysvětlí aktuálnost vybraných	antické Řecko a Řím	6.	

	myšlenek antické filozofie pro dnešního člověka posoudí, jak řecká kultura ovlivnila kulturu římskou vnímá Řecko jako kolébkou dramatu a dějepisectví			
demonstruje na konkrétních příkladech zrod křesťanství a souvislost s judaismem	porovná, čím se lišila náboženská víra Židů od víry ostatních národů vybere základní myšlenky spojené s judaismem posoudí, proč se křesťanství stalo nejrozšířenějším náboženstvím v Evropě	kořeny a zrod křesťanství	6.	
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	učí se chápat formy státní moci získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin vyhledá rozdíly mezi Spartou a Athénami rozlišuje demokracii a samovládu	společnost a způsob vlády ve Spartě, Athénách a v Římě Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	6.	
Křesťanství a středověká Evropa				

popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	vysvětlí důsledky rozpadu římské říše osvojí si periodizaci středověku zdokonalí dovednost čtení z mapy při vysvětlování pohybu nového obyvatelstva seznámí se s uspořádáním společnosti raně feudálního státu charakterizuje úlohu církve v souvislosti s utvářením nových státních útvarů	nový etnický obraz Evropy po stěhování národů změny způsobené přijetím křesťanství vznik států franská říše	7.	
porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	objasní základní pojmy spojené s islámem a arabskou kulturou porovná shodné a odlišné rysy islámu a křesťanství zhodnotí přínos arabské kultury pro kulturu evropskou	utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj islám a islámské říše ovlivňující Evropu / Arabové, Turci /	7.	
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	vyjmenuje vybrané slovanské národy a přiřadí je k slovanským větvím zhodnotí význam Sámovy říše vyhodnotí důležitost příchodu Cyrila a Metoděje popíše kulturní přínos Velké Moravy uvědomí si duchovní odkaz patronů naší země	Sámova říše Velká Morava Český stát v době knížecí a jeho postavení v Evropě	7.	
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství	posoudí vliv církve na každodenní život tehdejšího člověka zhodnotí příčiny a důsledky	křesťanství, moc císařská, papežská křížové výpravy	7.	

a jiným věroukám	křížových výprav			
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	rozpozná základní znaky románského a gotického slohu uvede příklady stavebních památek (i region) seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě zhodnotí přínos vlády posledních Přemyslovců a Karla IV.	společnost a kultura středověkého českého státu, struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev český stát za vlády posledních Přemyslovců nástup Lucemburků a vláda Karla IV. románská a gotická kultura umění a vzdělanost	7.	
Objevy a dobývání, počátky nové doby				
vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	objasní propojenost antiky s renesancí a humanismem a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí uvede příklady reformních hnutí a reformátorů zhodnotí vliv Jana Husa na počátky reformace	renesance a humanismus reformace M. J. Hus	7.	
vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	popíše způsob boje husitů zdůvodní výsledky husitských válek uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí	husitská revoluce doba poděbradská doba jagellonská	7.	
popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	osvojí si pojem novověk ukáže na mapě směry důležitých zámořských plaveb	objevné plavby a jejich důsledky	8.	

objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	uvede důvody nástupu Habsburků na český trůn vyhledává významné osobnosti rudolfínské doby užívá pojem reformace, seznámí se s jejími příčinami a cíli	náboženská reformace v Evropě český stát v habsburské monarchii do roku 1618 Rudolf II. a jeho doba	8.	
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	vysvětlí úlohu českých stavů vyhledá informace a zhodnotí osobnost J. A. Komenského a jeho dílo	české stavovské povstání třicetiletá válka	8.	
na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	vysvětlí rozdíl mezi pojmy seznámí se situací v Evropě po třicetileté válce zhodnotí vliv osvícenství na politický vývoj v českých zemích, v Evropě a na americkém kontinentu chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu	osvícenství občanská válka v Anglii Francie, Rusko české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. vznik USA	8.	
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	vymezí oblasti vzniku a šíření barokní kultury vyhledává barokní památky ve svém regionu	baroko	8.	
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	zhodnotí význam a důsledky francouzské revoluce a napoleonských válek vyhledává informace o Napoleonovi Bonaparte	Velká francouzská revoluce napoleonské války, jejich vliv na Evropu a svět	8.	

Modernizace společnosti				
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	porovná hospodářskou vyspělost států zhodnotí různé způsoby řešení sociálních otázek analyzuje dopad rozvoje průmyslu na životní prostředí	hospodářské, společenské a kulturní změny 18. století industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka romantismus	8.	
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	vyhledává informace o významných obrozeneckých osobnostech uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti	národní hnutí národů české země v době národního obrození, utváření novodobého českého národa	8.	
charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	rozliší politické programy a cíle v jednotlivých zemích seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků	společnost 19. století revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů revoluční rok 1848	8.	
na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	objasní myšlenky jednotlivých politických proudů 19. století	politické proudy: konservatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus ústava, vznik politických stran, občanská práva postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. polovině 19. století, základní rysy české politiky, její představitelé	8.	

vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	určí příčiny vzniku občanské války v USA zhodnotí význam sjednocení Německa a Itálie vyhledá rozpory a lokální střety mezi velmocemi	občanská válka v USA sjednocení Itálie a Německa konflikty mezi velmocemi kolonialismus cesta ke světové válce	8.-9.	
Moderní doba				
na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	učí se chápat 1. polovinu 20. století jako období dvou nejničivějších válek učí se účtět k účastníkům odboje	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky druhá světová válka a její důsledky situace v českých zemích za 2. světové války, domácí a zahraniční odboj	9.	
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	zhodnotí vývoj demokracie po první světové válce	hlavní rysy světových dějin po první světové válce nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě		
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	uvědomí si změnu mezinárodněpolitických vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarismu a vypjatého nacionalismu rozpozná znaky totalitní společnosti uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy	totalitní režimy: komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět totalitní státy meziválečného období mezinárodněpolitická a hospodářská situace Evropy ve 20. a 30. letech světová hospodářská krize její důsledky	9.	

	extrémními způsoby			
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	uvede příklady antisemitismu a rasismu v historii porovná projevy rasismu v historii a v dnešním světě uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých	antisemitismus, rasismus holocaust druhá světová válka Norimberské zákony Křišťálová noc	9.	
zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	zná datum 28. 10. 1918 porovná vývoj v ČSR s vývojem v Evropě orientuje se v základních problémech naší historie do roku 1989 pojmenovává události let 1948, 1968, 1989	vznik a dějiny Československa do roku 1939, jeho hosp. – polit. vývoj, sociální a národnostní problémy, kultura, školství a věda mezi světovými válkami vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 nastolení komunistické moci v Československu 50. a 60. léta v Československu normalizace sametová revoluce vznik České republiky	9.	
Rozdělení a integrující se svět				
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	vysvětlí pojem studená válka porovná komunistický totalitní model s modelem demokracie západních zemí	svět v 2. polovině 20. století studená válka, vnitřní situace zemí východního bloku, srovnání se zeměmi západního bloku	9.	
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	posoudí důvody začlenění ČR do integračního procesu uvede možnosti předcházení hrozbám terorismu	rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi politické, hospodářské, sociální a	9.	

		ideologické soupeření bloků NATO, Varšavská smlouva, EHS, RVHP, EU		
posoudí postavení rozvojových zemí	s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem koloniálního systému po světových válkách vyhledá odlišnosti rozvojových zemí od ekonomicky vyspělých	proces dekolonizace mimoevropský svět	9.	
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	vyhledá a popíše globální problémy lidstva zaujme vlastní stanovisko k možným způsobům řešení zhodnotí vliv médií na každodenní život a politické dění	pohledy na svět na konci 20. a počátku 21. století globální problémy lidstva věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje sport, zábava	9.	

Výchova k občanství a ke zdraví

Charakteristika předmětu

Výchova k občanství a ke zdraví je vyučována ve všech ročnících druhého stupně 2 hodiny týdně. Zahrnuje vzdělávací oblast Člověk a společnost a Člověk a zdraví.

Výchova k občanství vybavuje žáka základními znalostmi a potřebnými dovednostmi pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti. Učí poznávat druhé lidi i sebe sama. Vede k respektování zákonů a mravních principů. Podchycuje u žáků zájem o světové dění.

Výchova ke zdraví učí aktivně chránit své zdraví a být za ně zodpovědný. Vede k vhodné komunikaci s lidmi, rozvíjí poznatky o rodině a vztazích mezi lidmi.

Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství a ke zdraví:

2. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství a ke zdraví využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- vyhledávat a třídit informace a využívat je v procesu učení a v praktickém životě (práce s internetem, odbornými publikacemi)
- propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí, uvádět věci do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské jevy
- formulovat závěry své práce

3. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství a ke zdraví využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- samostatně řešit problémy; volit vhodné způsoby řešení
- kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit, uvědomit si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotit

4. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství a ke zdraví využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- formulovat své názory a vhodně argumentovat
- naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse
- reagovat na různé typy textů a záznamů, přemýšlet o nich
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství a ke zdraví využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- účinně spolupracovat ve skupině
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc
- přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- respektovat různé názory
- vytvářet si pozitivní představu o sobě samém

6. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství a ke zdraví využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení
- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

7. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství a ke zdraví využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Člověk ve společnosti				
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	vyjmenuje a popíše státní symboly; popíše, kdy a jak se používají	státní symboly	6.	
rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	uvede státní svátky, vysvětlí, proč je slavíme	státní svátky, významné dny, pojem vlasti a vlastenectví	6	
	uvede svůj vzor z české historie či současnosti, svůj výběr zdůvodní, uvede, čím v minulosti i současnosti přispěly české země světu v kultuře, vědě, umění, politice, sportu	významné osobnosti, zajímavá památná místa	6.	referáty na téma významná česká osobnost
	popíše přírodní a kulturní zajímavosti své obce	Trutnov a jeho okolí	6.	referát o jednotlivých pamětihodnostech našeho města vlastivědná procházka
	vysvětlí rozdíl mezi občanstvím a národností	občanství, národnost	6.	
	uvede příklady přírodních a	krásy naší země	7.	

	kulturních zajímavostí ČR			
zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	vysvětlí, v čem spočívá vandalské chování, zdůvodní, proč je nesprávné a čím poškozuje ostatní, rozpozná projevy vandalského chování v praxi	majetek a jeho ochrana osobní bezpečí (RV)	9.	
zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	uvede příklady kulturních institucí, vysvětlí, co kulturní instituce nabízejí, uvede kulturní instituce ve své obci a okolí, seznámí se s jejich nabídkou	člověk a kultura	7.	
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	vysvětlí, co jsou to média, uvede příklad, jak nás média ovlivňují, zamyslí se nad fungováním reklamy – k čemu a komu slouží, jakých prostředků používá, čím ovlivňuje lidi	média	7.	
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	uvede příklad lidí, kteří potřebují pomoc, hledá a navrhuje řešení, jak jim pomoci	handicapovaní mezi námi (v rámci RV)	7.	
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	jedná podle pravidel slušného chování	pravidla slušného chování	7.	
	dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje,	kommunikace mezi lidmi	6. – 9.	

	argumentuje, obhájí svůj názor			
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	uvede, v čem se lidé navzájem liší, co mají společného respektuje odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové...)	lidská práva	6.	filmy z projektu Jeden svět na školách
	uvede nejznámější světová náboženství, popíše rozdíly mezi nimi, respektuje náboženské přesvědčení druhých lidí	náboženství	7.	
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	uvede příklady projevů netolerantního, „nepřátelského“ chování a zaujímá k němu odmítavý postoj	lidská práva	6. – 7.	
	vysvětlí pojmy rasismus, xenofobie	lidská práva	7.	
posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci		rodina obec škola	6.-7.	
	uvede příklad spolupráce na mezinárodní úrovni	EU, nadnárodní společenství	7.	
	popíše, jak se projevuje spolupráce v ekonomické oblasti (dělb práce, výroba), vysvětlí, v čem je spolupráce důležitá	dělb práce	8.	

Člověk jako jedinec				
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	rozpozná rozdíly mezi prožíváním, jednáním a vlastnostmi svými a jiných lidí, snaží se o vlastní sebepoznání	osobnost psychické procesy a stavy	8.	
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	volí vhodný učební styl s ohledem na svou osobnost	učební styly	6.	
	stanovuje si cíle s ohledem na svou osobnost (zájmy atd.) a plánuje kroky k jejich dosažení	osobnost	8.	
rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	určí své kladné a záporné vlastnosti, navrhne možnosti usměrnění svých záporných vlastností, vhodně koriguje své chování a jednání, oceňuje kladné vlastnosti druhých a ve vhodných situacích umí taktně upozornit na jejich nedostatky	osobnost člověk v sociálních vztazích	8.	
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	snaží se o sebepoznání – pomocí testů, psychologických cvičení, sebereflexe	osobnost	8.	

	popíše rozdíl mezi zdravým sebevědomím a sebevědomím nízkým a přehnaným, uvede, co by mohlo přispět ke zdravému sebevědomí	osobnost	8.	
--	--	----------	----	--

Člověk, stát a hospodářství				
rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	vysvětlí, v čem je rozdíl mezi hmotným a nehmotným majetkem, soukromým a veřejným majetkem, doloží na příkladech	majetek	7.	
	uvede příklad osobního, rodinného, obecního, státního a podnikového majetku	majetek	8.	
	vysvětlí význam autorských práv	ochrana majetku	9.	
sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	rozliší nutné výdaje od ostatních, navrhuje možná opatření pro zlepšení rodinného rozpočtu, sestaví vlastní rozpočet, vyjmenuje zdroje příjmů a výdajů v rozpočtu osobním, rodinném	majetek	7.-8.	
na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede	uvádí různé způsoby placení	peněžní ústavy	9.	

příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení				
vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	vysvětlí rozdíl mezi komerční a centrální bankou, uvádí příklady služeb, které nabízí komerční banky jedná odpovědně a opatrně při pořizování půjček, uvádí příklady služeb, které nabízí komerční banky	peněžní ústavy	9.	
	vysvětlí, jak funguje pojištění a k čemu slouží	záchytná sociální síť	9.	
uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	navrhne způsoby spoření a investování	peněžní ústavy	9.	
na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	jednoduše popíše chování kupujících a prodávajících, na příkladu vysvětlí, jak funguje trh	trh	8.	
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	uvede příklady daní z daňové soustavy ČR, vysvětlí, co je deficit	státní rozpočet	9.	

rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	rozlišuje služby a statky a uvede jejich příklad, vysvětlí, čím se zabývá výroba, obchod a služby	zboží – statky a služby	8.	
	zamýšlí se nad výhodami a nevýhodami podnikání vysvětlí pojmy živnostník, živnostenský list, obchodní společnost	právní subjekty podnikání	9.	

Člověk, stát a právo				
rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	rozlišuje formy států podle toho, kdo vykonává moc, a podle toho, kdo stojí v jeho čele, a uvede jejich příklad	formy států	7.	
rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	vyjmenuje složky státní moci ČR a jejich orgány, jednoduše popíše jejich funkci	rozložení státní moci	6.- 7.	
	objasní, v čem spočívá přínos dělení státní moci	rozložení státní moci	8.	
	uvede, které instituce se podílejí na správě obce	obec	6.	
objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	rozpozná, které principy jsou demokratické a které jsou v rozporu s demokracií	znaky demokracie	7.	
	uvádí různé způsoby podílení se na veřejném životě	občan	9.	

vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	popíše fungování voleb do Parlamentu ČR, vysvětlí důležitost voleb pro demokratickou společnost	volební systém	8.	
	objasní rozdíl mezi pravicí a levicí a uvede jejich základní znaky	politické strany	8.	
přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	vysvětlí vztah mezi právy a povinnostmi	práva dítěte	6.	
	vyjmenuje příklady základních lidských práv, uvede základní dokumenty týkající se lidských práv, hájí svá práva a respektuje práva druhých	základní lidská práva a svobody, Listina základních práv a svobod	7.-8.	
	popíše postavení Ústavy v systému českých zákonů	ústava ČR, státní občanství ČR, obrana státu	8.	
objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	vyjmenuje právní podmínky pro uzavření manželství	manželství	6.	
	uvádí možné příčiny náhradní výchovné péče, rozlišuje jednotlivé druhy náhradní výchovné péče	náhradní rodinná péče	6.	
	vysvětlí rozdíl mezi vztahy upravenými právními a mravními normami, objasní, které druhy vztahů potřebují zvláštní	právo a morálka právní vztahy	8.	

	ochranu			
	uvádí příklady způsobů nabytí vlastnictví	vlastnictví zavazuje	9.	
	uvádí příklady práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů	v zaměstnání	9.	
provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci	na jednoduchých příkladech popíše závazky a pohledávky vyplývající ze smluvních vztahů, provádí jednoduché právní úkony odpovídající věku, uvede příklad práv zákazníka a spotřebitele a přiměřeně je uplatňuje v běžném životě	smluvní vztahy	9.	
dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	vysvětlí, proč je důležité dodržovat pravidla	ve škole s pravidly	6.	
	vyjmenuje své povinnosti týkající se právních vztahů, do nichž vstupuje, uvede příklad postihů za porušování právních norem	právní normy občanskoprávní vztahy	8. – 9.	
rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	vyjmenuje orgány právní ochrany a popíše jejich funkci	orgány právní ochrany	9.	
	jednoduše popíše, jak funguje občanské soudní řízení a trestní řízení	občanské soudní řízení trestní právo	9.	

rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady		trestní právo, přestupek	9.	
diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání		trestní právo	9.	

Mezinárodní vztahy, globální svět				
popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	jednoduše vysvětlí, proč vznikla EU, uvede příklad, jaký vliv má členství v EU na běžné občany	Evropská unie	8.	
	uvede příklady práv a povinností, které má občan EU	občan EU	9.	
uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	uvede příklad mezinárodních organizací a společenství a jednoduše vysvětlí jejich význam	nadnárodní společenství, mezinárodní spolupráce, Rada Evropy, NATO, OSN...	7.	
uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory		globální svět	9.	
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	jednoduše vysvětlí, proč porušování lidských práv patří k závažným problémům	lidská práva	6.	

	uvádí možné příčiny a následky populační exploze	příliš mnoho lidí	9.	
	uvádí konkrétní ekologické problémy a jejich příčiny, navrhuje jejich možná řešení	ohrožené životní prostředí	9.	
	uvědomuje si nerovnoměrnost rozložení světového bohatství a jeho důsledky, vcítí se do pozice lidí z rozvojových zemí	globální svět – příliš mnoho lidí	9.	
objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu	uvede příklad ekologických problémů svého okolí, obce, státu	přírodní bohatství	6.	
uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	uvádí možné příčiny ozbrojených konfliktů, vyjmenuje jejich konkrétní příklady	globální svět, globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	9.	

Výchova ke zdraví				
respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	komunikuje v různých životních situacích (s vrstevníky, rodiči, jinými dospělými)	komunikace	6.-7.	
	zaujímá odmítavý postoj k agresivnímu chování	osobní bezpečí	6.-9.	

vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	vysvětlí význam rodiny pro rozvoj dítěte, používá správně názvy označující příbuzenské vztahy	rodina	6.	
	zamýšlí se nad právy a povinnostmi členů rodiny	rodina	7.	
	specifikuje současné problémy rodiny, hledá způsoby, jak předcházet konfliktům v rodině	rodina	8.-9.	
vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	analyzuje rizika ohrožující lidské zdraví a navrhuje účinná opatření	péče o duševní zdraví	9.	
usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	vytváří si pozitivní přístup ke zdravému životnímu stylu	rozvoj osobnosti	6.	
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí		člověk ve zdraví a nemoci	8.	

dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	uvádí vlivy jednotlivých poživatin a způsobu jejich zpracování na zdraví člověka, analyzuje svůj vlastní jídelníček	zdravá výživa	6.	propojení s předmětem Člověk a práce
	třídí poživatiny podle prospěšnosti lidskému organismu	zdravá výživa	6.	
	rozpozná poruchy příjmu potravy, pojmenuje možné příčiny	zdravá výživa	8.-9.	
	uvádí alternativní způsoby výživy, zhodnotí jejich pozitiva a negativa	zdravá výživa	8.	
uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	uvádí negativa kuřáctví a alkoholismu	zneužívání návykových látek	6.	
	popíše negativní důsledky drog na lidské zdraví, v případě potřeby ví, kde vyhledat odbornou pomoc, hledá souvislosti mezi závislostí a změnou hodnot, uvádí možné příčiny vzniku závislosti	zneužívání návykových látek	7.-9.	
	zaujímá negativní postoj k doping	zneužívání návykových látek	9.	

	vysvětlí pojmy gamblerství a workoholismus, zamýšlí se nad jejich možnými negativními důsledky	prevence zneužití návykových látek	8.	
uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	zaujímá odmítavý postoj k šikaně, navrhuje možné způsoby obrany před ní	osobní bezpečí	6.-7.	
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	vyjmenuje způsoby šíření nákazy, zdůrazní význam očkování v rámci prevence	klíče ke zdraví	7.	
	uvádí civilizační choroby	člověk ve zdraví a nemoci	8.	
projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	rozpoznává situace, které ohrožují jeho zdraví, snaží se předcházet úrazům	osobní bezpečí	7.	
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím		péče o duševní zdraví	9.	
respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje;	rozlišuje jednotlivé vývojové etapy člověka, uvádí změny, ke kterým	sexuální výchova	7.	

kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	dochází během dospívání			
	jednoduše popíše, jak dítě přichází na svět	sexuální výchova	6.	
	vyjádří vlastní názor na odlišnosti v sexualitě	odlišnosti v lásce	8.	
respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	zaujímá negativní postoj k pohlavnímu zneužívání	osobní bezpečí	7.	
	uvádí rizika promiskuitního chování	pohlavní choroby	8.-9.	
	uvádí různé druhy antikoncepce, zdůrazní pozitiva plánovaného početí, uvědomuje si všechna rizika nechráněného pohlavního styku	plánované rodičovství	8.-9.	
vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	vysvětlí nevhodné působení reklamy na zdravý životní styl a výživu	zdravá výživa	9.	
	zamýšlí se nad vlivem sekt na člověka	sekty	7.	
projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	poskytne první pomoc (uvede člověka do stabilizované polohy, provede umělé dýchání a masáž srdce)	první pomoc	6.-7.	

	ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce a cyklisty v silničním provozu a řídí se jimi; rozlišuje dopravní značky a jejich význam	dopravní výchova	6.-9.	
uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	uvádí příklady mimořádných životních situací, rozpozná varovné signály, správně používá telefonní linky tísňového volání	mimořádné životní situace	7.-9.	

Fyzika

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Žáci se seznamují se základními fyzikálními zákony a pojmy. Důraz je kladen na praktické ověřování získaných vědomostí nejčastěji metodou žákovských nebo demonstračních pokusů. Osvojují si důležité dovednosti, učí se experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy a tvořit z nich závěry.

Předmět se vyučuje v odborné učebně, kde je k dispozici rozvod elektrického proudu a plynu. Vyučovací předmět má časovou dotaci: 1 hodina týdně v 6. ročníku a 2 hodiny týdně od 7. do 9. ročníku.

Klíčové kompetence:

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Fyzika

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyhledávat v různých pramenech potřebné informace a využívat je efektivně v další práci
- samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky dokázat informace roztřídit a seřadit podle důležitosti a využitelnosti
- pozorovat různé fyzikální objekty, procesy a vlastnosti. Výsledky svých pozorování a měření zpracovávat a dále využívat v učení i praxi
- vyslovovat hypotézy o fyzikální podstatě jevů či jejich průběhu a ověřovat jejich pravdivost
- poznávat souvislosti fyzikálních zkoumání s ostatními oblastmi

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozpoznávat problémy při využití všech metod a prostředků, jež mají k dispozici
- jednoznačně formulovat problém, na který narazí
- hledat, navrhnout a používat různé metody, informace či pomůcky, které by mohly přispět k řešení daného problému
- korigovat chybná řešení problému
- používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech vzdělávání

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích

4. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vhodně popsat daný jev či průběh experimentu, nejen slovně ale i graficky
- vyslovit a navrhnout hypotézu, zdůvodnit a obhájit své názory
- reagovat na danou situaci a vyslovit svůj názor
- diskutovat o tématu či problému, umět naslouchat druhým

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pracovat ve skupině, podílet se na rozdělení činností a vzájemné spolupráci při experimentech a pokusech
- pomáhat slabším za skupiny, zapojit je do činnosti
- vyslovit žádost o radu

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce,
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	seznámí se s pojmem fyzikální veličina převádí jednotky délky, objemu, hmotnosti a času seznámí se a používá pravidla správného měření, zpracuje opakované měření	měření fyzikálních veličin: délky objemu, hmotnosti, času	6.	

	aritmetickým průměrem			
uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	popíše stavbu látek jednotlivých skupenství pomocí vlastností částic vysvětlí Brownův pohyb a difúzi seznámí se modelem atomu	stavba a vlastnosti látek	6.	
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	vysvětlí využití změny objemu při měření teploty změní teplotu kapaliny kapalinovým teploměrem	měření teploty změna objemu, měření teploty, jednotka teploty	6.	
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	chápe hustotu jako veličinu popisující vlastnosti látek	hustota pojem hustoty, výpočet hustoty, hmotnosti, měření hustoty	7.	
rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	vysvětlí na konkrétním příkladu relativnost klidu a pohybu rozlišuje pohyb podle tvaru dráhy a podle rychlosti	pohyb tělesa druhy pohybu, rychlost	7.	
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	vypočítá průměrnou rychlost přímočarého pohybu, užívá správné jednotky používá rychlosti při výpočtu dráhy a času	výpočet rychlosti, dráhy, času	7.	
změří velikost působící síly	načrtne a narýsuje orientovanou úsečku znázorňující sílu, určí působiště a směr používá pružinový siloměr pro měření síly	síla, gravitační pole, gravitační síla	7.	
určí v konkrétní jednoduché situaci	vysvětlí na jednoduchých	skládání sil	7.	

druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	příkladech účinky sil načrtne a spočítá výslednici 2 sil působící v téže přímce vysvětlí na příkladu rovnováhu sil			
využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	na příkladech vysvětlí pohybové účinky síly, setrvačnost a vzájemné působení sil	pohybové účinky síly, Newtonovy zákony	7.	
objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	chápe planety jako pohybující se tělesa seznámí se s rychlostmi a dráhami planet	Sluneční soustava planetární systém, pohyb planet	7.	
aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	najde v praxi příklady otáčivých účinků sil experimentem i výpočtem najde podmínky rovnováhy na páce a kladce nachází ve svém okolí příklady použití páky a kladky	otáčivé účinky síly, páka a její užití, kladka a její užití	7.	
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	rozlišuje pojmy tlaková síla a tlak, v jednoduchých případech dokáže tlak spočítat	mechanické vlastnosti tekutin, tlak, tlak v kapalinách, hydraulická zařízení, hydrostatický tlak, atmosférický tlak	7.	
předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	posoudí podle hustoty látky, jak se bude těleso chovat ve vodě	Archimédův zákon plování těles	7.	
určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu	odlišuje použití pojmu práce ve fyzice a mimo ni	práce, energie, výkon pojem práce ve fyzice, výpočet	8.	

energie tělesa	vytvoří si konkrétní představu o práci 1J	práce		
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	vytvoří si konkrétní představu o výkonu 1W chápe účinnost jako důsledek přeměny energie na formy, které už nelze použít pro práci	výkon a jednotky výkonu účinnost a její výpočet	8.	
využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	vysvětlí na jednotlivých příkladech přeměny energie seznámí se se zákonem zachování energie na konkrétních úlohách z praxe	přeměny energie potenciální a kinetické, změny energie	8.	
určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	rozlišuje pojem teplo a teplota, změří teplotu teploměrem vytvoří si konkrétní představu o teple 1 J popíše změny skupenství vody v přírodě	tepla a změny skupenství teplo a teplota, tepelná výměna, výpočet množství tepla, změny skupenství	8.	
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	chápe Slunce jako zdroj energie, popíše výhody a nevýhody použití různých tepelných motorů	zdroje tepla, tepelné motory	8.	
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	chápe souvislost šíření zvuku a druhu prostředí	zvukové jevy zdroje zvuku, šíření zvuku,	8.	
posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	seznámí se s negativními důsledky hluku a prostředky ochrany	ucho jako přijímač, ochrana před hlukem	8.	
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně	nakreslí schéma jednoduchého a větveného	elektrický obvod	8.	

schéma reálného obvodu	zapojení 2 až 3 spotřebičů a obvod zapojí			
změří elektrický proud a napětí	zapojí správně voltmetr a ampérmetr	proud, napětí, odpor a jejich měření	8.	
využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	vytvoří si představu o pojmu elektrický proud, odpor vodiče vypočítá z Ohmova zákona proud, napětí a odpor vytvoří si představu o velikosti práce 1 kWh	Ohmův zákon, zapojení rezistorů elektrická práce a výkon	8.	
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní rozliší stejnosměrný proud od střídavého	chápe indukci jako základní princip výroby elektrické energie seznámí se s bezpečností práce s elektrickými spotřebiči	elektromagnetické jevy, elektromagnetická indukce, střídavý proud, výroba a rozvod střídavého proudu, transformátor	9.	
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	najde na mapě ČR elektrárny, určí druhy a vysvětlí jejich umístění	výroba elektrického proudu v různých elektrárnách	9.	
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností zapojí správně polovodičovou diodu	vysvětlí užití polovodičové diody jako usměrňovače	vedení proudu v polovodičích polovodiče typu N, P, polovodičová dioda	9.	
využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	rozezná duté a vypuklé zrcadlo načrtne a narýsuje odraz světelného paprsku zrcadlem vysvětlí užití zrcadel	světelné jevy šíření světla, odraz světla, zobrazení zrcadlem	9.	
rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a	rozliší druhy čoček - spojku a rozptylku načrtne a narýsuje průchod	rychlost světla, lom světla, čočka a zobrazení čočkami	9.	

využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	světelného paprsku čočkou vysvětlí užití čoček			
využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	na základě částicové stavby látek vysvětlí stavbu atomu, základní jaderné děje a využití jaderné energie	stavba atomu radioaktivita a jaderné záření jaderné reakce	9.	
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	vysvětlí činnost jaderné elektrárny a jaderných zbraní	jaderná energetika	9.	
odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	seznámí se se vznikem energie na Slunci dokáže popsat pohyby těles a další děje ve sluneční soustavě dokáže charakterizovat jednotlivé druhy vesmírných objektů dokáže popsat využití fyzikálních a technických metod při zkoumání vesmíru	hvězda, Slunce jako zdroj energie, fyzika a vývoj hvězd umístění Slunce ve vesmíru, galaxie objekty sluneční soustavy i vzdáleného vesmíru pohyby těles ve sluneční soustavě zatmění měsíční fáze meteory a roje lety do vesmíru	9.	

Chemie

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Žáci poznávají chemické látky a reakce, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami. Jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví. Předmět jim poskytuje co nejvíce příležitostí k pochopení základních principů, dějů při chemických reakcích a povědomí o chemických látkách. Seznámí se s mnohostranným využitím chemie v průmyslu, zemědělství, zdravotnictví atd.

Učí se zásadám bezpečné práce s chemickými látkami, s látkami zdraví škodlivými a nebezpečnými.

Předmět se vyučuje v odborné učebně, kde je k dispozici rozvod elektrického proudu a plynu. Vyučovací předmět má časovou dotaci: 2 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Chemie

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vybrat a využívat pro efektivní učení vhodných pomůcek, způsobů, metod a strategií
- vyhledávat a třídit informace, pochopit je, propojit, systematizovat a efektivně využít v procesu učení
- umět používat obecně užívané termíny, znaky, symboly
- dokázat samostatně pozorovat a experimentovat, získané poznatky porovnat, zhodnotit a závěry využít v budoucnosti
- vytvářet si komplexnější pohled na přírodní jevy
- poznat smysl a cíl učení, posoudit vlastní pokrok a označit překážky bránící učení

2. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- poznat a přijmout roli při kolektivní činnosti, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- dokázat pomoci tomu, kdo o pomoc požádá, samostatně hodnotit, kdy nabídnout pomoc druhému
- být otevřený konstruktivní diskusi, umět přispět k diskusi v malé i velké skupině
- ovládat a řídit své jednání a chování a tím dosáhnout pocitu uspokojení a sebeúcty

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- odmítat zastrašování, posměch, útlak a hrubé zacházení
- cítit povinnost postavit se šikaně fyzické i psychické
- chápat základní ekologické a environmentální problémy
- respektovat základní pravidla podpory a ochrany zdraví, kvality životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje společnosti

4. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozpoznat a pochopit problém
- dokázat promyslet a naplánovat jeho řešení
- vyhledávat informace související s daným problémem
- ověřovat správnost svých řešení, nenechat se odradit prvním nezdarem
- aplikovat ověřené postupy v obdobných situacích

5. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumět různým typům textů a záznamům a dalším informačním a komunikačním prostředkům
- využívat dostupné prostředky a technická zařízení ke kvalitní komunikaci se spolužáky, učitelem a ostatním okolním světem

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce,
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
VÝZNAM CHEMIE, VLASTNOSTI LÁTEK		vymezení předmětu chemie vlastnosti látek (skupenství, barva, vzhled) zásady bezpečné práce v laboratoři nebezpečné látky a přípravky H,P- věty, piktogramy a jejich význam rozpustnost ve vodě i v jiných rozpouštědlech bod varu, tání hustota chování při zahřívání chemické děje chemická výroba laboratorní sklo	8.	
určí společné a rozdílné vlastnosti látek	uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látek rozliší známé látky podle jejich různých vlastností sleduje jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledky popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek rozpozná skupenství látek a jejich změny vyhledá v tabulkách u vybraných látek hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách			
pracuje bezpečně s běžně používanými látkami a teoreticky hodnotí jejich	teoreticky poznává zásady bezpečné práce s chemikáliemi (zejména s			

rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	běžně prodávány mi hořlavinami, žíraviny mi, zdraví škodlivými a jedovatými látkami) umí poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami			
objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	poskytne a přivolá první pomoc při úrazu uvede příklady nebezpečných látek a zásady bezpečné práce s nimi			
SMĚSI		směsi a jejich složky směsi stejnorodé a různorodé roztok nasycený, nenasycený hmotnostní zlomek oddělování složek směsí: odstřeďování, usazování, filtrace, destilace, krystalizace	8.	
rozlišuje směsi a chemické látky	rozliší různorodé a stejnorodé směsi rozliší různé druhy různorodých směsí (suspenze, emulze, dým, mlha, pěna) uvede příklady z denního života uvede příklady pevné, kapalné, plynné stejnorodé směsi			
vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	s pomocí vzorce vypočítá složení roztoků sleduje přípravu roztoku o požadovaném složení vysvětlí pojem nasycený a nenasycený roztok			
vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání, velikosti částic na rozpustnosti látek a uvede příklady z			

	běžného života			
navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady, vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek oddělování složek v praxi	sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě vysvětlí princip usazování a krystalizace seznámí se s principem sublimace a odstřeďování			
VODA A VZDUCH		pitná, užitková, odpadní, destilovaná voda použití vody v průmyslu čistička odpadních vod zdroje znečišťování vody a ovzduší teplotní inverze smog vliv průmyslu na znečišťování vody a vzduchu	8.	
rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	rozezná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě na příkladech uvede význam vody pro existenci života uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní, uvede příklady jejich výskytu a použití vysvětlí pojem měkká, tvrdá a minerální voda			

	popíše oběh vody v přírodě, vysvětlí jeho princip dokáže zapsat vzorec vody			
uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	vysvětlí co je teplotní inverze, smog, skleníkový efekt, uvede jejich příčiny a důsledky na životní prostředí a zdraví obyvatel uvede příklady znečištění vzduchu a vody v přírodě i v domácnosti pokusí se uvést příklady, jak v nejbližším okolí omezit znečišťování vody a vzduchu			
SLOŽENÍ LÁTEK		atom: složení atomu protonové číslo chem. prvek, chem. vazba, molekula, chem. sloučenina	8.	
používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	doloží na příkladech z praxe, že se látky skládají z pohybujících se částic (difúze) používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech popíše složení atomu dokáže vysvětlit vznik kationu a anionu z neutrálních atomů vysvětlí pojem valenční elektrony seznámí se s principem chemické vazby			
CHEMICKÉ PRVKY		vlastnosti, význam a použití: železo, hliník, měď, zinek, stříbro, zlato, alkalické kovy, slitiny kovů, vodík, kyslík, halogeny, síra, uhlík orientace v periodické soustavě	8.	

		prvků, periody, skupiny periodický zákon		
orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	uveďte příklady praktického využití některých kovů seznámí se s vlastnostmi alkalických kovů (Li, Na, K) a halogenů (Cl, F, Br, I) uveďte příklady praktického využití některých nekovů popíše hlavní rozdíly mezi kovy a nekovy seznámí se s příklady prvků – polokovů rozliší periody, skupiny v periodické soustavě chemických prvků vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi		8.	
CHEMICKÉ REAKCE		chem.reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost klasifikace chem.reakcí – slučování, neutralizace, exo-endotermní reakce faktory ovlivňující rychlost chem.reakcí- teplota, katalýza chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou	8.	
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uveďte příklady	rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce			

prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	provede jednoduché chemické reakce uvede příklady některých chemických reakcí probíhajících v přírodě a chemických reakcí používaných při chemické výrobě uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh			
přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	zapiše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce přečte chemické rovnice včetně látkového množství provede jednoduché výpočty z chemických rovnic			
aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	při sledování pokusu, který koná učitel, dokáže využít získané poznatky o průběhu a rychlosti chemických reakcí			
OXIDY A HALOGENIDY		oxidační číslo názvosloví halogenidů vlastnosti, význam a použití nejdůležitějších halogenidů názvosloví oxidů vlastnosti, význam a použití nejdůležitějších oxidů	8.	
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a halogenidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	určí oxidační číslo prvků v oxidech, v halogenidech zapiše ze vzorců názvy oxidů, halogenidů a naopak popíše vlastnosti a využití vybraných oxidů, halogenidů a posoudí jejich			

	vliv na životní prostředí			
KYSELINY A HYDROXIDY		kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyslíkatých a bezkyslíkatých kyselin a hydroxidů	8.	
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	popíše postup a princip ředění kyselin zapiše z názvu vzorce kyslíkatých kyselin a naopak zapiše z názvu vzorce bezkyslíkatých kyselin a naopak popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin sleduje rozpouštění hydroxidů zapiše z názvu vzorce hydroxidů a naopak popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů			
vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	vysvětlí, jak vznikají kyselé deště a jak jim předcházet, dopad na životní prostředí			
orientuje se na stupnici pH, určí, jak bude probíhat reakce za použití univerzálního indikátorového papírku a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	rozliší kyselé a zásadité prostředí roztoků pomocí indikátorů pH orientuje se na stupnici pH sleduje měření pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem poskytne první pomoc při zasažení kyselinou nebo hydroxidem			
SOLI		neutralizace a její využití příprava některých solí	8.	

		vlastnosti a použití solí: průmyslová hnojiva, stavební pojiva, keramika		
porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	seznámí se se vznikem solí a neutralizací uvede příklady využití neutralizace v běžném životě rozliší, které látky patří mezi soli popíše vlastnosti a použití vybraných solí uvede význam některých průmyslových hnojiv, stavebních pojiv			
OHEŇ		pojmy: hoření, plamen, teplota vznícení hořlaviny požár hasicí přístroje první pomoc při popáleninách	8.	
sleduje práci s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými pracovat nesmí	poznává zásady bezpečné práce s chemikáliemi (zejména s běžně prodávanými hořlavinami, žíravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami) umí poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami			
aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	označí kyslík jako nezbytnou složku při hoření látek na vzduchu vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů popíše poskytnutí první pomoci při popáleninách, uvede telefonní číslo			

	rychlé zdravotnické pomoci zná základní hasební prostředky, seznámí se s jejich použitím			
REDOXNÍ REAKCE		redoxní reakce: oxidace, redukce výroba železa a oceli koroze	9.	
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	vysvětlí pojmy oxidace, redukce určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce vysvětlí pojem koroze uvede příklady činitelů, které ovlivňují rychlost koroze navrhne způsoby ochrany kovů před korozí rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a endotermické			
ENERGIE		teplo, exotermické a endotermické reakce obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie fosilní a průmyslově vyráběná paliva jaderná energie: klady i zápory využití vliv na životní prostředí	9.	
objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných situací ohrožujících zdraví a život člověka bydliště (školy)			
zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a	uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich			

uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	vlastnosti a použití uvede jejich produkty posoudí vliv spalování na životní prostředí rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie			
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	vysvětlí pojem prvotní a druhotná surovina, uvede příklady takovýchto surovin a jejich význam z hlediska péče o životní prostředí			
orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	uvede příklady plastů, jejich vlastnosti a použití posoudí vliv plastů na životní prostředí vyjmenuje nejznámější chemické podniky v okolí, uvede příklady jejich výroby a posoudí možná nebezpečí při vzniku havárií bezpečně zachází s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich užíváním			
UHLOVODÍKY		uhlovodíky (alkany, alkeny, alkiny, areny)– příklady v praxi významných uhlovodíků paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	9.	
rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede	rozliší anorganické a organické			

jejich zdroje, vlastnosti a použití zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	sloučeniny uvede nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti, použití			
DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ		uhlovodíkový zbytek halogenové deriváty alkoholy karboxylové kyseliny aldehydy ketony estery	9.	
rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití orientuje se ve výchozích látkách a produktech			
PŘÍRODNÍ LÁTKY		fotosyntéza sacharidy: příklady, výskyt, význam pro člověka kvašení: příklady, vznik, druhy tuky: příklady, výskyt, význam pro člověka bílkoviny: výskyt, význam pro člověka vitamíny: zdroje, význam pro člověka hormony: rostlinné a živočišné léčiva a návykové látky hnojiva	9.	

orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	uvede výchozí látky a produkty fotosyntézy seznámí se se základními produkty biochemického zpracování		9.	
určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	uvede podmínky průběhu fotosyntézy vysvětlí význam fotosyntézy pro život			
uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů, hormonů, hnojiv, léčiv a vitaminů	rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy, hormony, hnojiva, léčiva a vitamíny orientuje se v použití a výskytu těchto produktů v běžném životě uvede příklady těchto látek vhodných pro člověka posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy			
CHEMIE A SPOLEČNOST		chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace, koroze průmyslová hnojiva plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace detergenty, pesticidy, insekticidy	9.	
zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi zhodnotí vliv průmyslových hnojiv na	popíše výhody a nevýhody recyklace a vliv na životní prostředí uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin seznámí se s působením, hnojiv,			

zdraví člověka	detergentů, pesticidů a insekticidů a jejich dopadem na životní prostředí			
----------------	---	--	--	--

Přírodopis

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Tento předmět poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům. Umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích. Seznamuje žáka se stavbou živých organismů. Učí zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů.

Vyučovací předmět Přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku

2 hodiny týdně.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení:

Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- využívat pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- plánovat, organizovat a řídit vlastní učení
- operovat s termíny v biologii obecně užívanými, uvádět věci a jevy do souvislostí

2. Kompetence k řešení problémů:

Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- zdokonalovat kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli žáci vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat
 - zapojit se do soutěží podle jejich schopností a dovedností
 - rozvíjet schopnost objevovat a formulovat problém, hledat různé varianty řešení, vyhledávat informace potřebné k řešení problému
 - chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních jevů
3. Kompetence komunikativní:
Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:
- vést k formulování a vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému a souvislému písemnému i ústnímu projevu
 - sdělovat stručně, přehledně i objektivně postup a výsledky vlastních pozorování
 - rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, přemýšlet o nich
4. Kompetence sociální a personální:
Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:
- řídit a organizovat činnost ostatních dětí ve skupině
 - vytvářet si sociální pozici ve skupině
 - respektovat názory ostatních
 - navozovat příjemnou atmosféru v kolektivu
5. Kompetence občanské:
Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:
- chápat základní ekologické souvislosti a odpovědnost za zachování kvalitního životního prostředí
 - vést k zodpovědnému chování v krizových situacích, v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
 - chápat rovnocennosti lidských ras a respektování
6. Kompetence pracovní:
Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvíjení pro dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:
- používat bezpečně, účinně a hospodárně přírodní materiály, nástroje a vybavení učeben přírodovědných předmětů a šetrně nakládat s nimi
 - plánovat a organizovat svou pracovní činnost

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Život na Zemi				
rozlišuje základní projevy a podmínky života	zkoumání přírody	projevy a podmínky života	6.	
orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů	vztahy mezi organismy	6.	
Základní struktura života				
popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel		buňka jednobuněčné a mnohobuněčné organismy	6.	
rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	vyzná se v pojmech pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy a organismus	základní struktura života	6	
pomocí systémových tabulek třídí organismy a dokáže zařadit vybrané organismy do říší		třídění organismů	6.	
rozlišuje podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti seznámí se s příklady dědičnosti v praktickém životě a uvede příklady vlivu prostředí na utváření organismů	vysvětlí rozdíly mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním	rozmnožování rostlin. růst a vývoj rostlin	7.	
Viry a bakterie				
dokáže uvést na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	charakterizuje viry jako živé částice závislé na buňkách různých organismů, uvede příklady virových onemocnění a způsoby ochrany před nimi. porovná bakterie a viry, hodnotí význam bakterií v přírodě, uvede příklady onemocnění a způsoby ochrany před nimi	viry bakterie	6.	

Houby a lišejníky				
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků seznámí se s různými způsoby výživy hub vysvětlí význam hub v ekosystémech a dokáže je zařadit do potravních řetězců	rozpozná základní druhy hub podle obrázků, určí jedlé a jedovaté. popíše stavbu plodnice muchomůrky. objasní houby jako původci onemocnění, uvede význam hub v přírodě	jednobuněčné houby (houby bez plodnic) mnohobuněčné houby (houby s plodnicemi) parazitismus a symbióza hub	6.	
objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	uvede význam lišejníků, vysvětlí, proč jsou ukazateli znečištění ovzduší, pozná některé druhy lišejníků.	lišejníky	6.	
Řasy				
rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	popíše stavbu těla jednobuněčné řasy a základní děje, které v ní probíhají (fotosyntéza, dýchání, rozmnožování) pozná některé druhy jednobuněčných i mnohobuněčných řas uvede význam řas v přírodě a jejich využití	řasy zelené hnědé a červené	6.	
Bezobratlí				
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	- popíše vnější a vnitřní stavbu těla nezmara, způsob jeho života vysvětlí pojmy obojetník a regenerace pozná některé druhy mořských	žahavci	6.	

	žahavců			
	popíše vnější a vnitřní stavbu těla ploštěnky a způsob života uvede příklad cizopasných ploštěnců a způsob ochrany před nákazou	ploštěnci	6.	
	popíše stavbu těla škrkavky objasní pojem pohlavní dvojtvárnost seznámí se s dalšími cizopasnými hlísty - škrkavkou dětskou, roupem dětským, hádátkem řepným, svalovcem stočeným	hlísti	6.	
	popíše stavbu těla žížaly, způsob života a její význam v přírodě rozlišuje zástupce vodních kroužkovců	kroužkovci	6.	
	uvede příklady různých druhů členovců popíše základní části těla členovců, všímá si rozdílů mezi nimi objasní, co je vnější kostra charakterizuje základní znaky pavouků pozná běžné druhy pavoukovců seznámí se s cizopasnými roztoči a nemocemi, které přenášejí charakterizuje významné znaky korýšů popíše podle obrázku raka uvede a pozná některé druhy mořských korýšů popíše stavbu těla hmyzu podle obrázku určuje vybrané živočichy,	členovci pavoukovci korýši hmyz hmyz s proměnou nedokonalou (vážky, stejnokřídlí, vši, ploštice, rovnokřídlí) hmyz s proměnou dokonalou (blechy, síťokřídlí, brouci, motýli, dvoukřídlí, blanokřídlí)	6.	

	zařazuje je do hlavních taxonom. skupin			
Botanika				
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	popíše odlišnosti ve stavbě těla nižších a vyšších rostli. orientuje se v tabulce „třídění rostlin“ rozeznává druhy pletiv a jejich význam	systematické rozdělení rostlin do základních skupin pletiva	7.	
dokáže porovnat vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvést praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	popíše stavbu těla a životní cyklus mechorostů, rozeznává rozdílné znaky kapradin, přesliček a plavuní. chápe jejich úlohu při vzniku černého uhlí rozlišuje základní strukturu a význam jednotlivých částí vysvětlí princip fotosyntézy pomocí obrázku, dýchání. chápe rozdíl mezi opylením a oplozením rozlišuje rostliny větrosnubné a hmyzosnubné	výtrusné rostliny: mechorosty kaprad'orosty semenné rostliny kořen, stonek, list. květ a květenství. semena a plody opylení a oplození rozmnožování rostlin	7.	
rozpozná základní systematické skupiny	orientuje se v základním rozdělení rostlin na nižší a vyšší, výtrusné a semenné, nahosemenné a krytosemenné rostliny	systém rostlin	7.	
určuje význačné zástupce pomocí atlasů a zjednodušených klíčů	pozná vybrané zástupce stromů, keřů a bylin	nahosemenné rostliny krytosemenné rostliny (jednoděložné a dvouděložné)	7.	
vysvětlí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	zařadí vybrané druhy rostlin do typického prostředí	společenstva lesa, luk, pastvin, travnatých strání, vod a mokřadů, polí a sdílené aglomerace	7.	
Obratlovci (strunatci)				
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a	rozlišuje charakteristické znaky obratlovců. popíše přizpůsobení se jednotlivých skupin	kruhoústí paryby	7.	

vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	danému prostředí, charakterizuje typické znaky, určí naše nejvýznamnější zástupce, rozdělí je do skupin (sladkovodní a mořské ryby, bezocasí a ocasatí obojživelníci, plazi na ještěry, hady, želvy a krokodýly, a ptáky dle prostředí výskytu např. vodní, lesní stromoví, otevřené krajiny apod.) porovná základní vnitřní a vnější stavbu, vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů	ryby obojživelníci plazi ptáci		
		savci přizpůsobení prostředí vnitřní stavba přehled hlavních skupin savců (vejcorodí, vačnatci, hmyzožravci, letouni, chudozubí, hlodavci, zajíci, šelmy ploutvonožci, kytovci, chobotnatci, lichokopytníci, sudokopytníci, primáti	8.	
Biologie člověka				
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	zařadí člověka do živočišného systému chápe vztah buňky – tkáň- orgány- orgánové soustavy- organismus objasní stavbu, fyziologii a význam jednotlivých orgánových soustav a jejich částí	původ a vývoj člověka tkáň kosterní soustava svalová soustava oběhová soustava mízní soustava dýchací soustava	8.	

		trávicí soustava složení potravy a metabolismus vylučovací, kožní a nervová soustava smyslové orgány hormonální soustava		
objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří		pohlavní soustava nitroděložní vývin člověka období lidského života	8.	
seznámí se s příčinami, případně s příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	průběžné seznamování s příčinami různých onemocnění chápe důležitost prevence v předcházení chorob a rozlišuje rozličné způsoby takového chování	zdravý životní styl, prevence	8.	
aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	aplikuje zásady první pomoci	poskytování první pomoci	8.	
Geologie				
objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	rozeznává planety sluneční soustavy popíše průřez Země, atmosféru, hydrosféru, litosféru a biosféru. objasní vznik života na Zemi	země ve vesmíru stavba zemského tělesa litosféra vznik života	6.,9.	
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	rozeznává fyzikální vlastnosti nerostů odlišuje nerosty od hornin charakterizuje vlastnosti vybraných nerostů uvádí příklady a rozpoznává vybrané nerosty rozlišuje vyvřelé, usazené a přeměněné horniny objasní jejich vznik, odlišnosti, příklady a využití	vznik a vlastnosti nerostů třídění nerostů význam a využití přehled hornin	9.	

	rozpozná vybrané horniny			
rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	rozezná vnitřní a vnější geologické děje podle obrázku popíše horninotvorný cyklus popíše koloběh vody v přírodě	geologické děje horninotvorný cyklus koloběh vody	9.	
porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	vyloží vznik půd a vliv podnebí na jejich vlastnosti rozezná půdní druhy i typy	vznik půd půdní typy půdní druhy	9.	
Paleontologie				
rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	charakterizuje jednotlivé geologické éry podle typických znaků a vývoje života	prahory a starohory prvohory druhohory třetihory čtvrtohory	9.	
Ekologie				
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živé a neživé složky životního prostředí uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné	orientuje se v základních ekologických pojmech – populace, společenstvo, ekosystém, potravní řetězec, ochrana ekosystémů rozliší živé a neživé složky životního prostředí charakterizuje podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka	populace, společenstva, ekosystémy, vztahy mezi organismy a mezi prostředím, atmosféra, podnebí a počasí	9.	

jevy a možné dopady i ochranu před nimi	uvede mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	chování za mimořádných událostí		
navrhne příklady jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	vysvětlí v potravním řetězci důsledky oslabení jednoho článku	potravní vztahy mezi organismy, rovnováha v ekosystémech.	6., 9.	
uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro narušení rovnováhy ekosystému uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	globální oteplování, dezertifikace, skleníkový efekt, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie chráněné krajinné oblasti	vliv člověka na životní prostředí (globální problémy) chráněná území ČR	9.	
Pokusy a poznávání přírody				
aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	poznávání živé i neživé složky přírody podle obrázku, školních exemplářů i organismů ve volné přírodě. práce s mikroskopem	houby, měkkýši, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci, rostliny, nerosty a horniny obrázky z geologických ér. kosti a svaly laboratorní práce (zkoumání buněk cibule a mechu měříku, senný nálev, vodu z akvária či vodních tůní, řasy a plísně,	6.-9.	

		výtrusy, pyl rostlin, fyzikální vlastnosti nerostů) měření frekvence srdečního tepu		
--	--	--	--	--

Zeměpis

Charakteristika předmětu: Vyučovací předmět Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

V tomto předmětu žáci poznávají planetu Zemi ve všech souvislostech. Předmět podporuje vytváření otevřeného myšlení a logického uvažování. Umožňuje porozumět zákonitostem přírodních procesů, uvědomit si užitečnost poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci si osvojují důležité dovednosti – odhalovat souvislosti mezi přírodními a společenskými jevy na Zemi i v celém vesmíru, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Zeměpis

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyhledávat a třídit informace (práce s internetem, odborné publikace, encyklopedie)
- zvládat práci s různými druhy map, orientovat se v nich
- vytvářet si pohled na přírodní, společenské a kulturní jevy v jednotlivých oblastech

2. Kompetence k řešení problému

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- obhájit svá vystoupení před třídou i práci ve skupině
- přemýšlet o rozdílech mezi jednotlivými zeměpisnými oblastmi a jejich příčinách
- vyhledávat informace vhodné k řešení ekologických problémů

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, vyjadřovat se výstižně a souvisle v písemném i ústním projevu
- naslouchat vystoupení spolužáků, rozumět jim a vhodně na ně reagovat
- umět pracovat s různými typy materiálů, textů apod.
- podat zprávu (referát), referovat o zadaném úkolu

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- spolupracovat ve skupině (diskuse, projekty)
- ovládat a řídit svoje jednání a chování – práce ve skupině
- přijmout roli ve skupině, vytvořit pracovní atmosféru, poskytnout pomoc
- a umět ji přijímat
- přispívat k diskusi nejen ve skupině, ale i ve třídě, chápat důležitost spolupráce

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- respektovat a oceňovat tradice našeho státu, ale i ostatních území
- projevovat smysl pro kulturu a tvořivost
- chápat základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na životní prostředí
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví (ochrana člověka za mimořádných okolností)

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- používat účinně materiály a vybavení (internet, výukové programy, atlasy)
- plnit povinnosti a závazky
- ocenit nejen práci svou, ale i ostatních z různých hledisek

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE				
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů,	komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy	mapy – typy map, měřítko, grafické ztvárnění,	6.	

diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů		vrstevnice, základní topografické symboly, práce s mapou a busolou		
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly	práce s tematickými mapami, čtení map, základní orientace na mapě světa	6.,7.,8.,9.	
přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat	hodnocení krajiny pomocí map, tvorba vlastních map – různá měřítka a zaměření, práce s PC – GIS, google, katastrální mapy atd...	6.,7.,8.,9.	
vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy, práce s mapou v terénu	6.7.,8.,9.	
zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	Země – základní údaje, pohyby, příčiny některých jevů	6.	

prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry	přírodní složky a oblasti Země – souvislosti mezi přírodní a společenskou sférou	6.,9.	
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně	Povrch, vodstvo, podnebí a přírodní krajiny na Zemi	6.,7.,9.	
porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti	Podnebí a přírodní krajiny v Evropě a v ČR	8.,9.	
REGIONY SVĚTA				
rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	svěťadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria	mapa světa – základní orientace, přírodní poměry v souvislosti se sociální sférou a hospodářstvím	6.,7.,9.	
lokalizuje na mapách svěťadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	charakteristiky všech svěťadílů, orientace na mapě světa, využití internetu	7.,9.	

porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy,	jednotlivé světadíly, vybrané lokality zastupující makroregion, referáty, prezentace	7.,9.	
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	možnosti řešení problémů	globální problémy světa, ohniska napětí,	9.	
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ				
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky	obyvatelstvo na Zemi, základní pojmy, prognózy,	6.,7.,9.	
posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace	vývoj sídel během historie, příčiny, důsledky	6.,9.	
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně	sféry hospodářství	7.,8.,9.	

porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace	organizace státní správy, typy politických systémů	6.,7.,8.,9.	
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států;	hlavní politická, ekonomická a vojenská seskupení ve světě	7.,8.,9.	
lokalizuje na mapách jednotlivých svěťadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	příčiny konfliktů a krizí – referáty, prezentace	8.,9.	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ				
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin	obyvatelstvo a sídla hospodářství, průmysl, zemědělství regiony České republiky a Evropy	6.,8.,9. 8.,9.	
uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí	ochrana přírody v ČR a v Evropě, základní biomy v Evropě, vliv hospodářství – zemědělství, těžby atd ...	8.,9.	

uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	referáty a prezentace, práce s internetem – významné národní parky Evropy a ČR	8.,9. 8.,9.	
ČESKÁ REPUBLIKA				
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům	geografie v praxi – zhodnocení regionu bydliště	9.	
hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)		9.	
hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje	orientace na mapě České republiky a Střední Evropy	8.,9.	
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu,	Kraje ČR, hospodářské oblasti, demografie	8.,9.	

	regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu			
uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	ČR v mezinárodních organizacích	8.,9.	
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE				
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu	cvičení a pozorování v terénu v místní krajině – orientační body, pomůcky a přístroje, světové strany	6.	
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů, panoramatické náčrtky, schematické náčrtky pochodové osy	6.	
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	praktická cvičení v terénu během výletů v regionu bydlíště	6.,9.	

Hudební výchova - 1. stupeň

Charakteristika předmětu

Předmět je vyučován v 1. – 5. třídě 1 hodinu týdně. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje jejich estetické vnímání a prožívání světa. Hudební činnosti podporují u dětí rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, poslechových a pohybových. Cílem je dosáhnout pocitu radosti ze zpěvu. Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy nebo v kmenové třídě. Zařazujeme programy z nabídky výchovných koncertů.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Hudební výchova

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- šanci na prožití úspěchu při vokálních, instrumentálních a pohybových činnostech.
- posilovat pozitivní vztah k hudbě výběrem vhodného repertoáru
- estetický prožitek z hudby, aby se tím stala součástí jejich života

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozpoznat a pochopit problém, nesrovnalost a objevovat různé varianty řešení
kriticky posuzovat své dílo i dílo ostatních

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- analyzovat dané hudební ukázky
- vnímat hudbu jako svébytný komunikační prostředek, v němž se odráží život lidí naší země, ale i jiných národů a kultur v minulosti a současnosti prostřednictvím textů písní i poslechových skladeb
- žáci podle svých schopností prezentují své aktivity na veřejnosti, zapojují se do veřejného života ve městě.

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- utvářet toleranci vůči názorům ostatních a respektovat jejich hudební vkus a zaměření
- nejen v rámci hodin HV, ale i využitím exkurzí a přednášek, návštěv koncertů či divadel učit žáky slušnému chování
- vedeme k týmové práci ve vokálních, instrumentálních i pohybových činnostech

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- respektovat, chránit a oceňovat tradice a kulturní dědictví
- zapojovat se do veřejných aktivit
- pozitivní postoj k hudebním dílům a jejich tvůrcům

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- osvojit si základy hudebních technik a nástrojů
- orientovat se v základních pravidlech pro grafický záznam hudby
- správné použití hudebních a rytmických nástrojů, hudebního materiálu

Hudební výchova - 2. stupeň

Charakteristika předmětu:

Předmět je vyučován v 6. – 9. třídě 1 hodinu týdně.

Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje jejich estetické vnímání a prožívání světa formou pěveckých, instrumentálních, intonačních, poslechových a hudebně pohybových činností. Nabízí možnost nahlédnout do kultury české a jiných národů. Výuka probíhá většinou v učebně hudební výchovy, v učebně PC nebo v atriu školy. Jsou zařazovány programy z nabídky výchovných koncertů.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Hudební výchova

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- realizaci nápadů, vyhledávání informací zvláště v oblasti moderní hudby a uplatňování svých přání v průběhu vyučovacích hodin
- osvojování poznatků a na jejich základě pochopení významu a důležitosti přínosu hudební výchovy pro život, duševní vývoj a činnost člověka

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozpoznat a pochopit problém, nesrovnalost a objevovat různé varianty řešení
- vyhledávat a využívat vhodných hudebních vyjadřovacích prostředků
- kriticky posuzovat své dílo i ostatních
- vyhledávání informací z různých zdrojů, zvláště v oblasti poslechové

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- analyzovat dané hudební ukázky, při kterých je schopen rozpoznat jejich žánrové, funkční a časové zařazení
- diskutovat, srozumitelně a jasně formulovat svůj názor, používat odborné výrazy vycházející z hudební teorie
- vnímat hudbu jako svébytný komunikační prostředek, v němž se odráží život lidí naší země, ale i jiných národů a kultur v minulosti a současnosti prostřednictvím textů písní i poslechových skladeb
- žáci podle svých schopností prezentují své aktivity na veřejnosti, zapojují se do veřejného života ve městě

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- utvářet toleranci vůči názorům ostatních a respektovat jejich hudební vkus a zaměření
- nejen v rámci hodin HV, ale i využitím exkurzí a přednášek, návštěv koncertů či divadel učit žáky slušnému chování
- vedeme k týmové práci ve vokálních, instrumentálních i pohybových činnostech

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- respektovat, chránit a oceňovat tradice a kulturní dědictví
- zapojovat se do veřejných aktivit
- pozitivní postoj k hudebním dílům a jejich tvůrcům

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- osvojit si základy hudebních technik a nástrojů
- orientovat se v základních pravidlech pro grafický záznam hudby
- správné použití hudebních a rytmických nástrojů, hudebního materiálu a obsluhovat audiovizuální techniku a pracovat na PC v tomto oboru

1. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase minimálně do rozsahu kvinty		správné dýchání a výslovnost rozvíjení hlavového tónu zpěv písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu rozšiřování hlasového rozsahu	1. – 3.	
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, přitom správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje		rytmizace říkadel melodizace říkadel hra na tělo hudební hry	1. – 3.	
improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem		malá písňová forma (a – b)	1. – 3.	

		hudební improvizace		
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		jednoduché doprovody písní	1. – 3.	
Jednoduché skladby pozorně vnímá, reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie, pohybem reaguje na tempové a rytmičné změny		pohybový doprovod písní taktování taneční hry se zpěvem	1. – 3.	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů – minimálně však určí sílu zvuku, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		notová osnova, houslový klíč nota osminová, čtvrt'ová, půlová, celá pomlka	1. – 3.	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje		hudba vážná, lidová hudba vokální a instrumentální	1. – 3.	
odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální		hudba vokální a instrumentální hudba vokálně instrumentální	1. – 3.	

Nabídka poslechových skladeb: Hymna ČR, ukolébavky, vánoční koledy a písně,

A. Vivaldi: Čtvero ročních období

O hluchém bubnu

Jak se kontrabas zamiloval

I. Hurník: Nedokončená pohádka, Kukačka, U ohničku

B. Smetana: Pochod komediantů, Luisina polka, Vltava

Korsakov: Let čmeláka

A. Dvořák: Humoreska

Nabídka pro nácvik písní s uvedenou p. formou: Sedí liška pod dubem (a), Pekla vdolky z bílé mouky (a-b), To je zlaté posvícení (a), Když jsem já sloužil (a-b), Zlatá brána (a-b), Měla babka čtyři jabka (a), V zahradě na hrušce (a), Zimní (a-b-a), Dů kravičky dů (a), Já mám koně (a-b-a), Kalamajka (a), Komáři se ženili (a-b-b), Maličká sú (a-b-b), Marjánko, marjánko (a-b), Ach, synku (a-b), Na tý louce zelený (a-b-b)

2. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
zpívá písně na základě svých dispozic v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti, při interpretaci písní správně hospodaří s dechem - frázuje		rozvíjení pěveckých dovedností (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu) hlasová hygiena rozšiřování hlasového rozsahu kánon hudební hry	4. – 5.	
realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not		grafický záznam jednoduché melodie (stoupavá, klesavá) improvizace na rytmické schéma	4. – 5.	
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k vlastní doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní, na rytmické hudební nástroje doprovází i spolužáky		hra na jednoduché hud. nástroje (melodické nebo rytmické)	4. – 5.	

		rytmizace, melodizace		
rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby		malá písňová forma velká písňová forma	4. – 5.	(a, a-b, a-b-a) (A-B-A)
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry		hra na jednoduché rytmické a melodické nástroje	4. – 5.	
provádí elementární hudební improvizace		hudební improvizace	4. – 5.	
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny		kvality tónů, rytmus, melodie a její pohyb rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, bicí	4. – 5.	
S hudbou propojí vlastní pohyb, ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace		taneční hry se zpěvem jednoduché lidové tance, hudební pantomima	4. – 5.	
Znějící hudbu různých skladeb pozorně vnímá, rozlišuje jednotlivé kvality Tónů – výšku, sílu a barvu, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		notová osnova, houslový klíč nota osminová, čtvrt'ová, půlová, celá pomlka	4. – 5.	
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie		pohybový doprovod písni taktování	4. – 5.	

		taneční hry se zpěvem		
--	--	-----------------------	--	--

Nabídka poslechových skladeb: L. Janáček: Lašské tance, Pilky,
 B. Smetana: Libuše (vybrané árie), Prodaná nevěsta (vybrané árie), Vyšehrad, Vltava
 A. Dvořák: Slovanské tance
 W. A. Mozart: Malá noční hudba, Menuet
 J. Strauss: Valčíky
 J. J. Ryba: Česká mše vánoční (ukázka)

Nabídka pro nácvik písní: Avignonský most, U panského dvora, Čtyři koně, Na našem dvoře, Kdyby byl Bavorov, Červená růžičko,
 Valčíček, Kolik je na světě věcí, Široký, hluboký, Ráda, ráda můj zlatej Honzíčku, Ten chlumecký zámek,
 Už ty pilky dořezaly, Vdávalo se motovidlo, A já su synek z Polanky

2. stupeň:

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
zpívá intonačně čistě v jednohlase	snaží se správně intonovat dané písně	hudební výrazové prostředky	6.	
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudeb. aktivitách	seznamuje se s hudebními nástroji	hudební nástroje		
uplatňuje získané pěvec. dovednosti při zpěvu i při mluveném projevu.	snaží se rozpoznat tóny půlové a celé, akordy durové a mollové	stupnice, akordy durové a mollové		
vytváří a volí jednoduché doprovody(ON,hra na tělo)	odstraňuje ostych při vlastní improvizaci	hudební variace		
orientuje se v notovém zápise	snaží se rozpoznat intonační nečistoty	píseň a její hudební forma		
vnímá užité hudebně výrazové prostředky		hudba na jevišti – opera, opereta, muzikál, B. Smetana, A. Dvořák		
		hudba a tanec		
		hudba a slovo		

rozpozná některé z tanců různých stylových období	ostatních pokouší se rozeznat tance 2/4 a 3/4			
zpívá intonačně čistě a rytmicky v jednohlase a vícehlase provádí jednoduché hudební improvizace orientuje se v zápise písni a skladeb reprodukuje různé motivy, témata i části skladeb zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a předvede jednoduchou pohybovou vazbu	snaží se správně intonovat dané písně odstraňuje ostych při vlastní improvizaci snaží se rozpoznat intonační nečistoty ostatních učí se rozpoznávat druhy lidských hlasů učí se, jak pečovat o hlas pokouší se vytvořit svoji taneční sestavu	putování za lidovou písni lidský hlas, hlasová hygiena stupnice durová a mollová polyfonie – vícehlas koncert jako hudební forma nešvary v hudbě sonáta a sonátová forma symfonie a symfonická báseň duchovní a světská hudba muzikál skladatel a interpret díla	7.	
realizuje písně a skladby různých stylů a žánrů dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého orientuje se v proudu znějící hudby a vnímá výrazové prostředky vnímá dílo jako logicky utvářený celek zařadí slyšenou hudbu do stylového období	snaží se správně intonovat dané písně odstraňuje ostych při vlastní improvizaci snaží se rozpoznat intonační nečistoty ostatních	původ hudby, pravěk a starověk 30. a 40. léta v USA jazz, swing, středověk – gotika v hudbě, trubadúři renesance, vokální polyfonie 50.léta v USA - rock and roll, country and western baroko, instrumentální polyfonie, koncert, kantáta, oratorium, opera	8.	

	snaží se porozumět hudbě vážné i moderní seznamuje se s vývojem vážné i moderní hudby učí se základy hry na kytaru realizuje písně a skladby různých stylů a žánrů	60. léta v populární hudbě – Anglie, rock klasicismus – Haydn, Mozart, Beethoven, sonátová forma, symfonie romantismus- návaznost na národní lidovou hudbu, symfonická báseň 20. století - vážná hudba 70. léta a 80. léta v moderní, populární a rockové hudbě		
využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého zařadí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji s dalšími skladbami. vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	snaží se správně intonovat dané písně odstraňuje ostych při vlastní improvizaci snaží se rozpoznat intonační nečistoty ostatních seznamuje se s hudebními dějinami v Čechách seznamuje se s osobnostmi české hudby pokouší se rozpoznat hlasy interpretů české moderní hudby	z naší hudební minulosti česká populární hudba hudební renesance v Čechách jazz a swing v české hudbě české hudební baroko tramprská píseň český hudební klasicismus 50. a 60. léta – divadla malých forem český hudební romantismus 60. léta – big beat 20. století ve vážné hudbě 70. – 90. léta 20. století v české moderní populární hudbě	9.	

--	--	--	--	--

Výtvarné a pracovní činnosti – 1. stupeň

Charakteristika předmětu:

Obsah tohoto předmětu vychází z vzdělávacích oblastí Člověk a svět práce a Člověk a kultura (obor výtvarná výchova)

Předmět umožňuje žákům poznávat okolní svět prostřednictvím výtvarných a pracovních činností. Vede žáky k citlivému vnímání, objevování vlastních pocitů, estetickému vyjádření. Postupně si žáci osvojují základní výtvarné a pracovní dovednosti, schopnosti, návyky a techniky práce. Získávají základní informace o materiálech, pomůckách a nástrojích, které při práci používají. Vedeme je k utváření pozitivního vztahu k výtvarným hodnotám a k práci.

Výuka tohoto předmětu probíhá v kmenové učebně, odborných učebnách k tomu určených nebo mimo školu v přírodě. Podle potřeb lze využít výstavy a návštěvy muzeí.

Časová dotace tohoto předmětu v 1.-3. ročníku 2 hodiny, ve 4.-5. ročníku 3 hodiny týdně.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Pracovně výtvarné činnosti

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Pracovně výtvarné činnosti využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- nebát se experimentovat
- plánovat svoji činnost
- výtvarně vnímat a cítit

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Pracovně výtvarné činnosti využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- hledat varianty řešení a vybírat si mezi nimi

- přijímat odpovědnost za výsledek své práce
- nacházet různé varianty řešení a vybírat si mezi nimi

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Pracovně výtvarné činnosti využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uplatňovat pravidla slušného chování
- vnímat kulturu a tradice
- zapojovat se po veřejných aktivit

4. Kompetence komunikační

Ve vyučovacím předmětu Pracovně výtvarné činnosti využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyjádřit svůj názor přiměřenou formou
- obohacují si slovní zásobu o odborné pojmy
- respektují názor druhých

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Pracovně výtvarné činnosti využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- schopnost pracovat ve skupině
- požádat o pomoc, poskytnout pomoc
- ocenit práci ostatních

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Pracovně výtvarné činnosti využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- správné používání pracovních nástrojů a využívání různých materiálů
- udržovat v pořádku své pracovní místo

1. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů		vlastnosti materiálů a jejich využití	1. – 3.	
pracuje podle slovního návodu a předlohy		výroba jednoduchých předmětů	1. – 3.	
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi		montáž a demontáž	1. – 3.	
provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování		pozorování jako plánovaná, cílená a výběrová činnost	1. – 3.	
připraví tabuli pro jednoduché stolování		pravidla prostírání	1. – 3.	
chová se vhodně při stolování		základní pravidla stolování	1. – 3.	
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ		různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování, kresba, malba a prostorová tvorba	1. – 3.	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností		pozorování a poznávání vlastností objektů kompoziční zákonitosti	1. – 3.	
na základě vlastní zkušenosti nalézá		vyjádření svého názoru a diskuse	2. – 3.	

a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil				
---	--	--	--	--

2. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu		jednoduché pracovní činnosti a postupy	4. – 5.	
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic		lidové zvyky, tradice, řemesla	4. – 5.	
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu		pracovní pomůcky	4. – 5.	
udrží pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu		zásady hygieny a bezpečnosti první pomoc úklid	4. – 5.	
provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž		práce se stavebnicí	4. – 5.	
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu		postup dle návodu, předlohy	4. – 5.	
provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování		péče o pokojové rostliny, pokusy	4. – 5.	

ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny			4. – 5.	
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní		praktické činnosti	4. – 5.	
orientuje se v základním vybavení kuchyně		vybavení kuchyně	4. – 5.	
připraví samostatně jednoduchý pokrm		příprava jednoduchého pokrmu	4. – 5.	
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování		pravidla správného stolování	4. – 5.	
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni		čistota a hygiena v kuchyni, první pomoc	4. – 5.	
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)		linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, podobnost, kontrast, rytmus	4. – 5.	
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje		výtvarná tvorba, fotografie, film, média, reklama	4. – 5.	

na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy				
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě		kresba, malba, manipulace s objekty	4. – 5.	
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění		netradiční kombinace výtvarných technik	4. – 5.	
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace		práce s výtvarným námětem – různé přístupy	4. – 5.	
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně		interpretace výtvarného díla	4. – 5.	

vytvořil, vybral či upravil				
-----------------------------	--	--	--	--

Výtvarná výchova - 2. stupeň

Charakteristika předmětu:

Tento předmět je založen na tvůrčí činnosti žáků. Umožňuje žákům rozvíjet a uplatňovat vlastní vnímání, citění, prožívání, představivost a fantazii. Vede žáky k odvaze a chuti uplatnit své pocity, prožitky a zkušenosti při tvorbě. Podporuje tvořivý přístup ke světu a pomáhá obohacovat emocionální život. Seznamuje žáky s kulturními hodnotami současnosti a minulosti.

Předmět je vyučován v 6. – 7. ročníku dvě hodiny týdně a v 8. – 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- motivovat sama sebe
- plánovat svou činnost a řešit problémy
- nebát se experimentovat

2. Kompetence k řešení problému

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- naplánovat si postup pro řešení
- posoudit vlastní možnosti k řešení problému

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- aktivně se dotazovat
- obhajovat vlastní názory

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- naslouchat ostatním
- respektovat názory jiných
- říci si o pomoc

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pomoci druhým
- vnímat kulturní dědictví a tradice
- uplatňovat zásady slušného chování

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- udržovat pracovní místo v pořádku
- používat odpovídající pracovní náčiní
- dodržovat bezpečnost při práci
- spolupracovat s ostatními
- nebát se experimentovat, využívat nových postupů při práci
- vyhodnocovat výsledky své činnosti

2. stupeň

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých	seznamuje se s technikou zobrazování pomocí různých linií, kresby, s principy souměrnosti a jejich využití při vyjádření svých představ	různé linie, spirály, kresba – technika zobrazování přírod. a uměl. forem geometrická tělesa, umístění v ploše a prostoru, souměrnost dle	6.	zátiší, kresba dle skutečnosti, rostliny, nálady a pocity vyjádřené linií

výsledků		osy, vzájemná poloha předmětu		
variuje osobitých výsledků různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání		jednoduché plošné kompozice z geometr.tvarů	6.	
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	uplatňuje ve vlastní činnosti teoret. i prakt. dovednosti a poznatky s výtvar. výraz. prostředky na základě osob. prožitků	tematické práce na základě smysl. prožitků hudebních, výtvarných, dramatických	6.	
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	orientuje se v řazení prvků i tvarů a v barevné kompozici	barevný kruh –, teplé, studené, příbuzné barvy světlo a stín, kontrast, rytmické střídání prvků a barev, návrh na látku vlastní a zprostředkované prožitky mezilidské vztahy- malba, akvarel, kolorovaná perokresba, tempera	6.	barevné sny
rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	seznamuje se se základ. tvary lineárního a kresleného písma, řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše	práce s papírem, návrh na látku	6.	

interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	projevuje smysl a cit pro osobité vyjádření na základě vědomostí získaných v jiných oborech	pravěk, antika kultura odívání Vánoce, Velikonoce	6.	
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	rozlišuje užitkovou, materiální a estetickou stránku předmětu	osobní postoj v komunikaci, obhajoba vlastní tvorby návštěvy výstav	6.	
ověřuje komunikační účinky	podílí se na výzdobě prostor školy s tematickým zaměřením		6.	
vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	rozvíjí techniku zobrazování pomocí linií, kresby s principy souměrnosti experimentuje s různými druhy linií a kreseb	různé linie, spirály, kresba – technika zobrazování přírod. a uměl. forem geometrická tělesa, umístění v ploše a prostoru, souměrnost dle osy, vzájemná poloha předmětu	7.	přírodní děje – bouře, mlha, mraky, víry sopky
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	uplatňuje ve vlastní činnosti teoret. i prakt. dovednosti a poznatky s výtvar. výraz.prostředky na základě osob.prožitků	temat. kreslení – podněty Hv, Vv, dramatická výchova	7.	

vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	poznává různé způsoby uměl.vyjádření skutečnosti v malbě a kresbě seznámí se s proporcemi lids. těla a hlavy	zachycení duševních stavů malba figurativní i nefigurativní zásady kresby postavy, kresba dle předlohy a modelu	7.	dobrá a špatná nálada ilustrace- řecké báje a pověsti
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	užívá základ. tvary lineárního a kresleného písma v krátkých textech řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše	knižní obal	7.	
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených viz. obraz. vyjádření v soc. vztazích	podílí se na výzdobě školy účastní se výt. soutěží		7.	
hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací		kontrast, harmonie barevné vyjádření	7.	oděvy, interiér měsíce, roční období
vybírání, vytváření a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	rozvíjí techniku kresby a malby, experimentuje s jejich různými druhy, poznává způsoby umělec. vyjádření skutečnosti v malbě	kresba – zobrazování přírod. a uměl. forem zátiší – kresba	8.	
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z	uplatňuje ve vlastní výt. činnosti poznatky a dovednosti s výraz. prostředky na základě osob.	tematické práce – smyslové prožitky	8.	

představ a fantazie	prožitků			
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výt. umění a digitálních médiích	pokouší se zpracovávat pomocí internetu a graf. programů vlastní práce vytvořené digit. médií	práce s internetem, počítač. grafika, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	8.	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	na příkladech konkr. výtvar. děl vyhledává a srovnává různé způsoby umělec. vyjadřování porovnává a zařazuje do histor. souvislostí zákl. prvky architektury	teoret. práce s uměl. díly- renesance, baroko, klasicismus základ. prvky architektury	8.	římsa, okno, portál, sloup, mozaika
vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	poznává různé způsoby umělec. vyjádření skutečnosti seznámí se s proporcemi lidského těla a hlavy z různých pohledů umí využívat znalostí o barvách k osobitému výt. vyjádření	malba figurativní i nefigurativní obličej – zásady kresby záhadné krajiny a ostrovy	8.	
rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	užívá zákl. tvary lineár. a kresleného písma v krátkých textech řeší úlohy dekorat. charakteru v ploše s různými materiály	dekorativní řešení plochy ve spojení s písmem koláž, frotáž	8.	nálepka, obal na výrobek, pošt. známka
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně	rozlišuje užitkovou, materiální a estetickou	obhajoba vlastní tvorby návštěvy výstav	8.	

obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	hodnotu předmětu dovednosti a vědomosti dokáže využít ve vlastní práci	prezentace ve veřejném prostoru		
vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	rozvíjí techniku kresby a malby projevuje smysl pro perspektivu	zobrazování přírod. a uměl. forem zátiší – kresba, malba perspektiva krajiny	9.	tužka, pero, uhl
užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	ve vlastní činnosti uplatňuje teoret. i prakt. dovednosti s výtv. prostředky na základě os. prožitků	tematické práce na základě smysl. prožitků - Vv,Hv,dramat.	9.	krajina dle hudby, týmová práce
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtv. umění a digitálních médiích	pokouší se zpracovávat pomocí internetu a graf. programů vlastní práce	reklama, obaly, plakáty	9.	
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	používá různé způsoby vyjádření skutečnosti v kresbě a malbě	malba figurativní i nefigurativní vlastní či zprostředkované prožitky mezilidské vztahy krajina	9.	

rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	užívá základ.tvary lineár. a kresleného písma v krátkých textech řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše s různými materiály	plošné písmo ornamentální výzdoba	9.	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	projevuje smysl a cit pro své osobité vyjádření na základě vědomostí získaných z hodin D, Z, Čj aj.	kresba, malba, práce s papírem Vánoce, Velikonoce, masopust	9.	maska, čínský drak, ilustr. jap. a čínské poezie, obrázky z historie, návrh na orientální šperk, origami
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	seznamuje se s hlavními současnými trendy výt. umění	obhajoba vlastní tvorby, návštěvy výstav	9.	

Člověk a svět práce – 2. stupeň

Charakteristika předmětu:

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 2. stupni na tři tematické okruhy: práci s technickými materiály, přípravu pokrmů, svět práce.

Časová dotace: Práce s technickými materiály – chlapci/dívky 6. – 7. ročník / 1 hodina týdně

Příprava pokrmů – chlapci/dívky 6. – 7. ročník / 1 hodina týdně

Svět práce – 8. – 9. ročník / 1 hodina týdně

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- samostatně plánovat a řídit vlastní učení
- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívat v procesu
- učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušenosti
- vyhledat informace vhodné k řešení problému
- využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
- samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení
- ověřovat prakticky správnost řešení problémů
- sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

rozvíjet dovednost vyjadřovat své názory, myšlenky a poznatky

- reagovat na názory a podněty jiných
- využívat informačních a komunikačních prostředků
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- práci ve skupinách s důrazem na vytvoření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, ohleduplnost, úcta, spolupráce, respekt)
- individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu
- posilovat sebedůvěru a samostatný rozvoj
- seznamovat se se společenskými normami chování a upevňovat základy kulturního a tolerantního chování a jednání mezi lidmi

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- dodržovat vymezená pravidla
- plnit povinnosti a závazky
- adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky

- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjet své podnikatelské myšlení

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	udržuje pořádek a čistotu na pracovišti snaží se pracovat bezpečně poskytne první pomoc při úrazu úraz nahlásí učiteli	zásady bezpečnosti a hygieny práce první pomoc	6.-7.	
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	volí správnou a odpovídající terminologii orientuje se v základním vybavení kuchyně bezpečně pracuje s přístroji v kuchyni (trouba, vařič,...) používá ochranné pomůcky	kuchyně - základní vybavení seznámení s elektrickými přístroji	6.-7.	
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	má představu o hygienickém zacházení s potravinami chápe význam záruční doby a doporučeného skladování výrobcem seznámí se se základními pravidly správné výživy je schopen nakoupit potraviny umí připravit některé jednoduché pokrmy studené i teplé kuchyně	potraviny - výběr, nákup, skladování, sestavování jídelníčku, zdravá výživa příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy (dušení, smažení, pečení, vaření) recepty - organizace, kuchařské knihy a	6.-7.	

	sestaví jídelníček podle zásad správné výživy organizuje a plánuje pracovní činnost			
dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	kulturně stoluje ovládá princip jednoduché obsluhy seznámí se se zásadami společenského chování při stolování umí připravit jednoduchou tabuli vnímá jedinečnost slavnostních příležitostí při stolování	úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání obsluha a chování u stolu slavnostní stolování v rodině zdobné prvky na stole	6.-7.	
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	provádí jednoduché práce s technickými materiály je schopen dodržovat technologickou kázeň	jednoduché ruční pracovní operace a postupy a/ dřevo: měření, rýsování, řezání, pilování, broušení, vrtání, spojování hřebíky, vruty, lepení, čepování, povrchová úprava, opracování technických materiálů b/ kov: měření a orýsování, stříhání, pilování, broušení, ohýbání, rovnání, vrtání, spojování, povrchová úprava výrobek - krabíčka, krmítko	6.-7.	
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů,	seznámí se s různými druhy materiálů (dřevo, kov, plasty,...) provede vhodný výběr materiálů pro řešení	vlastnosti materiálu (dřevo, kov), užití v praxi pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování,	6.-7.	

pracovních nástrojů a nářadí	jednoduchých úkolů při práci používá vhodné pracovní nástroje a nářadí	názvosloví základní vybavení dílny		
organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	zvládá organizaci jednoduchých pracovních postupů (řezání, rašplování, pilování, broušení, vrtání, spojování a lepení, napouštění a leštění, ...) je schopen si jednotlivé pracovní činnosti plánovat dbá zásad bezpečnosti a hygieny práce dodržuje pořádek na pracovišti	organizace práce, důležité technologické postupy	6.-7.	
užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	seznámí se s technickými náčrty a výkresy orientuje se v technickém výkrese chápe pojmy nárys, bokorys, půdorys, kótování pracuje s přenášením výkresu na materiál	seznámení s technickými náčrty a výkresy orientace v technickém výkrese a ve studii výrobku pravoúhlé promítání, nárys, půdorys, bokorys, kótování, měřítko technické informace, návody, přenesení technického výkresu na materiál a jeho použití v praxi	6.-7.	
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	dbá zásad bezpečnosti a hygieny práce je si vědom důležitosti chránit se při práci ochrannými pomůckami (rukavice, brýle, ...) je schopen poskytnout první pomoc při úrazu	zásady bezpečnosti a hygieny práce první pomoc a ošetření pracovního úrazu	6.-7.	
orientuje se v	stručně popíše charakteristické	povolání lidí, druhy pracovišť,		

pracovních činnostech vybraných profesí	znaky frekventovaných povolání, rozlišuje různé typy povolání a rozpozná povolání příbuzná	pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce	8.-9.	
posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	charakterizuje své osobní kvality, rozpozná své silné a slabé stránky, plánuje důležité životní kroky a stanoví si splnitelné cíle, rozpozná faktory a překážky, které mohou profesní volbu negativně ovlivňovat, vysvětlí, jaký význam mají osobní předpoklady pro výkon vybraných povolání, porovnává požadavky na výkon různých povolání se svými reálnými předpoklady a možnostmi, reálně posuzuje své aktuální výsledky ve škole, zdůvodní, proč jej určitá povolání přitahují a jiná odrazují	sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace, práce s profesními informacemi	8.-9.	
využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	posoudí, kdo jej může při rozhodování ovlivňovat, v souvislosti se svojí profesní volbou rozpozná a realisticky hodnotí existující vzdělávací a pracovní příležitosti a šance na trhu práce, využívá informace z různých zdrojů, samostatně	náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - tisk, video, internet, ÚP, rodiče, škola	8.-9.	

	vyhledává potřebné informace, pracuje s nimi a dokáže je využít, orientuje se v množství informací z různých zdrojů, aktivně vyhledává informace o možnostech středoškolské či odborné přípravy na vybrané povolání			
prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	vyzkouší si v modelové situaci pohovor u zaměstnavatele, vyhledá příklady strukturovaného životopisu, seznámí se s podmínkami důležitými k započetí podnikání	pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	8.-9.	

Tělesná výchova - 1. stupeň

Charakteristika předmětu:

Předmět je vyučován v 1. – 5. ročníku ZŠ s dvouhodinovou časovou dotací. Žáci sportovních tříd navštěvují 2 hodiny navíc nepovinné sportovní přípravy. Při tělesné výchově na 1. stupni probíhá výuka koedukovaně. Pro realizaci výuky má škola k dispozici halu a tělocvičnu v budově školy, sportovní hřiště s atletickou tartanovou dráhou v areálu školy. K dalším aktivitám se využívá plavecký bazén, zimní stadion a přírodní terén v okolí školy. Tělesná výchova vede k osvojování pohybových dovedností a správnému využívání sportovního náčiní a nářadí, umožňuje vést děti k vytváření hodnotového systému, k zásadám aktivního životního stylu, k vypěstování trvalejšího vztahu k pravidelnému cvičení i k chápání zdraví jako základní životní hodnoty.

V rámci možností zařazujeme: plavání, lyžování, bruslení, vycházky

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- zodpovídat za své zdraví a zdraví spolužáků
- prožít úspěch a radost z pohybu, realizovat vlastní nápady a podněcovat jejich tvořivost
- uvědomělé dodržování zdravého životního stylu
- umět se motivovat, nadchnout se pro pohybovou aktivitu

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- posoudit své vlastní možnosti
- nenechat se odradit případným neúspěchem
- týmovou spolupráci při řešení úkolů i problémů

3. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pozitivní prezentaci své osoby a reprezentaci své školy
- vyjádřit svůj názor přijatelným způsobem, obhájit ho a vyslechnout názory druhých
- komunikovat s jinými lidmi v obtížných situacích

- dodržovat pravidla a podílet se na jejich sestavování

4. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pracovat v týmech a přijímat různé role ve skupině
- oceňovat výkony svých spolužáků
- vytvářet si sociální pozici ve skupině

5. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- pomáhat druhým
- adekvátně se chovat v dané situaci
- uplatňovat své zkušenosti při kontaktu s ostatními
- vhodné aktivitu na potlačení sociálně patologických jevů (sportovní a kulturní akce, sportovní kroužky)
- umět poskytnout účinnou pomoc odpovídající jejich věku a situaci

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- dokázat používat a ovládat odpovídající náčiní a nářadí
- zapojit se do organizace pohybových aktivit
- důsledně dodržovat organizační, hygienické a bezpečnostní zásady při fyzické aktivitě

Tělesná výchova - 2. stupeň

Charakteristika předmětu:

Tělesná výchova vede žáky k poznání vlastních pohybových možností i poznání účinků pohybových činností na tělesnou zdatnost a duševní pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí. Žáci jsou vedeni k získávání kladného vztahu k fyzickým aktivitám a sportu. Vytvářejí si návyky zdravého životního stylu vedoucího k progresivnímu utužování zdraví a zdravého životního stylu vůbec. Poznávají sportovní etiku, pravidla a jednání fair-play.

Časová dotace tohoto předmětu je ve všech ročnících dvě hodiny týdně. Žáci mají možnost dalšího rozšíření ve volitelných předmětech.

Klíčové kompetence

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova

1. Kompetence k učení

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- zodpovědně přistupovat k rozvoji svého zdraví
- poznávat smysl a cíl učení
- plánovat a vyhodnocovat činnosti a dovednosti
- zpracovávat dosažené výsledky

2. Kompetence k řešení problémů

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- překonávat negativní tělesné či duševní stavy
- umět využívat týmovou spolupráci
- posoudit své vlastní možnosti

3. Kompetence občanské

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- snažit se o kamarádské chování a snahu pomoci druhým
- aktivně přistupovat k ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

4. Kompetence komunikativní

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- využívat sportovního názvosloví
- reagovat adekvátně na vzniklou situaci

5. Kompetence sociální a personální

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- učit se pracovat v týmech
- umět respektovat vzájemné odlišnosti jednotlivců

- oceňovat ostatní
- vytvářet si pozici ve skupině

6. Kompetence pracovní

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- dodržovat organizační, hygienické a bezpečnostní zásady při pohybových aktivitách
- uvědomovat si význam tělesné zdatnosti pro každého člověka

1. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti		znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost -příprava organismu před zátěží, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení kompenzační vyrovnávací a relaxační cvičení	1. - 3.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení		gymnastika, základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed, vzad), přeskok (návík odrazu z můstku na nízkou švédskou bednu), kladina (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze), cvičení na žebřinách atletika: vytrvalostní běh 5-10 min., rychlý běh 20-50 metrů, skok daleký (spojení rozběhu a odrazu), hod míčkem z místa a z rozběhu kondiční cvičení, základy	1. – 3.	

	uplatňuje správné držení těla, zaujímá správné základní cvičební polohy	estetického pohybu, melodie, rytmus cvičení se sport. náčiním (švihadla, krátké tyče, míče apod.) správné držení těla		
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích		pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez netradiční pohybové aktivity sportovní hry a míčové hry sportovní hry a míčové hry (přihrávky jednoruč i obouruč s různými druhy míčů) spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel	1. – 3.	
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy		základní hygiena při a po TV, hygiena při jiných pohybových činnostech, vhodné oblečení a obutí pro pohybovou aktivitu organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečnost při přípravě a ukládání nářadí a náčiní, první pomoc v podmínkách TV	1. – 3.	

reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci		znalost smluvených gest a signálů při pohybových aktivitách		
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení		plavání (základní plavecká výuka, adaptace na vodní prostředí, jeden plavecký způsob (plavecká technika) prvky dopomoci tonoucím	2.	

2. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti		význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, rozvoj zdatnosti (rychlost, síla, obratnost)	4. – 5.	
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením		příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži zdravotní oslabení, dechová cvičení, zásady správného držení těla	4. – 5.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady		basketbalová průprava (driblink, hod obouruč trčením, přihrávka obouruč o zem, chytání míče)		

osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her		průprava a hra vybíjené gymnastika (přeskok švihadla, kotoul vpřed, výskok na švédskou bednu do dřepu, cvičení na lavičkách, šplh, cvičení na hudbu doplňkové sporty	4.	
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka		hygiena pohybových činností cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí bezpečnost při pohybových činnostech nejzákladnější možné úrazy	4. – 5.	
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti		porovnání poh. činností spolužáků, komunikace v TV (smluvené signály, základní názvosloví)	4. – 5.	
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		pravidla základu vybíjené, basketbalu doplňkových sportů zásady jednání a chování fair play	4. – 5.	
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení		komunikace v TV, povely, popisy názvosloví	4. – 5.	
zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy		organizace soutěží	4. – 5.	

změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky		měřidla, měření některých výkonů	4. – 5.	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace		zdroje informací práce s informací	4. – 5.	
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her		hra mini basketbalu, vybíjené průprava a hra přehazované přihrávky, hod obouruč přes síť, chytání míče gymnastika (akrobacie, kotoul vpřed, trampolína, kotoul letmo, šplh výskok na bednu, seskok varianty osvojených pohybových her	5.	

2. stupeň

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Poznámky
Činnosti ovlivňující zdraví				
Kondiční a kompenzační cvičení				
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	zvládá základní cviky, ovládá jednotlivá náčiní, dokáže se připravit na výkon rozvíjí vytrvalost, pohybové schopnosti a celkovou obratnost seznamuje se s cviky napravujícími svalové disbalance, tělesnou nedostatečnost či ochablost umět uplatnit hlavní zásady první pomoci	úpolové hry strečink kompenzační cvičení po jednostranném zatížení při sportu vyrovnávací cvičení kondiční cvičení (rychlostní, vytrvalostní, silové, obratnostní) s využitím – vlastního těla, spolupráce cvičenců, švédské bedny, žebřin, šplhacích tyčí, laviček, medicinbalů, švihadel, žíněnek, překážkových drah hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	6. - 7.	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností				
Sportovní hry				
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	používá přihrávku vrchní jednoruč z místa, za pohybu, vede míč driblinkem, uvolňuje se bez míče, s míčem střelí vrchem jednoruč z místa na branku, po nahrávce na postu brankáře vyráží a chytá	házená herní činnosti jednotlivce přihrávka vedení míče střelba	6. – 7.	
	hraje hry s nahrávkou na udržení míče pod kontrolou týmu hraje hru o menším počtu hráčů	basketbal herní činnosti jednotlivce přihrávka		

	založenou na přihrávce a i driblinku uplatňuje osobní obranu po celém hřišti přihrává obouruč vrchem, trčením na místě, za pohybu, jednoruč, o zem, přes hlavu chytá obouruč vede míč driblinkem, uvolní se bez míče, zkouší obrátku střílí z místa, z místa ve výskoku, dvojtaktem z místa, trestný hod vyzkouší si rožsok zaujme obranné postavení	chytání vedení střelba rožsok obrana jednoduché herní kombinace		
	chytá míč do prstů, přihrává, smečuje obouruč ve výskoku, přehodí síť při podání hraje přehazovanou – výměna míst dle pravidel volejbalu hraje přehazovanou – zařazení jedné či dvou nahrávek vrchním usiluje o základní kombinace na síti „nahraj a útoč „	přehazovaná herní činnosti jednotlivce nahrávka podání herní kombinace		
	přihrává míče po nabití, rychle přehazuje a chytá vyhýbá se těžkým míčům a jednoduché se pokouší chytat, orientuje se při hře dle zvolené taktiky, dodržuje rozestavení ve hře	vybíjená herní činnosti jednotlivce přihrávka přes hřiště chytání do koše nebo do prstů vyhýbání herní kombinace		
	přihrává po zemi na místě, za pohybu, přihrává hlavou na místě, zpracovává si míč vnitřním nártem, tlumí míč stopingem,	kopaná herní činnosti jednotlivce přihrávka zpracování		

	vede míč vnější a vnitřní částí nohy, uvolňuje se bez míče i s míčem vhazuje míče z míst (aut) vystřelí z místa, po nahrávce po zemi po zastavení míče, pokutový kop, pokouší se střilet za pohybu, po nahrávce bez zastavení míče na postu brankáře – vyráží a brankář chytá střely z různých úhlů vyzkouší si kombinace založené na naražení míče zahraje si hru o menším počtu hráčů chápe, co je osobní obrana	vedení míče vhazování míče střelba brankář		
	vede míč driblínkem nahrává tahem i příklepem vystřelí tahem, příklepem (krátkým i dlouhým) zpracovává míček na zemi hokejkou, nohou na postu brankáře – seznámí se s chováním brankáře, zapojuje se do zakládání akcí - výhoz míčku hraje o malém počtu hráčů bez brankáře hraje o malém počtu hráčů s brankářem	florbal herní činnosti jednotlivce vedení míčku nahrávka střelba zastavení brankář herní kombinace		
	zapojuje se do netradičních sportovních her, získává tím základní herní myšlení	další sportovní hry: miniragby ringo stolní tenis kin-ball vybíjená – různé druhy speedbadminton brandball		

Atletika				
	startuje z bloků, ovládá startovní povely rozvrhne si síly při vytrvalostním běhu -D 600m, 12 min. běh -H 1000m, 12 min. běh ze zkráceného rozběhu se odrazí z 0.5m pásma, z optimálního rozběhu střížným způsobem překoná laťku, pokouší se o flop používá správnou techniku hodů míčkem, spojí rozběh a odhod vládá speciální běžecká cvičení (atlet. abeceda, starty z různých pozic)	rychlý běh na 60 m, nízký start vytrvalostní běh skok do dálky (zkrácený rozběh, odraz z 0,5m pásma, postupně prodlužovat rozběh, odraz z břevna) skok vysoký střížný, základy techniky flopu hod míčkem z místa, na cíl		
Gymnastika				
	provádí kotoul vpřed, vzad, pokouší se o průpravná cvičení pro stoj na rukou, stoj na rukou, kotoul přes překážku, kotoul letmo, průpravná cvičení na přemet stranou, přemet stranou trénuje průpravná cvičení pro nácvik odrazu z můstku, roznožka přes kozu nadél, skrčka a modifikace pokouší se o výmyk odrazem jednonož, obounož chodí s dopomocí, skáče na místě, chodí s doprovodnými pohyby paží, obraty zkouší vis, hup, hup s obraty	prostná přeskok hrazda kladina kruhy		

Plavání				
	prohlubuje plavecké dovednosti získané v základní plavecké výuce	prsa, kraul, znak startovní skok		
Lyžování				
	ovládá základy lyžařské techniky zná zásady bezpečného pohybu v horském terénu	lyžařské dny: lyžařská turistika, sjezdové lyžování, jízda na snowboardu		
Činnosti podporující pohybové učení				
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	ovládá základní názvoslovné povely a cvičí podle instrukcí rozlišuje sportovní a nesportovní chování ovládá základy pravidel sportovních her, atletiky a plavání dodržuje smlouvenou záchranu a dopomoc orientuje se v tabulkách turnajů, sleduje rozpisy zápasů	tělocvičné názvosloví vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech olympismus pravidla osvojovaných pohybových činností měření výkonů významné soutěže a sportovci, olympijské hry, olympijské disciplíny, náčiní pořádání turnajů, závodů	6. – 7.	
Činnosti ovlivňující zdraví				
samostatně se připraví před pohybovou činností, ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění	rozvíjí celkovou tělesnou kondici a vylepšuje obratnost dokáže se připravit na hodinu, utkání, vybere si druh cvičení a náčiní k rovnoměrnému kondičnímu rozvoji zařazuje dle potřeby kompenzační a	sportovní hry kondiční cvičení turistika a pobyt v přírodě lyžování atletika bruslení plavání	8. – 9.	

ovzduší	vyrovnávací cvičení	gymnastika		
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností				
Sportovní hry				
	zařazuje uvolnění s míčem se změnou směru na postu brankáře chytá v pádu brání hráče s míčem a bez míče přihrává na dlouhou vzdálenost vystřelí v pádu, trestný hod, vrchní hod jednoruč z naskoku, po uvolnění, pokouší se vystřelit po nahrávce do naskoku hraje hru o menším počtu hráčů doplňnou o vedení míče zahraje si hru v plném počtu hráčů - postupný útok	házená herní činnosti jednotlivce: vedení míče brankář obrana přihrávka střelba herní kombinace		
	zpracovává míč tlumením nohou, tlumením na těle vystřelí po nahrávce vzduchem po zastavení míče, vyzkouší si střelbu hlavou, po nahrávce vzduchem bez zastavení míče brankář vykopává z ruky, vyhazuje míč rukou hraje hru malá kopaná systémem 2 obránci, 2 útočníci zahraje si o 11 hráčích bez ofsajdu a s ofsajdem chápe osobní obranu	kopaná herní činnosti jednotlivce: přihrávka zpracování míče střelba brankář herní kombinace		
	vystřelí na koš přes hlavu hodí na koš z pohybu ve výskoku	basketbal herní činnosti jednotlivce:		

	zkončí dvojtaktem z pohybu doskakuje míče hraje hru na celé ploše s plným počtem hráčů s důrazem na nahrávku dodržuje hru na celé ploše se splněním některých pravidel	střelba doskok herní kombinace		
	odbíjí vrchem obouruč, spodem obouruč do určených prostor, pokouší se o podání a smeč, hraje hru dle omezených pravidel, např. „ozembuch“ nebo chytaný volejbal	volejbal herní činnosti jednotlivce: nahrávka podání příjem na nahrávače smeč, lob, blok herní kombinace		
	ovládá vedení míčku driblinkem i obouruč, přihrávka tahem i příklepem, střelí tahem nebo příklepem zvládá jednoduché herní kombinace, orientuje se ve hře, pokouší se hrát posty	florbal herní činnosti jednotlivce: přihrávka za pohybu střelba za pohybu a po nahrávce florbalový driblink zpracování vysokého míčku herní kombinace		
	rozvíjí kondici formou netradičních nebo méně často provozovaných her v průběhu školního roku	další sporty: ringo, speedbadminton stolní tenis, badminton, kin-ball, miniragby nohejbal, brandball		
Atletika				
	snaží se zlepšovat svoji výkonnost v krátkém běhu prodlužuje dráhu vytrvalého běhu, nebo stejnou trasu zrychluje v rámci svých možností zlepšuje svoji techniku skoku dalekého,	sprint na 60m, 200m vytrvalostní běh - D 800m, 12 min. běh - H 1500m, 12 min. běh skok daleký		

	vyměří si rozběh překonává laťku stříhem nebo flopem ovládá techniku vrhu koulí	skok vysoký - flop vrh koulí, koulařská gymnastika vrh z místa D 3kg, H 4kg		
Gymnastika				
	provádí kotoul vzad do dřepu nebo stoje, kotoul letmo přes překážku, stoj na rukou + kotoul, navazuje jednoduchou sestavu skáče skrčku přes bednu nebo kozu na šíř, skrčku přes bednu nebo kozu na dél, zvládá hup s obraty, pokouší se o přitah do vzporu, pokouší se o svis vznesmo a svis střemhlav výmyk, podmet	akrobacie přeskok kruhy hrazda		
Turistika a pobyt v přírodě				
	umí naplánovat jednoduchou turistickou akci zvládne chůzi v terénu uplatňuje bezpečnost silničního provozu zná základy přežití v přírodě umí zbudovat jednoduchý přístřešek, zajistit si vodu, potravu a teplo	turistická akce orientační běh		
Lyžování				
	absolvuje jízdu ve středně náročném terénu, používá běh ve stopě, vyzkouší si základy bruslení, zdokonaluje svou lyžařskou a snowboardovou techniku posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky	lyžařské dny: lyžařská turistika, sjezdové lyžování, jízda na snowboardu		

Činnosti podporující pohybové učení				
sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojené hry a soutěže zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	zapojuje se jako pořadatel do různých sportovních nebo turistických akcí a soustředění zvládá vedení hodiny dle pravidel: zahřátí, rozcvičení, pohybový výkon a zklidnění se strečkem má veškeré předpoklady zvládnout jednoduchý turnaj na školní úrovni ovládá pravidla sportovních her, atletiky a plavání	sportovní hry atletika turistika, pobyt v přírodě kondiční cvičení jarní soustředění příprava turnaje na konci roku	8. – 9.	

Rozšiřující oblast

Přehled volitelných předmětů, které budou zařazovány podle zájmu žáků

Zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si vybere předmět, který bude navštěvovat z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku. Počet volitelných předmětů vypsanych vedením školy ve školním roce je závislé od počtu žáků v daných ročnících, za uplatňování zásady nabídky předmětů z co největšího počtu oblastí.

6. ročník (2 hod)

Povinně volitelné předměty:

Seminář z přírodopisu a zeměpisu

Sportovní příprava

8. – 9. ročník (1 hod)

Povinně volitelné předměty:

Konverzace v anglickém jazyce

Sportovní příprava

Kresba a malba

Povinně volitelné předměty jsou každý rok upřesněny dle zájmu a možností školy.

Nepovinné předměty:

Speciálně pedagogická péče – pro žáky s vývojovými poruchami učení, časová i obsahová náplň je volena dle doporučení PPP.

Obsahová náplň povinně volitelného předmětu:

1) Seminář z přírodopisu a zeměpisu

(region Krkonoše a Podkrkonoší)

poznávání přírody v okolí bydliště

- určování, fotografování a kreslení přírodnin, tvorba herbářů, mikroskopování, stopování v terénu
- údržba a doplňování školních sbírek, organizování školních akcí (poznávačka, naučná stezka ...)
- výroba a instalace ptačích budek a krmítek, dokumentace výskytu ptačích druhů v okolí
- meteorologická měření, určování kvality povrchových a podzemních vod
- geologie regionu, sbírka zákl. hornin a nerostů
- geomorfologické tvary – zákonitosti vývoje krajiny (ledovcové kary, říční údolí, skály...)
- základy ekologie (nauka o vazbách mezi prostředím a organismy)

poznávání regionu Trutnovska a Krkonoš, práce s fotoaparátem a počítačem

- vycházky do okolí (Zámecký vrch, Trutnovský park ...)
- celodenní výlety (Rýchory, Vraní hory, Zoo – Dvůr Králové n/L ...)
- historický vývoj regionu, objevování souvislostí pomocí historických map a textů
- tvorba vlastních tematických map a plánů, práce s měřítkem, práce v programu GIS
- dokumentační fotografie, archivace a úprava fotek pomocí spec. programů
- vyhledávání informací pomocí internetu, příprava prezentací a referátů

základní znalosti a dovednosti pro pobyt v „drsné divočině“

- práce s mapou a busolou, orientace v terénu
- tábornické dovednosti (oheň, vaření v přírodě ...)
- základy první pomoci

2) Konverzace v anglickém jazyce

Konverzace v anglickém jazyce umožňuje žákům dokonalejší osvojení již studovaného cizího jazyka. Žáci mají získat větší samostatnost a jistotu v užívání již známého jazykového materiálu v tematicky širších a obsahově náročnějších projevech. Při rozvíjení ústního vyjadřování se zdokonaluje dovednost dorozumět se v běžných každodenních situacích. Současně se cvičí schopnost vyjadřovat myšlenky jednoduchou formou za pomoci známého jazykového materiálu.

Ve výuce se pravidelně uplatňují prostředky aktivizující činnost žáků – hry, dramatizace, zpěv, párové a skupinové formy práce, problémové úkoly apod.. Bohatě se využívá autentických materiálů různého druhu. Výuka by měla být poutavá, obsahem i formou zajímavá a přitažlivá, měla by se vytvářet příznivá atmosféra pro spontánní projevy žáka a vytvářet situace, které podporují aktivitu žáků při zvládání cizího jazyka.

3) Sportovní příprava 2. stupeň

Předmět je zaměřen na všeobecnou sportovní přípravu, která je charakterizovaná širokou nabídkou pohybových činností.

Náplň hodin tvoří:

- sportovní hry (florbal, košíková, kopaná, volejbal, netradiční sportovní hry)
- atletika, běh v terénu
- kondiční cvičení
- příprava na školní soutěže a turnaje
- informace o sportovních událostech v ČR i v zahraničí
- zásady sportovního chování fair play

Výuka je zaměřena na všestranný pohybový rozvoj (gymnastika, míčové hry, atletika...) a navazuje na výuku tělesné výchovy. Přispívá k uvědomění si významu aktivního způsobu života.

4) Kresba a malba (Základy kresby a malby)

Předmět obsahuje základy kresby a malby: zátiší, krajiny, portréty a figurální kresby.

Žáci se seznamují se základy perspektivy, ilustrace, karikatury, umělecké grafiky, kaligrafie a jejich uplatněním ve výtvarném projevu.

Zařazení Etické výchovy v ŠVP

1. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Předmět
osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	pozdraví vyučujícího i ostatní zaměstnance školy, používá omluvu, poděkování, reaguje přiměřeně	pozdrav, představení se, poděkování, omluva, jednoduchá komunikační pravidla	1.	ČjaL
podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	pokouší se pojmenovat základní pravidla chování	pravidla chování, zdvořilost	1.-3.	Člas
	rozpoznává chování své a svých spolužáků a porovnává s řádem školy	seznámí se s možnostmi neverbální komunikace	2.-3.	ČjaL Člas
osvojí si základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	rozpoznává jednotlivé emoce	radost, spokojenost, sympatie, smutek, hněv, obavy	1.-3.	ČjaL Člas
osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	pokouší se posoudit svoji práci a chování a aplikuje na spolužáky	sebehodnocení, sebeovládání, sebedůvěra, projevy pozornosti, vyjádření uznání, reakce na pochvalu, přijetí, umění odpustit, empatie	1.-3.	ČjaL Člas Vpč Hv
zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	pracuje ve dvojici či skupině	společné plnění úkolů, pravidla spolupráce	1.-3.	ČjaL Člas Vpč Hv
vyjadřuje city v jednoduchých situacích		radost ze společné činnosti, výsledku	1.-3.	všechny
využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů		tvořivost, iniciativa	1.-3.	všechny
reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	pokouší se pojmenovat jednotlivé emoce, děje	pokládání otázek, sdílení, nabídnutí a přijetí pomoci	1.-3.	všechny

2. období

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Předmět
reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	pozoruje a analyzuje prvky neverbální komunikace	postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	4.-5.	všechny
	pokouší se klást otázky k identifikaci, vyjádření a usměrňování základních citů	otázka, naslouchání, podpora, slušnost,	4.-5.	ČjaL
uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení	pokouší se formulovat a popisovat své vlastnosti	sebehodnocení, sebezpoznání, sebe prezentace, sebeoceňování	4.-5.	všechny
dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v bezpečných podmínkách		vzájemnost, sounáležitost, projevování pozornosti	4.-5.	všechny
identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	rozlišuje mezi city a prožitky, adekvátně o nich komunikuje	empatie, nácvik reakcí, povzbuzení, ochota se podělit, služba, vyjádření soucitu	4.-5.	všechny
jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	hledání možností jak vycházet s jinými lidmi	iniciativa ve vztahu k jiným, nabídka, přijetí, odmítnutí	4.-5.	všechny
iniciativě vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	rozlišuje mezi pomocí, sounáležitostí a nevhodnou nabídkou (podvod, krádež, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuální zneužívání)	asertivita, schopnost rozlišování mezi nabídkami druhých, odmítnutí nevhodných nabídek	4.-5.	všechny

3. období

Cíleně zařazena do těchto oborů:

- výchova k občanství a ke zdraví
- člověk a práce

- český jazyk
- tělesná výchova

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Ročník	Předmět
komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikuje verbálně i neverbálně, naslouchá druhým, rozpoznává komunikační chyby	komunikace verbální a neverbální	6.	Voz
	vyzkouší si přijímací pohovor	přijímací pohovor	9.	Člap
	zapojuje se do diskuse	diskuse	9.	ČjaL
respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	uvědomuje si lidská práva, respektuje druhé	lidská práva	6.-8.	Voz
	pozitivně hodnotí sebe i druhé	lidská důstojnost	6.	Voz
	snaží se o vlastní sebepoznání, rozvíjí své sebevědomí	osobnost	8.	Voz
	poznává své schopnosti, dovednosti	sebeoznání	8.	Člap
analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	vcitňuje se do situace druhého	empatie	6.	Voz
nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	ovládá jednotlivé asertivní techniky, aplikuje je na konkrétní životní situace	asertivita	8.	Voz
	hraje podle pravidel	kolektivní hry	6.-9.	Tv
rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	rozlišuje různé druhy manipulace	asertivita	8.	Voz
	zamýšlí se nad fungováním reklamy – k čemu a komu slouží, jakých prostředků používá, čím ovlivňuje lidi	média	7.	Voz
	uvede svůj vzor z české historie či současnosti, svůj výběr zdůvodní	významné osobnosti	6.	Voz
	vypráví o práci svých rodičů	povolání rodičů	9.	Člap
	uvědomuje si své schopnosti	profesní příprava	8.-9.	Člap

spolupracuje i v obtížných sociálních situacích		týmová práce	8.-9.	Člap
je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení		přátelství	6.-7.	Voz
	vcitňuje se do pozice znevýhodněných lidí, snaží se jim pomáhat	pomoc druhému (handicapovaní mezi námi, problémy menšin ...)	7.-9.	Voz
	uvádí problémy třetího světa	globální problémy	9.	Voz
	zaujímá protirasistický postoj	rasismus	7.	Voz
	tvořivě řeší různé úkoly	tvořivost	8.	Voz
	uvádí způsoby podílení se na veřejném životě	občanská angažovanost	9.	Voz
analyzuje etické aspekty různých životních situací rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	zamýšlí nad konkrétními životními situacemi, hledá vhodná řešení	morálka	7.	Voz
aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	cítí zodpovědnost za životní prostředí – uvádí konkrétní příklady ekologických problémů a jejich možných řešení	přírodní bohatství	6.	Voz
	uvádí pravidla v rodině, uvědomuje si své postavení v rodině, zamýšlí se nad právy a povinnostmi členů rodiny	rodina	6.-7.	Voz
	uvádí nejznámější světová náboženství, popíše rozdíly mezi nimi, respektuje náboženské přesvědčení druhých lidí, zamýšlí se nad vlivem sekt na člověka	náboženství, sekty	7.	Voz
	rozumně nakládá s penězi	majetek	7.	Voz
	má zodpovědný vztah k sexualitě	sexuální výchova – plánované rodičovství, pohlavní nemoci	9.	Voz

Dopravní výchova

Rozložení výstupů a učiva na 1. stupni

Učivo je zařazeno především v předmětech Člověk a jeho svět, Český jazyk a literatura a Výtvarné a pracovní činnosti, viz. Začlenění problematiky v ŠVP.

1.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

- *seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu; položit základ pro pochopení bezpečného a ohleduplného chování; poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu*

Dílčí výstupy:

Žák

- v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici
- bezpečně překoná silnici
- rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru
- v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem
- rozezná a používá bezpečnou cestu do školy

Učivo:

- **Silniční provoz**
 - Kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky)
 - Pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce)
- **Chodník**
 - Na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku)
- **Silnice**
 - Na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky)
- **Místo pro hru**
 - Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)
- **Přecházení**
 - Přecházení silnice bez přechodu
 - Přecházení silnice po přechodu

- **Cestování**
 - Jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zadržné systémy, výstup a nástup)
 - Cesta do školy (bezpečná cesta do školy, konkrétní situace)

2.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu

Dílčí výstupy:

Žák

- správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce (při akcích školy)
- rozeznává vybrané značky pro chodce
- bezpečně překoná silnici se světelnými signály
- rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru
- v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky
- rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace“sám domů”

Učivo:

- **Silniční provoz**
 - Vztahy mezi účastníky silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky)
- **Chodník a stezka pro chodce**
 - Na chodníku a stezkách (základní pravidla, co a kdo kam smí a nesmí, správné chování, vztahy mezi účastníky na stezkách)
 - Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu, Chodník uzavřen)
- **Silnice**
 - Na silnici (základní pravidla chůze po silnici, reflexní doplňky)
 - Krajnice a její nástrahy
- **Místo pro hru**
 - Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)
 - Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče)
- **Přecházení**
 - Přecházení silnice bez přechodu
 - Přecházení silnice po přechodu
 - Přecházení silnice po přechodu se světelnými signály

- **Cestování**

- Jízda autem (pravidla bezpečné jízdy – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)
- Cesta dopravními prostředky (základní pravidla cestování, nástup a výstup, chování za jízdy)
- Vztahy mezi cestujícími v autě, v hromadných prostředcích
- Cesta do školy (pravidla bezpečné cesty do školy, konkrétní situace a nebezpečí)
- Poslouchej, dívej se, přemýšlej (vnímání všemi smysly a chápání souvislostí)

3.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování; uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce

Dílčí výstupy:

Žák

- reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP
- používá reflexní doplňky a zná jejich dopad
- v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně
- rozeznává vybrané značky
- bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy
- ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je
- v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách

Učivo:

- **Na chodníku**

- Pravidla chůze po chodníku (co se smí a nesmí na chodníku)
- Kdo je chodec (brusle, koloběžka, apod.)
- Nebezpečí a nebezpečné chování (vztahy mezi účastníky na stezkách)
- Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen)

- **Silnice**

- Pravidla chůze po silnici (pravidla pro jednotlivce a skupiny, Vidět a být viděn – reflexní doplňky)
- Nebezpečí na silnici (vozidla s právem přednosti v jízdě, tramvaj)
- Značky (Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen, Silnice pro motorová vozidla, Dálnice)

- **Místo pro hru**

- Silnice a chodník (vhodná a nevhodná místa ke hře)
- Hřiště a cesta na něj
- Obytná zóna a její pravidla
- Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče)
- **Přecházení**
 - Přecházení silnice bez přechodu; přecházení silnice po přechodu; přecházení silnice s více pruhy; přecházení silnice po přechodu se světelnými signály
 - Přecházení mezi zaparkovanými vozy
 - Přecházení po přechodu s jízdním kolem
- **Cestování autem**
 - Pravidla chování na parkovišti
 - Nástup a výstup; odpovídající místo k sezení; pravidla chování mezi cestujícími v autě; zádržné systémy – autosedačky a poutání
- **Cesta dopravními prostředky**
 - Druhy dopravních prostředků a jejich specifika
 - Pravidla chování na zastávce
 - Poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací; posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)

4.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

být zodpovědný za svoje chování, uvědomovat si rizika a vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; hledat řešení krizových situací; zejména v roli cyklisty; vnímat všemi smysly, zhodnotit a zpracovat získané informace a vyvodit z nich správné závěry pro bezpečnou cestu

Dílčí výstupy:

Žák

- popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě
- zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole
- (při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty
- vybere bezpečné místo pro pohyb na kole
- jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola

- rozeznává vybrané značky
- naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cesty
- v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci

Učivo:

- **Výbava jízdního kola a cyklisty**
 - Povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty (přilba, její funkce a použití; reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu)
 - Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu
- **Způsob jízdy na jízdním kole**
 - Technika jízdy; přeprava zavazadel
- **Bezpečná cesta**
 - Místa pro jízdu na kole (stezky pro cyklisty, obytná zóna)
- **Cyklista na silnici**
 - Problematika silnice z pohledu cyklisty a značení (základní pravidla bezpečné jízdy na silnici, jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek)
 - Znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění
 - Vedení kola, vyjíždění do silnice
 - Přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu
 - Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)
 - Značky
- **Cyklista na křižovatce**
 - Druhy křižovatek a kruhový objezd (zásady přednosti v jízdě, odbočování)
 - Vztahy mezi účastníky silničního provozu
- **Rodinný cyklistický výlet**
 - Plánování trasy a výbava na cestu
 - Cyklista v dopravních prostředcích
 - Způsob jízdy ve skupině (zásady ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu)
- **V ohrožení**
 - Zásady správného chování v krizové situaci (možnosti krizových situací, jejich řešení, důležitá spojení)
 - Poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací, posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)

5.ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu –chodce i cyklisty;poznávat vztahy mezi všemi účastníky, uvědomovat si je, učit se bezpečnému chování i v krizových situacích;seznámit se s první předlékařskou pomocí

Dílčí výstupy:

Žák

- bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty
- rozeznává další dopravní značky
- poznává vztahy účastníků silničního provozu
- odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci
- zná ohleduplné chování a osvojuje si ho
- snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu

Učivo:

Souhrnné znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti chodce a cyklisty

- **Na chodníku**
 - Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku
 - Vztahy mezi účastníky silničního provozu
- **Výbava jízdního kola a cyklisty**
 - Potřeba správné výbavy jízdního kola a cyklisty (reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu)
 - Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu
- **Chodec a cyklista na silnici**
 - Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici
 - Pravidla chůze po silnici pro skupiny i jednotlivce
 - Pravidla jízdy za snížené viditelnosti
 - Základní pravidla bezpečné jízdy na silnici (bezpečné manévry cyklisty na silnici)
 - Pravidla pohybu za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek
- **Bezpečná jízda**
 - Technika jízdy
 - Pravidla jízdy po stezkách a mimo silnici
- **Cyklista na křižovatce**
 - Pravidla pro bezpečné překonání křižovatky

- Vztahy mezi účastníky silničního provozu
- **Volný čas a sportovní aktivity**
 - Druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem a dodržování pravidel (vhodné a nevhodné lokality k uskutečnění aktivit, konkretizace aktivit podle lokality ZŠ a obce)
- **Přecházení silnice**
 - Shrnutí základních pravidel překonání silnice ve městě i mimo něj (vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- **Cesta dopravními prostředky**
 - Shrnutí základních pravidel bezpečnosti při cestování dopravními prostředky
 - Pravidla při jízdě autem (zádržné systémy)
 - Vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy
- **Prázdniny**
 - Zásady bezpečného chování v době volna a cestování (specifika lokality bydliště a obce pro trávení dnů volna)
- **Nebezpečí**
 - Krizové situace (možnosti, jejich řešení, důležitá spojení)
 - Dopravní značky (odpovídající značky pro jednotlivé celky)
 - V Silničním provozu nejsi sám (vnímání tématu v souvislostech zejména vztažených k dané situaci, řešení situací, sociální pohled, hledisko sounáležitosti, spolupráce)

Výstupy na konci 1. stupně

Co by měl žák ovládat po ukončení 5. ročníku ZŠ. Dovednosti žáků jsou rozděleny podle tematických okruhů – chodec, cyklista.

Chodec

Žák:

- rozezná účastníky silničního provozu a vztahy mezi nimi
- pozná nebezpečné situace a způsoby jejich řešení
- zvládá pravidla chůze po chodníku a stezkách a uplatňuje je (při akcích školy)
- uplatňuje bezpečné chování při chůzi po silnici
- používá reflexní doplňky pro svou dobrou viditelnost
- bezpečně přechází u (bez přechodu, s přechodem, se světelnými signály, přes dvojpruh)
- bezpečně cestuje v hromadných dopravních prostředcích, chová se s respektem k ostatním cestujícím
- bezpečně cestuje autem, při jízdě v autě používá autosedačku a zádržný systém, zná význam a techniku poutání
- rozeznává a využívá bezpečná místa pro hru, uplatňuje bezpečnou jízdu na in-linech, koloběžce atd.

- vnímá dopravní situaci všemi smysly, vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry

Žák zná dopravní značky a jejich význam:

Stezka pro chodce – Stezka pro chodce a cyklisty – Stezka pro cyklisty – Podchod nebo nadchod Přejezd pro chodce – Pozor, přechod pro chodce – Pěší zóna – Obytná zóna – Dej přednost v jízdě – Stop, dej přednost v jízdě – Železniční přejezd – Zákaz vjezdu všech vozidel–Zákaz vstupu chodců–semaforey pro chodce a řidiče

Cyklista

- popíše výbavu jízdního kola a její funkci

- charakterizuje postavení cyklisty v silničním provozu

- zvládá základní techniku jízdy na kole (pokud jsou vhodné podmínky pro nácvik), zvládá základní manévry (změnu směru jízdy, odbočování, předjíždění, objíždění, otáčení, výjezd na silnici)

- volí bezpečnou trasu jízdy (zvládá jízdu přes křižovatku, včetně jízdy po kruhovém objezdu, včetně situací s dalšími účastníky provozu)

- vnímá dopravní situaci všemi smysly (vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry pro bezpečnou jízdu)

- ovládá základní postupy při předlékařské první pomoci

Žák zná dopravní značky a jejich význam:

Dálnice – Jednosměrný provoz – Příkázaný směr jízdy vpravo – Hlavní pozemní komunikace

Rozložení výstupů a učiva na 2. stupni ZŠ

Učivo je zařazeno především v předmětech Výchova k občanství a ke zdraví, Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Fyzika a Člověk a svět práce, viz. příloha Začlenění problematiky do ŠVP.

Cíl výuky:

- *dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu zejména v roli chodce; rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, obohatit výchovně-vzdělávací proces o etické vzdělávání na dané téma; soustředit se na sociální vztahy a způsoby jednání a chování jedince; zabývat se zejména vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; zvládat svoje reakce, vlastní agresivitu, reakce a chování ostatních*
- *odhalit včas hrozící nebezpečí a odvodit bezpečné chování; zabývat se všemi účastníky silničního provozu a chovat se zodpovědně a ohleduplně; naučit se zvládat agresivitu svoji i ostatních; poznat další zásady první předlékařské pomoci; dokázat prakticky uplatňovat nejdůležitější prvky témat*

Dílčí výstupy:

Žák

- ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce a cyklisty v silničním provozu a řídí se jimi
- chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách (v modelových situacích a při akcích školy)
- dodržuje povinnosti spolujezdce v autě– zejména poutání
- rozlišuje další dopravní značky a jejich význam
- posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu
- vysvětlí bezpečné chování, zejména z pohledu chodce a cyklisty
- chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola; orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu
- odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci; předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (prokazuje v modelových situacích)
- poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích)
- rozlišuje další dopravní značky a jejich význam
- vysvětlí souvislosti celkového chování člověka, sounáležitosti a spolupráce v dopravních situacích pro uchování zdraví a života svojí osoby i druhých
- aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti v dopravě
- charakterizuje souvislost mezi jednáním a charakterovými vlastnostmi osobnosti
- vymezí propojení mezi daným tématem a dalšími oblastmi života
- používá své znalosti a dovednosti v praxi
- orientuje se v základní legislativě související s tématem doprava
- interpretuje význam pojmů a problematiky bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu
- chová se tak, aby v silničním provozu chránil zdraví a život svůj i jiných osob – uvědomuje si dopad svého chování a koriguje jej podle situace
- analyzuje konkrétní situaci a vyvozuje bezpečné chování
- aplikuje znalosti z dané oblasti i do jiných oblastí život orientuje se v souvislostech chování všech účastníků silničního provozu
- aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti
- vyřeší testy “řidičský průkaz nanečisto”

Učivo:

I. Na chodníku

- Pravidla bezpečného a ohleduplného chování na chodníku
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu

II. Chodec a cyklista na silnici

- Pravidla bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici (chůze jednotlivce po silnici a ve skupině, pravidla pohybu na silnici za snížené viditelnosti)
- Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu
- Výbava jízdního kola, výbava cyklisty (doplňky pro bezpečnou jízdu)

III. Volný čas a sportovní aktivity

- Volnočasové aktivity související se silničním provozem (vhodné lokality k uskutečnění takových aktivit; konkretizace podle lokality ZŠ a obce)

IV. Křižovatky

- Pravidla překonání ve městě i mimo něj (překonávání různých křižovatek, křižovatka řízená příslušníkem policie)
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu
- Cyklista na křižovatce

V. Cesta dopravními prostředky

- Pravidla bezpečnosti při cestování dopravními prostředky (pravidla při jízdě autem, zádržné systémy, vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy)

VI. Dopravní značky

- Odpovídající značky pro jednotlivá témata

VII. Prázdniny

- Zásady bezpečného chování v době volna a při cestování

VIII. Krizové situace

- Možné krizové situace (jejich řešení, důležitá spojení; oprava jízdního kola)
- Nejjednodušší základy poskytnutí první předlékařské pomoci
- Spolupráce s odborníky

Prolínající téma – deník správného chodce

Deník správného chodce – etická stránka chování v silničním provozu

Začlenění dopravní výchovy v ŠVP

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

2. stupeň

- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru

Učivo

popis pracovního postupu (oprava kola)

charakteristika

CIZÍ JAZYK

1. stupeň

- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem

Učivo

cestování, doprava, výbava jízdního kola, zásady první pomoci, bezpečné chování

2. stupeň

- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích

Učivo

krizové situace, žádost o pomoc ...

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. stupeň

Místo, kde žijeme – 1. období

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

Učivo

domov – orientace v místě bydliště

obec – dopravní síť

Lidé kolem nás – 2. období

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

Učivo

soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace
chování lidí – pravidla slušného chování

Rozmanitost přírody – 2. období

- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

Učivo

ekologická výchova

Člověk a jeho zdraví – 1. období

- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

Člověk a jeho zdraví – 2. období

- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví

Učivo

Krizové situace – požár, dopravní nehoda, úraz, situace ohrožující zdraví a chování směřující k jejich odvrácení

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A KE ZDRAVÍ

2. stupeň

Člověk ve společnosti

- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem

Učivo

vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích

Stát a právo

- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

Učivo

právo v každodenním životě, trestní právo, přestupek

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

Učivo

péče o duševní zdraví, dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví– bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu, první pomoc

FYZIKA

2. stupeň

- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích

Učivo

pohybové účinky síly

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí

Rozložení výstupů a učiva na 1. stupni

Učivo je zařazeno především v předmětech Člověk a jeho svět, tělesná výchova, Člověk a svět práce, Informační a komunikační technologie a Výtvarné a pracovní činnosti, viz. příloha Začlenění problematiky v ŠVP.

1. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

- *rozvíjet u žáků význam prevence rizik, opatrnosti a preventivního chování i důležitost obstat samostatně v obtížné situaci*

Dílčí výstupy:

Žák

- chápe konkrétní nebezpečí spojená s riziky běžného života (doprava, chemické látky v domácnosti, elektrický proud, sport a zájmová činnost), s ohněm, s mimořádnou událostí
- přivolá pomoc (některým z osvojených způsobů)
- v případě potřeby použije linku tísňového volání; ovládá základní způsoby komunikace s operátory (přiměřeně k věku)

Učivo:

- Sebeochrana, pomoc a prevence rizik
 - o důležitá telefonní čísla tísňového volání a blízkých osob, adresa bydliště
 - o kdy a jak přivolat pomoc, koho požádat o pomoc, jak se chránit a jak předcházet úrazům, otravám a jiným ohrožením (vazba na řešené běžné rizikové situace v různém ročním období, prostředí a při různých činnostech, včetně železniční a silniční dopravy)
 - o doma – neznámý člověk (telefon, zvonek u dveří internet), zbraně, alkohol, vhodné i nevhodné dotyky – jejich hranice, nevhodné trestání), komunikace a pomoc rodičů, učitelů
 - o bezpečný odchod z domova – klíče, výtah
 - o venku – volba správné cesty do školy, nebezpečná místa v okolí domu a školy, chování při setkání s cizím člověkem, jak se chovat, když zabloudím v cizím prostředí nebo městě
 - o správné vedení – vysvětlení pojmů a významu – kamarád, blízká osoba, cizí osoba, trápení, smutek, pomoc, příklady ze života
 - o záchranáři, uniformy, činnosti
- co se se mnou může stát, když se bojím nebo si nevím rady, jak to mohu zvládnout a co mám dělat;

- Požáry
 - o oheň – požár
 - o prevence vzniku požáru doma, příčiny vzniku požáru doma
 - o největší rizika požáru
 - o ochrana při požáru a přivolání pomoci
 - o pravidlo – zastav se – lehni si – kutálej se

2. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

- *rozvíjet u žáků znalost nebezpečí a schopnost odhadnout riziko a vyhnout se mu; posilovat odpovědnost žáků za vlastní zdraví a bezpečnost*

Dílčí výstupy:

Žák

- odhadne riziko/nebezpečnou situaci
- dodržuje zásady bezpečného chování v běžných životních situacích tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho fyzického i duševního zdraví a zdraví jiných

Učivo:

- Opakování učiva z předchozího ročníku (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- První pomoc
 - o zajištění pomoci při různých rizikových situacích voláním na tísňovou linku nebo oslovením dospělé osoby, nácvik komunikace
 - o základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních
- Péče o zdraví a prevence rizik
 - o opakování učiva 1. ročníku + rozšíření o nové poznatky, zkušenosti, příběhy a otestování správné reakce dětí (rozpoznání rizik i schopnosti pomoci)
 - o základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních v souvislosti s osvojováním učiva v oblasti rizik úrazovosti a onemocnění
 - o bezpečné chování v různých životních situacích, v různém prostředí a při různých činnostech
- Požáry a jejich rizika
 - o základní označování nebezpečných látek

- o základní bezpečnostní a výstražné tabulky, zejména nebezpečí úrazu elektrickým proudem, požáru, výbuchu, ozáření, poleptání (kyselinou, louhem, příčiny a prevence vzniku požáru mimo domov)
- o správné chování při požáru
- o přivolání pomoci, ohlášení požáru
- Osobní bezpečí a podpora a ochrana duševního a fyzického zdraví
 - o správné vedení – vysvětlení významu pojmů: lhostejnost, přátelství, rozdíly, žalování, pomoc, strach, zbabělost apod.
 - o příklady ze života
 - o jak se umět vypořádat se strachem, který doprovází nebezpečnou situaci

3. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

- *rozvíjet u žáků schopnost rozpoznat varování před nebezpečím, rozeznat označení uzávěrů – zejména plynu, vody, elektřiny, umět určit (popsat) svou pozici v neznámém prostředí a zhodnotit možné následky svého jednání, zhodnotit důsledky bezdůvodného volání na tísňové linky*

Dílčí výstupy:

Žák

- na konkrétních příkladech rozpozná mimořádnou událost
- jedná racionálně podle osvojeného schématu v případě, kdy se ztratí a zná čísla na tísňovou linku, domů, do školy
- rozpozná rozdíl mezi signály (varovný signál, požární poplach, zkouška sirén)
- chová se účelně v případě požáru, mimořádné události i jiných rizikových situací běžného života; hledá pomoc u důvěryhodné dospělé osoby

Učivo:

- Opakování učiva z předchozího ročníku (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- První pomoc (opakování a rozvíjení učiva osvojeného ve 2. ročníku)
- Mimořádné události
 - o seznámení s pojmem
 - o nejčastější mimořádné události (povodně, vichřice, požáry, laviny, únik nebezpečných látek)
 - o varování před nebezpečím (konkretizace různých způsobů varování, varovný signál Všeobecná výstraha)

- o zásady volání na tísňové linky (co zajišťují, kdy volat, rizika a dopady bezdůvodného volání na tísňové linky)
- Požáry (modelové situace způsobů chování při požárech), nebezpečí zábavní pyrotechniky
- Péče o zdraví a prevence rizik
 - o bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
 - o nebezpečí za tmy, chování při setkání s cizím člověkem
 - o citlivé a věku odpovídající vysvětlení podstaty rizikového chování (v souvislosti se šikanou, drogami, fyzickým a duševním násilím, agresivitou), jejich možných dopadů na zdraví (fyzické i duševní), pomoc v nouzi, příklady ze života
 - o co mi může pomoci, když jsem v mimořádné situaci

4. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

- *rozvíjet u žáků schopnost bezpečně se orientovat a pohybovat ve známém prostředí (blízkém okolí školy a bydliště) i v méně známém prostředí (jiné části obce, města, příroda) za použití plánů měst a map*

Dílčí výstupy:

Žák

- bezpečně se pohybuje v budově i mimo budovu v případě rizikových situací (nouzové východy, označené únikové cesty); aplikuje pravidla bezpečného chování v různých situacích
- zvládá základní pravidla bezpečného zacházení s ohněm
- rozezná označení uzávěrů vody a plynu
- poskytne základní první pomoc (dezinfikuje a ošetří drobná poranění, ošetří opařeniny a popáleniny, zastaví krvácení, zafixuje zlomenou končetinu)
- přivolá pomoc dospělého k záchraně tonoucího

Učivo:

- Opakování a rozvíjení poznatků z předchozích ročníků (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- Osobní bezpečí a prevence duševního a fyzického zdraví
 - o vysvětlení významu pojmů: poznávání cizího prostředí, strach, stres, zbabělost, statečnost apod., příklady ze života
 - o evakuace (obecně)
 - o označení uzávěrů, rozvody plynu, vody, elektřiny, označení východů (ve škole)
 - o bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i

- celých skupin obyvatel
- o rizika letních prázdnin
- o nález neznámého předmětu, látky, munice; sloupy a stožáry elektrického vedení, spadlé dráty elektrického vedení, transformátory; železniční vagon
- Požáry a jejich rizika
 - o příčiny vzniku požárů
 - o požáry v přírodě, lesní požáry
 - o největší rizika požáru
- Péče o zdraví a poskytování první pomoci
 - o různý obvazový materiál a technika vzhledem k poraněné části těla, nácvik
 - o rizika u vody (bazény, vodní plochy, horské potoky, řeky, moře, tobogany), přecenění sil, nebezpečí jezů na řekách, skok do neznámé vody, vodní víry, tonutí (pozn.: lze zařadit i do 3. ročníku ve vazbě na plavecké kurzy), záchrana tonoucího, pohyb na zamrzlých přírodních vodních plochách
 - o co se se mnou může stát v nebezpečných situacích

5. ročník

Cíl výuky v daném ročníku:

- *rozvíjet u žáků dovednost poskytnout pomoc při běžných úrazech či onemocněních, včetně základního ošetření, i ovládat život zachraňující úkony (resuscitace)*

Dílčí výstupy:

Žák

- rozlišuje příčiny úrazů, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence, případně léčby
- v modelové situaci uplatní správný postup při zásahu jiného člověka elektrickým proudem
- ošetří úrazy různého charakteru
- charakterizuje základní složky, funkce a činnosti integrovaného záchranného systému
- rozlišuje situace, kdy lze a kdy nelze uhasit požár
- pozná zneužívající osobu (blízkou, ale i neznámou), rozezná rizikové situace, riziková místa i rizikové osoby a řekne ne na nevhodné návrhy, má základní právní povědomí, umí přivolat pomoc

Učivo:

- Opakování učiva z předchozích ročníků (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- Integrovaný záchranný systém (složky, význam ve vztahu k řešení mimořádných událostí (obecně))
- Požáry a jejich rizika
 - o způsoby chování při požárech (modelové situace), možnosti hašení požáru
 - o hasicí přístroje (obecně)
 - o evakuace při požáru, nácvik evakuace
 - o evakuační plán – význam, nákres evakuačního plánu (doma), požární hlásiče
 - o úniková cesta, druhy únikových cest, význam značek označujících únikové cesty
- Péče o zdraví a poskytování první pomoci
 - o resuscitace (praktická ukázka, nácvik)
 - o přivolání pomoci, nahlášení události (praktický nácvik)
 - o prevence rizik letních a zimních sportů (cyklistika, bruslení, výškové sporty, vodní sporty, horská turistika, lyžování, snowboarding aj. – výstroj a výzbroj)
 - o rizika otrav, jejich příčiny a příznaky (léky, houby, jedovaté rostliny, zkažené potraviny, plyn, alkohol, cigarety, drogy, čističí prostředky, chemické látky, neznámé a nebezpečné látky ve sklepích, na skládkách odpadu)
 - o rizika v souvislosti s provozem elektrických a plynových spotřebičů
- Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému
 - o vysvětlení pojmů: skutečné hodnoty, citová a mravní zralost, pomoc, neštěstí, přátelství, trápení, lhostejnost, diskriminace, šikana (obecně), kyberšikana (obecně), násilí psychické a fyzické (obecně), linka bezpečí, dobrý příklad, ochrana slabších, dobrý skutek, síla odpouštění, ochrana identity, sebepoškozování, sebevraždy, ohrožení a poruchy duševního vývinu v dětství a dospívání, psychické újmy virtuálního světa
 - o rizika a možné dopady – nevhodné dotyky, obtěžování, fotografování
 - o základy zvládání stresových stavů
 - o nebezpečí internetu

Rozložení výstupů a učiva na 2. stupni ZŠ

Učivo je zařazeno především v předmětech Výchova k občanství a ke zdraví, Fyziky, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce, Cizí jazyk, Tělesná výchova, viz. příloha Začlenění problematiky v ŠVP.

Cíl výuky:

- *rozvíjet u žáků schopnost adekvátně se chovat v případě vzniku mimořádné události a nařízené evakuace*

- *rozvíjet u žáků znalosti a dovednosti potřebné pro prevenci požárů a pro adekvátní reagování v případě požáru*
- *rozvíjet u žáků schopnost rozpoznávat příčiny a projevy rizikového chování a rizikových činností, včetně jejich možných dopadů na duševní a fyzické zdraví, a aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při antropogenních mimořádných událostech na všech místech, kde se pohybuje*
- *rozvíjet u žáků schopnost aplikovat v praxi zásady bezpečného chování při mimořádných událostech způsobených přírodními vlivy na všech místech, kde se pohybuje a znát prevenci v péči o zdraví a umět poskytnout adekvátní pomoc v případě úrazu či násilí*

Dílčí výstupy:

Žák

- charakterizuje rizika vzniku mimořádných událostí a jejich možné dopady na zdraví a životy lidí, životní prostředí a majetek, způsoby sebeochrany a vzájemné pomoci
- rozpozná varovný signál „Všeobecná výstraha“, adekvátně reaguje na tento signál, zná a prakticky uplatní postupy v případě nařízení evakuace, včetně zásad opuštění bytu
- ovládá základní zásady a postupy spojené s povodněmi, atmosférickými poruchami, haváriemi a dalšími mimořádnými událostmi; osvojené dovednosti a způsoby jednání aplikuje v simulovaných situacích hromadného ohrožení
- poskytne první pomoc, včetně život zachraňujících úkonů, dbá na bezpečnost svoji i svého okolí
- vysvětlí rizika a příčiny vzniku požárů, popíše princip hoření a klasifikuje požáry podle tříd
- charakterizuje zásady protipožární prevence, v případě vzniku požáru adekvátně reaguje a v modelových situacích použije vhodné metody hašení požáru
- rozdělí hasicí přístroje vzhledem k třídám požáru a v případě potřeby je správně použije
- bezpečně opustí požárem ohrožený prostor a vyhledá bezpečí
- poskytne první pomoc v případě popálení a otravy zplodinami hoření
- aktivně předchází rizikům běžných úrazů, otrav, tonutí, popálenin, která hrozí v různém období, prostředí a při různých činnostech, včetně jejich příznaků, projevů a dopadů, poskytne první pomoc
- vhodně reaguje a jedná v případě ohrožení a nebezpečí, adekvátně pomůže sobě i blízkému v nouzi
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě
- charakterizuje havárie a antropogenní události
- aktivně se v případě těchto mimořádných událostí chrání
- charakterizuje základní pravidla dekontaminace, jodové profylaxe
- rozpozná rizika fyzického a duševního násilí, jeho příznaky, projevy a dopady na vlastní osobu či jiné, předchází, rizikům, v případě nebezpečí adekvátně reaguje

- rozliší právní a protiprávní jednání nebo chování, které ohrožuje duševní a fyzické zdraví jeho osoby nebo druhých
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě
- charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními vlivy
- prokazuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích mimořádných událostí
- prakticky zvládá základní způsoby přežití v přírodě, uplatňuje je v modelových situacích
- vhodně reaguje v situacích, kdy hrozí riziko násilí, není lhostejný a ví kde a jak zajistit pomoc
- chová se adekvátně v různých životních situacích tak, aby nedošlo k ohrožení fyzického i duševního zdraví
- rozpozná rizikové prostředí a činnosti a vyhýbá se jim

Učivo:

- Klasifikace mimořádných událostí
 - o mimořádné události způsobené přírodními vlivy, havárie, antropogenní události
 - o vysvětlení pojmu mimořádná událost, základní rozdělení mimořádných událostí s uvedením příkladů
- Varovný signál „Všeobecná výstraha“
 - o činnost při varovném signálu, druhy signálů, náhradní způsoby varování
 - o funkce varovných signálů, rozdíly v signálech (ukázky), činnost po zaznění varovného signálu, další způsoby varování, obecné zásady opuštění bytu, opuštění bytu při povodni, požáru apod.
- Evakuace
 - o průběh evakuace – na koho se vztahuje, kdo je evakuován přednostně, kdo nebývá evakuován (osoby podílející se na záchranných pracích)
 - o evakuační zavazadlo, příprava a obsah evakuačního zavazadla
 - o evakuační a přijímací střediska, jejich funkce, co tato střediska zajišťují
- Ukrytí, nouzové přežití (pojmy ukrytí, nouzové přežití, humanitární pomoc)
- Povodně a zátopové oblasti
 - o přívalové deště, blesková povodeň, protržení hráze, rozvodněné toky
 - o co je povodeň, jak povodeň vzniká, rozdělení povodní, povodně, které postihly ČR v minulých letech
 - o zásady chování před, při a po povodni, pokyny zasahujících složek, návrat do obydlí, zřícení domu, závaly
- Péče o zdraví a poskytování první pomoci
 - o stavy bezprostředně ohrožující život, výkony zachraňující život; polohování – protišoková poloha, autotransfuzní poloha, zotavovací poloha, přenašení, transport raněného, ošetření

- o dopravní nehody – jejich prevence, pomoc v případě dopravní nehody
- o zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem, zlomeninách, otřesu mozku, astmatických a epileptických záchvatech, apod.
- Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému
 - o různé strategie zvládání stresových situací
 - o prevence šikany
 - o návykové látky – co jsou návykové látky, jak ohrožují zdraví a psychiku, protidrogová prevence, odmítání drog, jak se zachovat v případě, že jsou drogy ve škole nebo v jejím okolí, pomoc v různých situacích souvisejících s drogami
 - o prevence rizik fyzického a duševního násilí spojených s internetem (osobní bezpečí na internetu, ochrana soukromí, ochrana osobních dat, cizí lidé, anonymita, ohrožení, násilí, psychické týrání, kyberšikana a její možné dopady)
 - o prevence agresivity (formy agrese, její zvládání, její dopady na duševní a fyzické zdraví agresora i oběti), prevence násilí namířenému proti sobě, jiným osobám a majetku
- Prevence úrazů a nemocí spojených s běžnými činnostmi (práce/hry s PC, používání chemických látek v domácnosti, používání elektrického nářadí a přístrojů v domácnosti)
- Požáry a jejich rizika
 - o rozdíl mezi ohněm a požárem, rizika požáru (snížený obsah kyslíku v ovzduší, zvýšená teplota, kouř, toxicita vznikajících zplodin hoření), princip hoření, třídy požáru, příčiny vzniku požáru, předcházení požáru, postupy v případě požáru, manipulace s otevřeným ohněm v přírodě, nebezpečí zábavní pyrotechniky, nebezpečnost látek, třídění látek do kategorií dle jejich hořlavosti, hasicí přístroje – druhy a jejich správné použití, fáze požáru, kategorie hoření přívodových šňůr, elektrických spotřebičů v domácnosti, elektrických sekaček, apod.)
- Péče o zdraví a poskytování první pomoci
 - o praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů
 - o tepelná poranění (příčiny – působení teploty na lidský organismus, popáleniny, opařeniny, omrzliny, úpal, úžeh), příznaky a poskytnutí první pomoci či jejich ošetření
 - o otravy alkoholem, léky, drogami, houbami, chemickými látkami – pevnými, tekutými, plynnými), jejich příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci
 - o vnitřní a vnější krvácení – příznaky a poskytnutí první pomoci, stavění krvácení a ošetření
 - o rány – řezné, sečné, bodné, střelné aj. – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci
 - o mechanické poranění oka, poleptání oka – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci
 - o poranění hrudníku, břicha – příčiny, příznaky a poskytnutí pomoci
- Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému
 - o drogová prevence – legální a nelegální drogy – jednotlivé druhy drog a jejich účinky na fyzické a psychické zdraví, příklady z praxe
 - o prevence agresivity (formy agrese, její zvládání, její dopady na duševní a fyzické zdraví agresora i oběti), prevence násilí namířenému

proti sobě a na jiné osoby

- o záškoláctví (formy záškoláctví, jeho možné dopady na duševní a fyzické zdraví)
- o volný čas (party, kamarádi, co je spojuje, čemu se věnují, vlastnosti vůdce party, postavení v partě, co je dobře a co je špatně)
- o jak poznám, že je někdo ve stresové situaci
- o základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací
- Integrovaný záchranný systém (význam integrovaného záchranného systému, základní a ostatní složky, záchranné a likvidační práce)
- Mimořádná událost a krizové řízení, krizová situace, krizový stav
- Individuální ochrana
- Improvizovaná ochrana (prostředky, jejich využití doma, nácvik jejich používání)
- Havárie, antropogenní (viz základní pojmy) události (základní charakteristika, členění, nejfrekventovanější havárie a antropogenní události, dopady havárií, označování nebezpečných látek, bezpečnostní a výstražné tabulky)
- Havárie s únikem nebezpečných látek
 - o základní druhy nebezpečných látek, nejčastější příčiny havárií s únikem nebezpečných látek, jaká rizika hrozí v okolí školy, příklady největších havárií, havarijní plán)
 - o prevence vzniku havárií, chování v případě vzniku havárie, zásady chování v případě havárií, dekontaminace
- šíření nebezpečných látek při haváriích
- Radiační havárie jaderných energetických zařízení
- Terorismus, extremismus (formy, typy, nové hrozby, podezřelé předměty a poštovní zásilky, anonymní oznámení o uložení bomby (sankce), ohrožení výbušnými látkami, kybernetický terorismus, ochrana sebe a okolí)
- Péče o zdraví a poskytování první pomoci
 - o praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů, zajištění základních životních funkcí při zástavě dechu, krevního oběhu, masivním krvácení a poruchách vědomí
 - o poranění páteře – příčiny, příznaky, poskytnutí první pomoci
 - o úraz elektrickým proudem, zásah bleskem – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci
 - o tonutí – příčiny, záchrana a poskytnutí první pomoci, praktický nácvik záchrany tonoucího
 - o zajištění intoxikací a křečových stavů, otravy (alkohol, drogy, léky, houby, apod.)
- Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému (alkohol, nikotin, gambling, násilné chování)
 - o rozpoznávání vlivu stresu na jedince
 - o základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací
- Základní charakteristika mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy
 - o charakteristika a vznik mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy, příklady největších mimořádných událostí tohoto

charakteru (bouře a její doprovodné jevy, vichřice, silné mrazy, sněhové kalamity, extrémní teplo, dlouhotrvající sucha a teplotní inverze, laviny, sesuvy půdy, a další)

o zásady chování při vzniku jednotlivých mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy

- Přežití v přírodě (orientace v terénu, tvorba improvizovaného přístřešku, možnosti a způsoby signalizace, značení tras pochodu, lesní plodiny, rostliny, živočichové, brodění se vodním tokem, jak získat pitnou vodu, ochrana před nebezpečnou zvěří, rozdělání ohně, a další)
- Prevence úrazů a nemocí souvisejících s prací, zásady bezpečného chování - návaznost na učivo osvojované v předchozích ročnících
- Péče o zdraví a poskytování první pomoci
 - o praktický nácvik resuscitace a život zachraňujících úkonů
 - o dopravní nehody – nahlášení dopravní nehody, zajištění vlastní bezpečnosti, aktivní postup při poskytování první pomoci raněným)
 - o první pomoc při úrazu elektrickým proudem
 - o ztrátová poranění a poranění kostí, svalů, kloubů – příčiny; poskytnutí první pomoci
 - o cukrovka, infarkt, mozková cévní příhoda, křeče, mdloba, kolaps, akutní zánět slepého střeva, febrilní křeče, invazivní meningokokové onemocnění a další onemocnění – příčiny, příznaky a poskytnutí první pomoci
- Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému
 - o prevence fyzického a duševního násilí u dívek a slabších jedinců
 - o prevence fyzického a duševního násilí na dětech a slabších jedincích, v souvislosti s činností náboženských hnutí a sekt (znaky sekt a jejich možné nebezpečí)
 - o drogy, infekční onemocnění, přenosné choroby
 - o jak působí stres na moje tělo, mysl a chování
 - o základy poskytování psychosociální pomoci a občanského sdílení v době mimořádných situací

Začlenění problematiky ochrany člověka v ŠVP

CIZÍ JAZYK

2. stupeň

- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích

Učivo

Jednoduchá sdělení – žádost o pomoc, prosba, omluva, poděkování, informace ...

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

1. stupeň

- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software a postupuje poučeně v případě jejich závady

Učivo

zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. stupeň

Místo, kde žijeme – 1. období

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

Učivo

domov – orientace v místě bydliště

škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy

Místo, kde žijeme – 2. období

- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

Učivo

světové strany, práce s buzolou

Lidé kolem nás – 2. období

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

Učivo

soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým,
chování lidí – pravidla slušného chování

Rozmanitost přírody – 2. období

- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

Učivo

ekologie

Člověk a jeho zdraví – 1. období

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Člověk a jeho zdraví – 2. období

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Učivo

péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava;

nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika; reklamní vlivy
návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače
osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci
situace hromadného ohrožení

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ A KE ZDRAVÍ

2. stupeň

Člověk ve společnosti

- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Učivo

majetek a jeho ochrana, lidská práva, pravidla slušného chování, handicapovaní mezi námi, komunikace mezi lidmi

Stát a právo

- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů

Učivo

lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající
trestní právo, přestupek, orgány ochrany, právo a morálka, právní vztahy

Mezinárodní vztahy, globální svět

- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu
- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání

Učivo

globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy, způsoby jejich řešení , přírodní bohatství

Výchova ke zdraví

K dané problematice se prakticky vztahují všechny očekávané výstupy a učivo daného vzdělávacího oboru.

FYZIKA

2. stupeň

Energie

- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Učivo

zdroje energie, zdroje tepla, jaderná a atomová energie, druhy elektráren

Zvukové děje

- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Učivo

ochrana před hlukem

CHEMIE

2. stupeň

- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
- objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe

Učivo

zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě

nebezpečné látky a přípravky – varovné značky a jejich význam

mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza

hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti hasící přístroje

první pomoc při popáleninách, při zasažení kyselinou a zásadou, základní pravidla bezpečnosti s chemickými látkami

PŘÍRODOPIS

2. stupeň

Biologie živočichů

- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Učivo

projevy chování živočichů

Biologie člověka

- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

Učivo

nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných

nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy

životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka

Neživá příroda

- uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Učivo

Vliv člověka na životní prostředí

Praktické poznávání přírody

- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Učivo

Laboratorní práce

ZEMĚPIS

2. stupeň

- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Učivo

vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Učivo

ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. stupeň

- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

Učivo

Hygiena pohybových činností cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí, bezpečnost při pohybových činnostech, nejzákladnější možné úrazy, jízda na vleku

Plavání, lyžování bruslení - prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu, poučení o bezpečnosti při jednotlivých akcích, chování v dopravních prostředcích a terénu při přesunu

2. stupeň

- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší

Učivo

hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při Tv

- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Učivo

Plavání, lyžování bruslení - prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu, poučení o bezpečnosti při jednotlivých akcích, chování v dopravních prostředcích a terénu při přesunu, bezpečnost pohybu v horské krajině

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

1. stupeň – 2. období

- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce

- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

2. stupeň

- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

VÝTVARNÉ A PRACOVNÍ ČINNOSTI

1. stupeň – 2. období

- Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne pomoc při úrazu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Zařazení finanční gramotnosti do ŠVP

Peníze	
1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Obsah	Obsah
- hotovostní a bezhotovostní forma peněz	- nakládání s penězi
- způsoby placení	- tvorba ceny
- banka jako správce peněz	- inflace
Výsledky	Výsledky
- používá peníze v běžných situacích	- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení
- odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	- na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH
	- objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny
	- popíše vliv inflace na hodnotu peněz

Hospodaření domácnosti	
1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Obsah	Obsah
- rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti	- rozpočet domácnosti, typy rozpočtu, jejich odlišnosti
- nárok na reklamaci	- základní práva spotřebitelů
Výsledky	Výsledky
- na příkladu ukáže, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje	- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů
	- objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu
	- vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

Finanční produkty	
1. stupeň ZŠ	2. stupeň ZŠ
Obsah	Obsah
- úspory	- služby bank, aktivní a pasivní operace
- půjčky	- produkty finančního trhu pro investování a pro získání prostředků
	- pojištění
	- úročení
Výsledky	Výsledky
- vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
	- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky (spotřeba, úspory, investice)
	- uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu (úvěry, splátkový prodej, leasing)
	- vysvětlí význam úroku placeného a přijatého

	- uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
--	--

Dílčí výstupy 1. stupeň:

- **pozná české mince a bankovky** (1., 2. ročník)
- **uvede příklad využití platební karty** (1., 2. ročník)
- **odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu** (1., 2. ročník)
- **zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení** (3., 4. ročník)
- **vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz** (3., 4. ročník)
- **porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi** (4., 5. ročník)
- **sestaví jednoduchý osobní rozpočet** (4., 5. ročník)
- **objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje** (5. ročník)
- **objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje** (5. ročník)
- **na příkladech objasní rizika půjčování peněz** (5. ročník)
- **uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti** (4., 5. ročník)
- **na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží** (5. ročník)

Dílčí výstupy 2. stupeň:

- **uvede příklady vlastnictví a objasní zásady jeho ochrany včetně ochrany duševního vlastnictví** (6. ročník)
- **uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti** (6. ročník)
- **vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji** (6. ročník)
- **rozliší zbytné a nezbytné výdaje v konkrétní situaci** (6. ročník)
- **sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti** (6. ročník)
- **na příkladech vysvětlí rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem** (6. ročník)
- **navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje** (6. ročník)
- **navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje** (6. ročník)
- **vysvětlí zásady hospodárnosti na rozpočtu domácnosti** (6. ročník)
- **vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet** (7. ročník)
- **uvede příklady různých způsobů hotovostního placení** (7. ročník)
- **uvede příklady různých způsobů bezhotovostního placení** (7. ročník)
- **posoudí výhody a rizika hotovostního a bezhotovostního placení v konkrétní situaci** (7. ročník)

- na příkladech objasní přednosti a rizika používání platebních karet (7. ročník)
- na příkladech objasní rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou (7. ročník)
- na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým (8. ročník)
- na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky (8. ročník)
- porovná nabídku finančních produktů pro zhodnocení volných finančních prostředků (8., 9. ročník)
- hledá možnosti, jak řešit deficit na straně příjmů a výdajů (8., 9. ročník)
- uvede možnosti půjčení chybějících finančních prostředků (8., 9. ročník)
- porovná nabídku finančních produktů pro půjčení chybějících finančních prostředků (8., 9. ročník)
- uvede možnosti různých typů pojištění (8., 9. ročník)
- na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu (8. ročník)
- na příkladu vysvětlí způsoby, jak se stanovuje cena (8. ročník)
- na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH (8., 9. ročník)
- vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz (8., 9. ročník)
- popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby (9. ročník)
- na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele (9. ročník)

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

1. Úvod

1.1. Právní vymezení

Tato „Pravidla hodnocení žáků základní školy“ vznikla na základě Zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon) ve znění pozdějších předpisů a jeho úpravách a vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky (dále jen vyhláška).

Tato pravidla jsou závazná pro všechny pedagogické pracovníky školy. O případech, které zde nejsou uvedeny, rozhoduje v rámci platných právních norem a v rámci své pravomoci ředitelka školy.

1.2. Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, učili se poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

1.3. Zásady vzdělávání

Vzdělávání je založeno na zásadách

- a. rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana
- b. zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce
- c. vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků vzdělávání
- d. bezplatného základního a středního vzdělávání státních občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí

- e. svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání
- f. zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod
- g. hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy
- h. možnosti každého vzdělávat se po dobu celého života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání

1.4. Cíle vzdělávání

Obecnými cíli vzdělávání jsou zejména

- a. rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života
- b. získání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání
- c. pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- d. pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti
- e. utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého jedince
- f. poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku
- g. získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví

2. Zásady hodnocení a klasifikace a výsledků vzdělávání ve škole a na akcích pořádaných školou

2.1. Zásady pro hodnocení a klasifikaci

Z §14 vyhlášky č. 48/2005 Sb.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

- a. jednoznačné,
- b. srozumitelné,
- c. srovnatelné s předem stanovenými kritérii,
- d. věcné,
- e. všestranné.

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Při hodnocení a klasifikaci bude pedagogický pracovník školy v souladu s výše uvedenou citací dodržovat tyto zásady:

- a. Při hodnocení a klasifikaci uplatňuje pedagogický pracovník (dále jen „učitel“) přiměřenou náročnost, objektivitu a pedagogický takt vůči žákovi.
- b. Hodnocení je orientováno pozitivně, aby bylo pro žáka motivující. Zaznamenává se individuální pokrok žáka (nesrovnávají se jednotliví žáci mezi sebou, nerozdělují se na úspěšné a neúspěšné).
- c. Učitel přihlíží při hodnocení k věkovým a individuálním zvláštnostem žáků a jejich momentálním indispozicím. Hodnocení žáka vychází vždy z celkového poznání jeho schopností, dovedností a kompetencí.
- d. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace. Klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů a výtvorů. Po ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi v nejbližším možném termínu.
- e. Celkové hodnocení za klasifikační období se neurčuje na základě aritmetického průměru vypočítaného z dílčích hodnocení (známek).
- f. Chování žáka se hodnotí zvlášť a nesmí ovlivnit hodnocení ve vyučovacích předmětech. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné práce,..). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- g. V případě negativního hodnocení poskytne učitel žákovi možnost pro dosažení úspěšného hodnocení, pokud negativní hodnocení žáka není způsobeno dlouhodobým nebo opakovaným neplněním školních povinností.

- h. Zákonní zástupci jsou průběžně o hodnocení žáků informováni prostřednictvím zápisů do žákovských knížek (internetových žákovských knížek), na rodičovských schůzkách, prostřednictvím dopisu nebo e-mailu a konzultací, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.
- i. V případě mimořádného zhoršení prospěchu či chování žáka informuje učitel zákonné zástupce bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy většího zaostávání žáka v učení se projednají v pedagogické radě.
- j. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
- k. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru. Koordinaci zajišťuje třídní učitel.
- l. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn. Žák se znovu nepřezkoušuje.
- m. Hodnotí se i z učiva, které žák zameškal a byl povinen do stanoveného termínu si doplnit.
- n. Žáci mohou používat „ŽOLÍKA“ dle pravidel v příloze.
- o. Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, zvládl, v čem se zlepšil, v čem chybí a jak má postupovat dále.
- p. Pro celkové hodnocení se používá klasifikace 1 – 5, pouze na žádost rodičů a doporučení PPP se u žáků se specifickými poruchami učení používá slovního hodnocení.
- q. Při hodnocení znalostí a dovedností žáků se mimo vysvědčení mohou při klasifikaci používat známky se znaménky plus (+) a minus (-).

2.2. Získávání podkladů a kritéria pro hodnocení a klasifikaci

- a. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové ...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
- b. Předepsané písemné práce si zakládá vyučující po dobu plnění školní docházky žáka.
- c. Ostatní písemné práce si vyučující ukládá ve svém kabinetě do konce školního roku.
- d. Zákonní zástupci žáka si mohou na požádání nechat příslušné práce předložit.

Kritéria hodnocení:

Při klasifikaci učitel sleduje zejména:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů a pojmů
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických i praktických činností
- kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost
- aktivitu v přístupu k činnostem a zájem o ně
- přesnost, výstižnost a odbornou jazykovou správnost ústního a písemného projevu
- kvalitu komunikace s učitelem i ostatními žáky
- spolupráci

Podklady pro hodnocení jsou získány takovou formou, která odpovídá věku a individuálním zvláštnostem dítěte.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření:

Hodnocení v českém jazyce:

Učitel může provést celkové hodnocení žáka na konci klasifikačního období pouze v tom případě, že získal u žáka minimálně 5 hodnocení znalostí (ústní i písemný projev).

Při získávání podkladů pro klasifikaci jsou využívány tyto formy:

1. **Testy** – věcná správnost
2. **Kontrolní diktáty** – pravopisná správnost, úprava
3. **Diktáty** – pravopisná správnost, úprava
4. **Desetiminutovky** – pravopisná správnost, úprava
5. **Kontrolní slohové práce** – dodržení slohového postupu, úroveň vyjadřování (včetně pravopisné správnosti), členění textu, úprava
6. **Slohové práce** – dodržení slohového postupu, úroveň vyjadřování (včetně pravopisné správnosti), členění textu, úprava
7. **Recitace básně** – úroveň přednesu, znalost textu

8. **Čtenářský deník** – zápisky ze zadaných knih, které odpovídají předem stanoveným kritériím
9. **Referáty** – úroveň vyjadřování (spisovnost, souvislý projev bez opory v textu), věcnost
10. **Mluvnická cvičení** – úroveň vyjadřování (spisovnost, souvislý projev bez opory v textu), věcnost
11. **Domácí úkoly** – odevzdání úkolů ve stanoveném termínu, věcná správnost
12. **Práce v hodině** – plnění zadaných úkolů, aktivní zapojení do výuky
13. **Vedení sešitu** – doplněné zápisy za celý školní rok, úprava

Hodnocení v cizím jazyce:

Učitel může provést celkové hodnocení žáka na konci klasifikačního období pouze v tom případě, že získal u žáka minimálně 5 hodnocení znalostí (ústní i písemný projev).
Podklady pro hodnocení:

1. **Ústní zkoušení** - výstižnost a odborná jazyková správnost ústního projevu
2. **Písemné zkoušení a testy** – přesnost, správnost
3. **Povinné písemné práce** (tematické okruhy-např.rodina,projekty)
4. **Grafický a estetický projev** (hodnocení sešitů, pracovních sešitů,slovníků...)
5. **Čtení a poslech s porozuměním textu**
6. **Aktivita v přístupu k činnostem** a zájem o ně, skupinová práce

Při klasifikaci učitel sleduje zejména ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů a pojmů a schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při komunikaci v cizím jazyce.

Hodnocení v dějepisu:

Pro klasifikaci na konci klasifikačního období jsou nutná minimálně 3 hodnocení.

Podklady pro hodnocení:

1. **Ústní zkoušení** – hloubka porozumění, vlastní interpretace, argumentace, užití znalostí a dovedností
2. **Písemné zkoušení** – rozsah znalostí a dovedností, úplnost, přesnost, trvalost
 - a) souhrnné testy za určité období
 - b) menší písemné práce - jednotlivá témata
3. **Samostatná práce** – přímo v hodině nebo jako domácí úkol, většinou práce s textem, získávání a třídění informací, samostatné poznámky

4. **Referáty (aktuality)** hodnotí se podle těchto kritérií:
 - a) výběr informací
 - b) přiměřený rozsah
 - c) zdroje informací
 - d) kvalita přednesu, prezentace
 - f) grafická stránka - písemná podoba, použití PC
5. **Aktivita** – při vyučování
6. **Spolupráce** – ochota a schopnost pracovat v týmu, spolehlivost plnění zadaných úkolů, samostatnost
7. **Vedení sešitů** - poznámky, pracovní sešit - úprava a věcná správnost

Hodnocení v přírodopisu a zeměpisu: (člověk a jeho svět, přírodověda, vlastivěda)

Pro klasifikaci na konci klasifikačního období jsou nutná minimálně 3 hodnocení.

Podklady pro hodnocení:

1. **Ústní zkoušení** – toto pracovní označení neznamena jen odříkávání textu tzv. „před tabulí“, ale patří sem zásadnější ústní projevy, kdy žák vypráví, popisuje, vysvětluje, oznamuje své řešení problému, argumentuje apod. Měl by prokázat schopnost souvisle mluvit na dané téma.
2. **Písemné zkoušení**
 - a) větší, souhrnné testy za určité období
 - b) menší testy po probrání tematického celku
3. **Samostatná práce** – přímo v hodině nebo jako domácí úkol, většinou práce s textem, získávání a třídění informací, samostatné poznámky, pátrání apod.
4. **Laboratorní práce** – hodnotí se aktivita, preciznost, samostatné řešení problému a schopnost spolupráce v týmu, úprava a způsob zpracování protokolu.
5. **Referáty** – hodnotí se podle těchto kritérií:
 - a) výběr informací, referát má obohatit (ale nepřehltnit málo zajímavými detaily), nelze jen opakovat už známé z výuky
 - b) přiměřený rozsah – max. 5 – 10 min.
 - c) uvést zdroje informací
 - d) kvalita přednesu, prezentace – co nejvíce vlastními slovy, zaujmout
 - e) kvalita písemného zpracování (pokud možno PC), písemné může být rozsáhlejší než výběr ústně sděleného

6. **Aktivita** – při vyučování (reakce, souvislosti, nápady apod) i čerpané mimo školu a ve škole prezentované (tzv. referáty, informace z médií, výstřižky do sešitu, fotografie apod.), účast v soutěžích, žákovské odborné činnosti aj.
7. **Orientační zkoušení** – ústní opakování probraného učiva v lavicích v úvodu hodiny na malé jedničky. Po získání třech malých jedniček dostává jednu velkou známku do žákovské knížky
8. **Spolupráce** – ochota a schopnost pracovat v týmu, spolehlivost plnění zadaných úkolů, samostatnost

Občanská a rodinná výchova (Výchova k občanství, výchova ke zdraví):

Pro klasifikaci na konci klasifikačního období jsou nutná minimálně 2 hodnocení.

Podklady pro hodnocení:

1. **Referáty** – úroveň vyjadřování (souvislý projev bez opory v textu), věcnost
2. **Testy** – věcná správnost
3. **Domácí úkoly** – odevzdání úkolů ve stanoveném termínu, věcná správnost
4. **Práce v hodině** – plnění zadaných úkolů, aktivní zapojení do výuky
5. **Vedení sešitu** – doplněné zápisy za celý školní rok, úprava

Hodnocení v matematice:

Učitel může provést celkové hodnocení žáka na konci klasifikačního období pouze v tom případě, že získal u žáka minimálně 5 hodnocení znalostí (ústní i písemný projev).

Při získávání podkladů pro klasifikaci jsou využívány tyto formy:

1. **Ústní zkoušení** – samostatná práce u tabule, především řešení příkladů a úloh s vysvětlením, je možná pomoc učitele
2. **Písemné práce**
 - a) větší, souhrnné testy za určité období
 - b) menší testy po probrání tematického celku
3. **Čtvrtletní práce** – zvládnutí základního učiva za uplynulé čtvrtletí
4. **Samostatná práce** - přímo v hodině nebo jako domácí úkol, většinou řešení příkladů a úloh, získávání a třídění informací, samostatné poznámky, řešení problémových úloh
5. **Skupinová práce** – hodnotí se schopnost a ochota spolupracovat, spolehlivost při plnění úkolů
6. **Práce v hodině** – aktivita, spolupráce, individuální pokrok
7. **Úprava sešitů, připravenost pomůcek**

Hodnocení ve fyzice a chemii:

Pro klasifikaci na konci klasifikačního období jsou nutná minimálně 3 hodnocení.

Podklady pro hodnocení:

1. **Ústní zkoušení** – toto pracovní označení neznamena jen odříkávání textu tzv. „před tabulí“, ale patří sem zásadnější ústní projevy, kdy žák vypráví, popisuje, vysvětluje, oznamuje své řešení problému, argumentuje apod. Měl by prokázat schopnost souvisle mluvit na dané téma. Součástí ústního zkoušení může být také předvedení a popis jednoduchého pokusu nebo experimentu.
2. **Písemné zkoušení**
 - a) větší, souhrnné testy za určité období
 - b) menší testy po probrání tematického celku
3. **Samostatná práce** – přímo v hodině nebo jako domácí úkol, většinou práce s textem, získávání a třídění informací, pokusy, experimenty, samostatné poznámky, pátrání apod.
4. **Laboratorní práce** – hodnotí se aktivita, preciznost, samostatné řešení problému a schopnost spolupráce v týmu, úprava a způsob zpracování protokolu.
5. **Referáty** – hodnotí se podle těchto kritérií:
 - a) výběr informací, referát má obohatit (ale nepřehltnit málo zajímavými detaily), nelze jen opakovat už známé z výuky
 - b) přiměřený rozsah –max. 5 – 10 min.
 - c) uvést zdroje informací
 - d) kvalita přednesu, prezentace – co nejvíce vlastními slovy, zaujmout
 - e) kvalita písemného zpracování (pokud možno PC), písemné může být rozsáhlejší než výběr ústně sděleného
6. **Aktivita** – při vyučování (reakce, souvislosti, nápady apod.) i čerpané mimo školu a ve škole prezentované (tzv. referáty, informace z médií, výstřižky do sešitu, fotografie apod.), účast v soutěžích, žákovské odborné činnosti aj.
7. **Spolupráce** – ochota a schopnost pracovat v týmu především při práci na jednoduchých pokusech a praktických činnostech, spolehlivost plnění zadaných úkolů, samostatnost.
8. **Úprava sešitů, připravenost pomůcek**

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření:

Hodnocení člověk a svět práce:

Učitel může provést celkové hodnocení žáka na konci klasifikačního období pouze v tom případě, že získal u žáka minimálně 3 dílčí hodnocení z praktických činností.

Při klasifikaci učitel sleduje:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivitu, samostatnost a tvořivost v praktických činnostech
- kvalitu výsledků činností
- organizaci vlastní práce, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci
- hospodárné využívání surovin, materiálu a energie

Hodnocení v TV:

Výsledná známka o pololetí nebo na konci školního roku bude stanovena hodnocením těchto kritérií:

1. Aktivní účast v TV

- žák je připraven ve cvičebním úboru k zahájení cvičení
- vykonává činnosti dle pokynů vyučujícího
- dodržuje bezpečnostní zásady při cvičení
- chápe význam tělesné výchovy pro aktivní život

2. Motorické testy

- sportovní hry – činnost žáka při hře (min. ve dvou odlišných hrách)
- atletika – měření a hodnocení výkonu (zlepšení)
- gymnastika – vybrané dovednosti

3. Znalosti z teorie tělesné výchovy

- pravidla
- sportovní chování, chování fair play
- všeobecný přehled o významných sportovních událostech

4. Účast a organizace na sportovních soutěžích

Hodnocení ve VV:

Učitel může provést celkové hodnocení žáka na konci klasifikačního období pouze v tom případě, že získal u žáka minimálně 3 dílčí hodnocení z praktických činností.

- aktivní přístup k činnosti
- tvůrčí přístup - nápaditost, představivost
- samostatná tvořivá práce
- postoj k práci, snaha dosáhnout cíle
- materiální příprava

Hodnocení v HV:

Pro klasifikaci na konci klasifikačního období jsou nutná minimálně 3 hodnocení.

Podklady pro hodnocení:

- aktivní přístup k činnosti
- zpěv
- znalost textů písní
- vedení sešitu, zpěvníčku
- rytmická cvičení
- používání not, délka
- hra na flétničku
- poslech, vyjádření pocitů

- referáty, ukázky

Tyto oblasti tvoří souhrnný celek, který je hodnocen a na konci pololetí klasifikován příslušnou známkou na vysvědčení. Rozmanitost podkladů umožňuje respektovat individuální rozdíly a dává žákům příležitost kompenzovat oblasti, které jsou i z objektivních důvodů jejich slabinou. Konkrétní modifikace systému v jednotlivých ročnících je v pravomoci vyučujícího.

2.3. Hodnocení a klasifikace ve vyučovacích předmětech

Klasifikace

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně, aktivně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky, dovednosti a návyky. Myslí logicky správně, plně využívá a úspěšně rozvíjí své osobní předpoklady. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze, jeho výtvarný, hudební či pohybový apod. projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky, dovednosti a návyky. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, využívá a rozvíjí své osobní předpoklady. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze, jeho výtvarný, hudební či pohybový apod. projev je esteticky působivý a procítěný. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků, dovedností a návyků dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Snaží se rozvíjet své osobní předpoklady. Částečně se zapojuje do diskuze, jeho výtvarný, hudební či pohybový projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků, dovedností a návyků vyskytují závažné chyby. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Jeho výtvarný, hudební či pohybový apod. projev je na nízké estetické úrovni. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí, dovedností a návyků vyskytují velmi závažné chyby. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Jeho výtvarný, hudební či pohybový apod. projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

3. Zásady a pravidla pro sebehodnocení

Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a sebekontrolé. Snaží se sami popsat, co se jim daří, co jim ještě nejde a jak budou pokračovat dál. Cílem je shoda sebehodnocení žáka a s hodnocením učitele, aby bylo motivací pro další období.

4. Zásady hodnocení chování ve škole a na akcích pořádaných školou

4.1. Výchovná opatření

- Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin i za dlouhodobou úspěšnou práci.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Pochvala či ocenění může být zaznamenáno formou:

- zápisu do žákovské knížky
 - pochvalného listu
 - pochvaly na vysvědčení
 - udělením věcné odměny
-
- Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - a) **napomenutí třídního učitele** např.
 - za zapomínání školních pomůcek a žákovské knížky
 - za nevhodné a vulgární vyjadřování
 - za vyrušování ve vyučování (považuje se také žvýkání, používání mobilních telefonů, svévolné porušování zasedacího pořádku, obtěžování spolužáků apod.)
 - za úmyslné zatajení žákovské knížky
 - za opakovanou ztrátu žákovské knížky

- za úmyslný pozdní příchod do 1. vyučovací hodiny

Napomenutí třídního učitele ukládá třídní učitel bezprostředně po přestupku, kterého se žák dopustí.

b) důtku třídního učitele např.

- za opakované zapomínání šk. pomůcek a žákovské knížky
- za opakované úmyslné zatajování žákovské knížky
- za zesměšňování spolužáka, hrubé výrazy vůči spolužákům
- za opakované pozdní příchody do 1. vyučovací hodiny
- za svévolné opuštění školy v době vyučování, včetně přestávek
- za kouření ve školním areálu nebo při školních akcích
- za 1 – 2 neomluvené hodiny

Důtku třídního učitele ukládá třídní učitel po projednání a se souhlasem ředitele školy.

c) důtku ředitele školy např.

- za opakované hrubé chování ke spolužákovi
- za spoluúčast na šikaně a zatajování skutečností v případě šikany
- za lhaní nebo úmyslné zatajování důležitých skutečností
- za 3 – 4 neomluvené hodiny
- za opakované pozdní příchody do 1. vyučovací hodiny
- za opakované kouření ve škole, popř. během mimoškolních aktivit pořádaných školou
- za konzumaci alkoholu případně jiných návykových látek ve škole nebo při školních akcích
- za krádež
- za záměrné poškození vybavení školy

Důtku ředitele školy ukládá ředitel školy po projednání v pedagogické radě.

Další možná porušení povinností a pravidel školního řádu jsou řešena individuálně a podle závažnosti jsou udělena příslušná kárná opatření.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. V jednom klasifikačním období (pololetí) lze uložit každé opatření k posílení kázně jen jednou. Do dalšího klasifikačního období se platnost opatření k posílení kázně nepřenáší. Pokud se jedná o závažný přestupek proti ustanovení Školního řádu, nemusí učitel dodržet postupnou škálu kázeňských opatření.

4.2. Stupně klasifikace chování

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák dodržuje školní řád, méně závažného přestupku se dopouští ojediněle, je přístupný výchovnému působení, chyby napraví a neopakuje je.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Opakovaně se dopouští přestupků proti školnímu řádu, a to nejen méně závažných, ale i větších, případně se dopustí jednorázově velmi závažného porušení pravidel školního řádu. Dopustí se zvláště hrubého slovního nebo úmyslného fyzického útoku vůči spolužákům nebo pracovníkům školy. Výchovnému působení bývá méně přístupný, opatření k posílení kázně nemívají patřičný dopad. Jeho chování mívá negativní vliv na spolužáky a na pracovní atmosféru třídy. Neomluvená absence je v rozmezí 5 – 10 hodin.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Opakovaně se dopouští porušování pravidel školního řádu nebo se dopustí zvláště závažného přestupku. Výchovnému působení je nepřístupný, opatření k posílení kázně se většinou míjejí účinkem. Jeho chování má negativní vliv na spolužáky a často i na atmosféru třídy, někdy i školy.

- a. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování v době vyučování.
- b. Základním kritériem pro hodnocení a klasifikaci chování žáků je dodržování pravidel školního řádu. Tato pravidla se vztahují na chování v areálu školy a na chování na všech akcích pořádaných školou mimo školní areál.
- c. Při hodnocení chování se přihlíží k věku a rozumové vyspělosti žáka.

- d. Nehodnotí se chování žáka mimo školu. Poruší-li žák mimo vyučování zásadním způsobem pravidla společenského a lidského chování, zaujmou učitelé vůči takovému chování etický postoj a využijí žákova pochybení k výraznějšímu pedagogickému působení na žáka, případně na kolektiv třídy.
- e. Výchovní opatření za neomluvené hodiny se řídí metodickým pokynem.
- f. Závažná porušení školního řádu řeší výchovná komise školy za účasti rodičů, popřípadě dalších předvolaných odborníků.

5. Hodnocení vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem; na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení; při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je vyučující povinen dodržovat tyto zásady:

- a. Sestavit na začátku každého školního roku pro každého žáka se speciálními vzdělávacími potřebami individuální plán, který bude obsahovat vymezení učiva, které může podle individuálních obtíží žák zvládnout.
- b. Maximálně uplatnit individuální přístup.
- c. Zvolené metody a formy práce konzultovat s dyslektickým asistentem.
- d. Dát důraz na pozitivní motivaci žáka.

6. Slovní hodnocení

6.1. Zásady a kritéria pro používání slovního hodnocení

- a. výsledky vzdělávání žáka jsou v případě použití slovního hodnocení vypsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách školního vzdělávacího programu s ohledem k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům i k věku
- b. slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle a přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují žákův výkon
- c. slovní hodnocení naznačuje další vývoj žáka a obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak překonávat případné neúspěchy
- d. slovní hodnocení se užívá po doporučení pedagogicko psychologické poradny a po dohodě se zákonnými zástupci u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami o použití slovního hodnocení rozhoduje ředitel školy na návrh vyučujícího daného předmětu nebo třídního učitele
- e. ve slovním hodnocení žáků je třeba se vyjádřit k těmto základním oblastem:
 - osvojení znalostí učiva předepsaného vzdělávacím programem
 - úroveň myšlení
 - úroveň vyjadřování žáka
 - úroveň dovedností a schopností aplikovat získané poznatky
 - úroveň zájmu a přípravy žáka (příprava na vyučování, svědomitost v plnění školních povinností zájem, snaha, projevené úsilí,...)

6.2. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

- a. Žák, který je slovně hodnocen z jednoho nebo více předmětů, a to bez kombinace slovního hodnocení a klasifikace, může mít na konci prvního nebo druhého pololetí celkový prospěch prospěl nebo neprospěl.
- b. Žák, u kterého je využita kombinace slovního hodnocení a klasifikace může mít na konci prvního nebo druhého pololetí celkový prospěch s vyznamenáním, prospěl nebo neprospěl.
- c. Žák, který je na konci prvního nebo druhého pololetí hodnocen neprospěl, musí mít toto hodnocení zdůvodněno ve slovním hodnocení daného předmětu.

7. Komisionální a opravné zkoušky

Organizaci komisionálního přezkoušení a opravné zkoušky řeší Školský zákon v § 52, § 53 a vyhláška v § 22.

Komisionální zkoušky

- a. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do konce 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.
- b. V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.
- c. Komisi pro komisionální přezkoušení (dále jen přezkoušení) jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- d. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - Předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - Zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - Přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- e. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- f. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí školní dokumentace školy.

- g. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- h. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- i. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Opravné zkoušky

- a. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření konají opravné zkoušky.
- b. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- c. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
- d. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle § 52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.
- e. Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- f. Pro složení komise a její činnost platí obdobně ustanovení jako v případě komisionální zkoušky.

8. Plnění povinné školní docházky ve škole mimo území České republiky nebo v zahraniční škole na území České republiky

Plnění školní docházky ve škole mimo území České republiky nebo v zahraniční škole na území České republiky a hodnocení těchto žáků se řídí Zákonem č. 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů a jeho úpravách a §18 Novely vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky ze dne 23.7.2012.

Obsah:

1. Identifikační údaje	-2-
2. Charakteristika školy	-3-
2.1. Velikost a úplatnost školy	-3-
2.2. Vybavení školy	-3-
2.3. Charakteristika pedagogického sboru	-3-
2.4. Školní parlament	-3-
2.5. Školská rada	-4-
2.6. Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími partnery	-4-
2.7. Mezinárodní spolupráce	-4-
2.8. Spolupráce se zřizovatelem	-4-
2.9. Projekty	-5-
2.10. Vlastní hodnocení školy	-5-
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	-7-
3.1. Zaměření školy	-7-
3.2. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	-8-
3.3. Zabezpečení výuky ž	-11-
3.4. Výchovné a vzdělávací strategie	-15-
3.5. Začlenění průřezových témat	-19-
4. Učební plán	-22-
5. Učební osnovy	-22-
5.1. Český jazyk a literatura	-45-
5.2. Cizí jazyk	-61-
5.3. Další cizí jazyk	-67-
5.4. Matematika	-107-
5.5. Informační a komunikační technologie	-114-
5.6. Člověk a jeho svět	-128-
5.7. Dějepis	-140-
5.8. Výchova k občanství a ke zdraví	-158-
5.9. Fyzika	-165-
5.10. Chemie	-179-
5.11. Přírodopis	-179-

5.12. Zeměpis	-190-
5.13. Hudební výchova.....	-198-
5.14. Výtvarné a pracovní činnosti.....	-208-
5.15. Výtvarná výchova	-214-
5.16. Člověk a svět práce	-222-
5.17. Tělesná výchova.....	-229-
5.18. Rozšiřující oblast (volitelné a nepovinné předměty).....	-246-
5.19. Zařazení etické výchovy do ŠVP	-249-
5.20. Dopravní výchova	-253-
5.21. Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí	-266-
5.22. Zařazení finanční gramotnosti do ŠVP	-285-
6. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	-290-